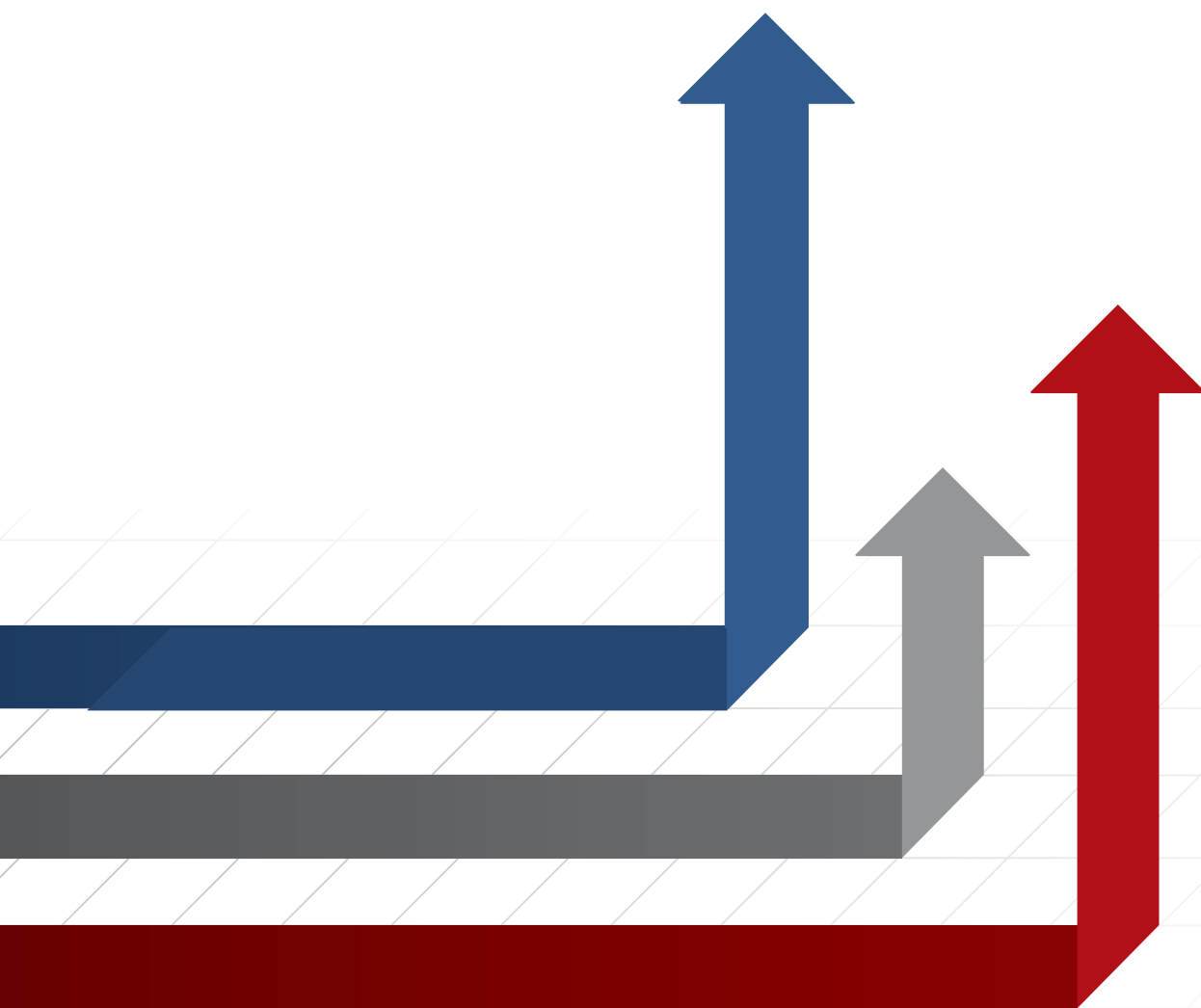

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2022

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ 2022

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Μήνυμα Υπουργού Οικονομικών	5
B. Στρατηγικός Σχεδιασμός Υπουργείου	7
Γ. Εξελίξεις κατά το 2022 που σχετίζονται με τις Στρατηγικές Επιδιώξεις του Υπουργείου Οικονομικών	8
Στρατηγική Επιδίωξη 1: «Διασφάλιση Μακροοικονομικής Σταθερότητας και Βιώσιμης Ανάπτυξης»	8
I. Μακροοικονομικές εξελίξεις	8
II. Δράσεις για διεύρυνση παραγωγικής βάσης	10
III. Διαμόρφωση και Υλοποίηση Φορολογικής Πολιτικής	12
IV. Φορολογικά Κίνητρα	13
V. Διεθνή Φορολογικά θέματα	14
VI. Ευρωπαϊκά Φορολογικά θέματα	15
VII. Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας	16
Στρατηγική Επιδίωξη 2: «Διασφάλιση Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας»	17
I. Χρηματοπιστωτικός Τομέας	17
II. Κεφαλαιαγορά	19
III. Ασφαλιστικός Τομέας	20
IV. Χρηματοδότηση Απο Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς	20
V. Εφαρμογή Κυρώσεων	22
VI. Επενδυτικό Ταμείο – Equity Fund	24
Στρατηγική Επιδίωξη 3: «Διασφάλιση Βιωσιμότητας Δημόσιων Οικονομικών»	25
I. Μεταρρύθμιση της διαχείρισης Δημόσιων Οικονομικών (Public Financial Management - PFM)	25
II. Δημόσια Οικονομικά 2022 – Γενική Κυβέρνηση	25
III. Δράσεις Δημοσιονομικής Πολιτικής	28
IV. Βελτίωση της Φορολογικής Εισπρακτικότητας	28
V. Διαχείριση του Δημόσιου Χρέους	34
Στρατηγική Επιδίωξη 4: «Αποδοτικός Δημόσιος Τομέας και Ορθολογική Διαχείριση των Ανθρώπινων Πόρων και της Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας του Κράτους»	37
I. Εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων	37
II. Ενέργειες για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας	41
III. Διαχείριση Ανθρώπινων πόρων	46
IV. Διαχείριση κρατικής περιουσίας	49
Δ. Χρήσιμες Πηγές Πληροφόρησης	50
Παράρτημα 1	51
Αναλυτικά αποτελέσματα εσόδων των Τμημάτων Φορολογίας και Τελωνείων	51

A. ΜΗΝΥΜΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Φίλες και φίλοι,

Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω και φέτος την Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών για το 2022. Μια χρονιά που κλείνει μια πορεία δέκα χρόνων, με αφετηρία το 2013. Μια δύσκολη αφετηρία αφού παραλάβαμε μια Κυπριακή οικονομία με συνεχείς υποβαθμίσεις από τους οίκους αξιολόγησης, μια κατάσταση στον τραπεζικό τομέα που συνέχιζε ακόμη και μετά το κούρεμα να αποτελεί απειλή τόσο για τον καταθέτη όσο και για τον φορολογούμενο. Παρά τις δυσκολίες και τις αντίξοες συνθήκες που παραλάβαμε και κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε, παρά τις τρεις διαδοχικές κρίσεις που βιώσαμε και συνεχίζουμε να βιώνουμε, παραδίδουμε μια υγιή και εύρωστη οικονομία. Μια οικονομία απόλυτα ενσωματωμένη και στον πυρήνα της Ευρωζώνης. Με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, χαμηλή ανεργία, δημοσιονομικά ισορροπημένη και δημόσιο χρέος κάτω από το 90% του ΑΕΠ, και μάλιστα με σταθερή πτωτική πορεία. Μια οικονομία αναβαθμισμένη από τους οίκους αξιολόγησης και με μεγάλη αναπτυξιακή προοπτική.

Διανύουμε μια εποχή με παγκόσμιες οικονομικές προκλήσεις και αυξημένη αβεβαιότητα, ειδικά λόγω της Ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία και των επιπτώσεων του πολέμου αυτού. Αυτές οι πρωτόγνωρες συνθήκες, έχουν διαμορφώσει ένα απρόβλεπτο οικονομικό σκηνικό στη μετά Covid εποχή. Οι μεγάλες πληθωριστικές πιέσεις που παρατηρούνται, ειδικά στον τομέα της ενέργειας, διαβρώνουν το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών, επηρεάζοντας το βιοτικό τους επίπεδο. Η σωστή διαχείριση των δημοσίων οικονομικών μας έδωσαν την ικανότητα να εφαρμόσουμε άμεσα, στοχευμένα και ολοκληρωμένα προγράμματα στήριξης, κυρίως προς τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Είναι ενδεικτικό ότι, παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες, οι κοινωνικοί δείκτες για την ανισότητα και τη φτώχεια συνεχίζουν να καταγράφουν βελτίωση.

Για το 2022 συνολικά, ο ρυθμός ανάπτυξης κυμάνθηκε περίπου στο 5,6% σε πραγματικούς όρους σε σχέση με 2,7% που ήταν η προηγούμενη πρόβλεψη όπως αυτή περιλαμβανόταν στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2022-2025. Η επίδοση αυτή είναι επίσης πολύ ψηλότερη από το μέσο όρο της Ε.Ε. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 6,8%, από 7,5% το 2021 και με τη συνέχιση της ανάπτυξης της οικονομίας αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω. Ο πληθωρισμός κατά το 2022 σημείωσε σημαντική αύξηση στην Κύπρο λόγω των παγκόσμιων γεωπολιτικών εξελίξεων, τα επίπεδα του οποίου όμως συγκρίνονται ευνοϊκά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Στον τραπεζικό τομέα, οι προκλήσεις έχουν καταστεί πιο διαχειρίσιμες, δεδομένου τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν μειωθεί στο 11% των συνολικών δανείων, με τα τραπεζικά ιδρύματα να διατηρούν ταυτόχρονα ψηλά κεφαλαιακά αποθέματα, ενώ οι αυξήσεις βασικών επιτοκίων είναι υποβοηθητικές στις προοπτικές κερδοφορίας τους. Ωστόσο ο τραπεζικός τομέας και ιδιαίτερα τα ιδρύματα που έχουν σημειώσει μικρό βαθμό προόδου, πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειες εξορθολογισμού του ισολογισμού τους, πρόληψης νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων καθώς και τεχνολογικής αναβάθμισης και μείωσης κόστους.

Σε σχέση με τον τομέα της φορολογίας, προωθείται μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος με περιβαλλοντικό προσανατολισμό. Στο πλαίσιο αυτό θα περιληφθεί η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση η οποία στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος, και ταυτόχρονα στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Κύπρου, και στόχων του σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου. Παράλληλα, οι μεταρρυθμίσεις θα προσανατολίζονται στην ώθηση της καινοτομίας και σε «πράσινες» επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.

Γενικότερα η προώθηση μεταρρυθμίσεων στις δομές και διαδικασίες του κράτους και της οικονομίας παραμένει για μας ύψιστη προτεραιότητα και ως εκ τούτου ως Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζουμε με τις προσπάθειες για την μεταρρύθμιση στη δημόσια υπηρεσία, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη διατήρηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις. Η μακροχρόνια στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη της Κύπρου «Όραμα 2035» στοχεύει στη διαμόρφωση μιας

ολοκληρωμένης Στρατηγικής για τη χάραξη της αναπτυξιακής πορείας της Κύπρου για τα επόμενα 15 χρόνια. Η σωστή εφαρμογή του θα επιτρέψει τη μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο, μεγιστοποιώντας την ευημερία των πολιτών της Κύπρου. Σημαντικό βήμα αποτελεί επίσης η εφαρμογή της Στρατηγική Προσέλκυσης Επενδυτών και Ταλέντου από το 2022, η οποία έχει ήδη παρουσιάσει σημαντικά θετικά αποτελέσματα.

Φίλες και φίλοι,

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίσαμε τα τελευταία χρόνια και συνεχίζουμε να αντιμετωπίζουμε είναι πολυσύνθετες και πολυδιάστατες. Μπαίνουμε σε μια νέα εποχή της οικονομίας που τίποτα δεν είναι δεδομένο.

Εμείς, ως Κυβέρνηση, παραδίδουμε μια εύρωστη οικονομία, με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, και χαμηλή ανεργία. Παραδίδουμε ένα κράτος πρόνοιας και ένα βιώσιμο δημόσιο χρέος. Μέσα από μια υπεύθυνη στάση και με συνετή δημοσιονομική πολιτική παραδίδουμε στους επόμενους κυβερνώντες μια οικονομία που διαθέτει τα αποθέματα να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις που ζούμε.

Είμαι πολύ περήφανος που παραδίδουμε αυτά τα οικονομικά μεγέθη, είμαι πολύ περήφανος που, παρά το γεγονός ότι στηρίξαμε την οικονομία στην πανδημία με 3,5 δισ. ευρώ, παρά το γεγονός ότι μετά την πανδημία στηρίξαμε τον πληθυσμό και τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις ευάλωτες ομάδες, με άλλα 390 εκατ. ευρώ, εξακολουθούμε να διατηρούμε πλεονάσματα και να παραδίδουμε ένα χρέος κάτω του 90% του ΑΕΠ.

Οι αβεβαιότητες και τα προβλήματα στην κοινωνία φυσικά συνεχίζουν να υπάρχουν και οι κίνδυνοι συνεχίζουν να παραμονεύουν. Προς αντιμετώπιση τους χρειάζεται σύνεση και σωφροσύνη, συναίνεση και αποφασιστικότητα. Χρειάζεται να μην υποτιμούμε τις αλήθειες και τη δυναμική της οικονομίας. Το μέλλον της ευρωπαϊκής οικονομίας θα εξαρτηθεί από τις πολιτικές αποφάσεις και τον ορθολογισμό που θα επικρατήσει μέσα στα επόμενα χρόνια, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κωνσταντίνος Πετρίδης

Τέως Υπουργός Οικονομικών

Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Διαχείρισης των Δημοσίων Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών κατάρτισε Στρατηγικό Σχέδιο το οποίο συνοδεύει τον Προϋπολογισμό στη νέα του μορφή, στη βάση δραστηριοτήτων. Η Ετήσια Έκθεση συμβαδίζει και αντανakλά το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου και περιλαμβάνει ένα συνολικό απολογισμό των ενεργειών του Υπουργείου για την επίτευξη των Στρατηγικών Επιδιώξεών του, όπως αυτές περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο¹ και παρατίθενται πιο κάτω:

- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 1: Διασφάλιση μακροοικονομικής σταθερότητας και προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης.
- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 2: Διασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας.
- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 3: Διασφάλιση βιωσιμότητας δημόσιων οικονομικών.
- ▶ Στρατηγική Επιδίωξη 4: Αποδοτικός δημόσιος τομέας και ορθολογική διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και της κινητής και ακίνητης περιουσίας του κράτους.

---

¹ Το Στρατηγικό Σχέδιο για το 2023-2025 βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών: <http://mof.gov.cy>

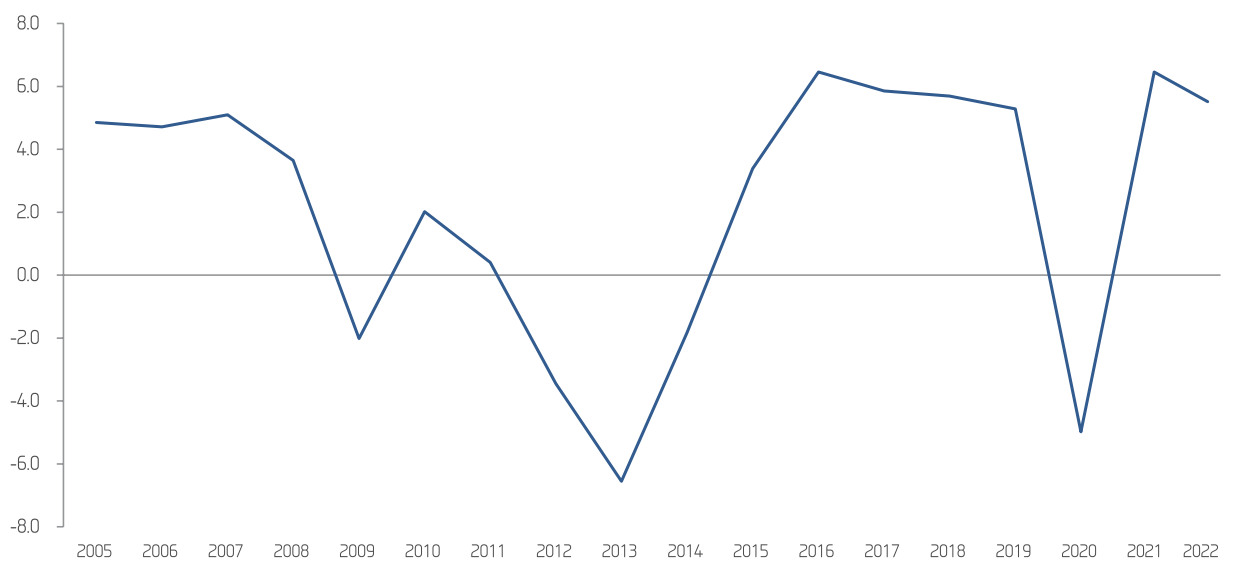
Γ. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2022 ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 1: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Ι. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το 2022, η κυπριακή οικονομία συνέχισε τη δυναμική της πορεία παρά το αντίξοο διεθνές οικονομικό περιβάλλον λόγω του πολέμου μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας, παρουσιάζοντας ρυθμό ανάπτυξης 5,6%.

Διάγραμμα 1: Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ (%)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Από την πλευρά των δαπανών, η αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης οφείλεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και στις εξαγωγές. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στον τομέα του τουρισμού, ο οποίος μετά τη σημαντική μείωση κατά 84,1% που σημείωσαν οι αφίξεις το 2020 σε σχέση με το 2019, κατά το 2022 παρουσίασαν αύξηση 65,3% σε σχέση με το 2021, φθάνοντας περίπου στο 80% των αφίξεων του 2019. Τα έσοδα από τον τουρισμό είχαν ανάλογη πορεία το 2022 όπου ανήλθαν στα €2.439,2 εκ., σε σύγκριση με έσοδα € 1.513,6εκ. το 2021, φθάνοντας στο 91% περίπου των εσόδων του 2019.

Σε συνέχεια της οριακής μείωσης στο 7,5% του ποσοστού ανεργίας το 2021, το 2022 παρατηρήθηκε σημαντική μείωση στο 6,8% ως αποτέλεσμα της πολύ καλής απόδοσης της οικονομίας και του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης.

Το ποσοστό ανεργίας παρουσιάζεται διαχρονικά πιο κάτω.

Διάγραμμα 2: Ανεργία (ΕΕΔ, %)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2022, σημείωσε αύξηση της τάξης του 8,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021, απόρροια τόσο των σημαντικών αυξήσεων που παρατηρήθηκαν στη μέση τιμή του αργού πετρελαίου τύπου Μπρεντ και τις συνακόλουθες αυξήσεις στις τιμές των εγχώριων ενεργειακών προϊόντων όπως καυσίμων και ηλεκτρισμού, όσο και των αυξήσεων που παρατηρήθηκαν στις τιμές των τροφίμων.

Πίνακας 1: Κύριοι Οικονομικοί Δείκτες

	2019	2020	2021	2022
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ (%)	5,5	-4,4	6,6	5,6
Ποσοστό Ανεργίας (ΕΕΔ) (%)	7,1	7,6	7,5	6,8
ΔΤΚ (%)	0,3	-0,6	2,5	8,4

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

II. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Μακροχρόνια Στρατηγική για Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ), ολοκλήρωσε εντός του 2021 το έργο που αφορά το σχεδιασμό της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας, με τίτλο «Όραμα 2035» (εφεξής «Η Στρατηγική»). Το όραμα της Στρατηγικής είναι να καταστεί η Κύπρος ένα από τα καλύτερα μέρη του κόσμου για να ζει, να εργάζεται και να δραστηριοποιείται κάποιος. Για την επίτευξη του οράματος, η Κύπρος θα πρέπει να μετατραπεί σε ένα κράτος πρότυπο με ακμάζουσα, ανθεκτική οικονομία και δίκαιη, χωρίς αποκλεισμούς, κοινωνία. Όλες οι πτυχές του οράματος υποστηρίζουν την προώθηση της ψηφιοποίησης και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα με βασικές επιδιώξεις τη μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο, την επίτευξη βιώσιμης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης αλλά και την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας με απώτερο στόχο την ευημερία των πολιτών.

Η Στρατηγική χαράζει την αναπτυξιακή πορεία της Κύπρου για τα επόμενα 15 χρόνια και περιλαμβάνει 242 προτεινόμενες οριζόντιες και τομεακές δράσεις, όπως διαμορφώθηκαν μέσα από εντατικό διάλογο με ένα ευρύ φάσμα φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Σημειώνεται ότι, 92 δράσεις της Στρατηγικής καλύπτονται πλήρως ή μερικώς στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Επίσης, η Στρατηγική θα πρέπει να εντάσσεται ευρύτερα στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό και το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο, μέσα από τα Στρατηγικά Σχέδια των Υπουργείων/Υφυπουργείων, αρχής γενομένης με την ετοιμασία του Προϋπολογισμού 2024 και ΜΔΠ 2024-2026.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 93.067, κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 18/05/2022, ενέκρινε το Μηχανισμό Διακυβέρνησης για την υλοποίηση, επικαιροποίηση και αναδιαμόρφωση της Στρατηγικής. Σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών Επιτροπή Παρακολούθησης της οποίας προεδρεύουν οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών και της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης. Η Επιτροπή Παρακολούθησης πλαισιώνεται από δυο Μονάδες που έχουν συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών, τη «Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού» και στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, τη «Μονάδα Παρακολούθησης της υλοποίησης της Στρατηγικής».

Από το Δεκέμβριο του 2022, έχει ξεκινήσει ένας κύκλος τεκνοκρατικών συναντήσεων με όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/Υφυπουργεία με σκοπό να καταρτιστεί ένα τελικό Πλάνο Δράσεων για την υλοποίηση της Στρατηγικής, του οποίου θα αναλάβουν την ιδιοκτησία τα ίδια τα Υπουργεία και Υφυπουργεία και θα προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Η ανάγκη θέσπισης μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας της οικονομίας της Κύπρου διαπιστώθηκε από το Συμβούλιο Οικονομίας.

Στρατηγική προσέλκυσης επενδύσεων και ταλέντου

Η Στρατηγική Προσέλκυσης Εταιρειών και Ταλέντου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15 Οκτωβρίου 2021, με στόχο την εγκατάσταση και δραστηριοποίηση διεθνών εταιρειών στην Κύπρο, η οποία δύναται να προσφέρει, πέρα από άμεσα εισοδηματικά οφέλη, υψηλή και αειφόρο προστιθέμενη αξία στην τοπική οικονομία μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και αυξημένης ζήτησης των εγχώριων υπηρεσιών, αλλά και να συμβάλει στον επαναπροσδιορισμό του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας. Η προσέλκυση αυτών των επιχειρήσεων, συνάδει επίσης με την Μακροχρόνια Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Η Στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις σε σχετικούς τομείς παρέμβασης, όπως του ανθρώπινου δυναμικού και των αδειών παραμονής και απασχόλησης, των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, των φορολογικών κινήτρων κ.α.. Για την υλοποίηση της συστάθηκε διυπουργική επιτροπή υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών.

Κατά το 2022 προωθήθηκε η υλοποίηση σημαντικών δράσεων της Στρατηγικής όπως η ενίσχυση του Μηχανισμού Ταχείας Αδειοδότησης που λειτουργεί στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και η μετεξέλιξη του σε Μονάδα Διευκόλυνσης Εταιρειών, ως κεντρικό σημείο επαφής με τις ξένες

εταιρείες για την παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης και καθοδήγησης. Επιπλέον, τέθηκε σε ισχύ η αναθεώρηση της «Πολιτικής για Έκδοση και Ανανέωση των Αδειών Προσωπικής Διαμονής και Απασχόλησης του Προσωπικού από Τρίτες Χώρες που εργοδοτείται από Εταιρείες/Επιχειρήσεις Ξένων Συμφερόντων» ώστε να επιτραπεί η ευκολότερη πρόσβαση στην εργασιακή αγορά της Κύπρου στους εργαζόμενους υψηλής εξειδίκευσης από τρίτες χώρες. Τέθηκε επίσης σε ισχύ το Σχέδιο της «Cyprus Digital Nomad Visa» για προσέλκυση επαγγελματιών που εργάζονται εξ αποστάσεως για εξασφάλιση τόσο άμεσων οφελών για την τοπική οικονομία, όσο και έμμεσων ενίσχυσης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος.

Από το Υπουργείο Οικονομικών προωθήθηκαν και ψηφίστηκαν από την ΒτΑ φορολογικά κίνητρα, τόσο για την προσέλκυση ταλέντου από τρίτες χώρες, όσο και για την αύξηση των επενδύσεων στους τομείς της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας.

Τα αποτελέσματα της υλοποίησης της Στρατηγικής είναι εξόχως ενθαρρυντικά και έχουν ήδη συμβάλει στην προσέλκυση πολυάριθμων εταιρειών και προσωπικού υψηλής εξειδίκευσης.

Οι εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης Υλοποίησης της Στρατηγικής συνεχίζονται ώστε να εξασφαλιστεί η έγκαιρη υλοποίηση των υπόλοιπων δράσεων, αλλά και για να διασφαλιστεί η βέλτιστη εφαρμογή της, μέσω αναπροσαρμογής επί μέρους δράσεων και πολιτικών, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Εθνική Στρατηγική για τις Αποκεντρωμένες Τεχνολογίες-Blockchain

Τον Ιούνιο του 2019 το Υπουργικό Συμβούλιο, με πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών, ενέκρινε την Εθνική Στρατηγική για τις Αποκεντρωμένες Τεχνολογίες-Blockchain. Η στρατηγική αυτή ετοιμάστηκε σε συνεργασία της κυβέρνησης με την Βουλή των Αντιπροσώπων, την Κεντρική Τράπεζα, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, τον Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών καθώς και εμπειρογνώμονες από τον ιδιωτικό τομέα. Στρατηγικός στόχος είναι η αξιοποίηση των ευκαιριών από τη χρήση της Τεχνολογίας Κατανεμημένου Καθολικού (TKK), ώστε να επιτευχθεί ευαισθητοποίηση και διάχυση αναφορικά με την τεχνολογία, με στόχο παράλληλα, την προώθηση και χρησιμοποίηση της καινοτομίας προς όφελος της οικονομίας. Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής προβλέπεται η προώθηση της τεχνολογίας Blockchain στον δημόσιο τομέα και η έναρξη σχετικών εφαρμογών καθώς και η ετοιμασία σχετικής νομοθεσίας.

Στα πλαίσια της Στρατηγικής, δημιουργήθηκε υποεπιτροπή νομοθετικού πλαισίου, η οποία άρχισε εντός του 2020 τις εργασίες για την προετοιμασία του νομοθετικού πλαισίου. Οι εργασίες της υποεπιτροπής συντονίζονται από το Υπουργείο Οικονομικών και υποστηρίζονται από τοπικό δικηγορικό γραφείο και διεθνή εμπειρογνώμονα.

Εντός του 2021, ολοκληρώθηκε η ετοιμασία του Προσχεδίου του Νόμου-ομπρέλα, το οποίο τέθηκε προς δημόσια διαβούλευση. Εντός του 2022, το νομοσχέδιο υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία για τον νομοισμένο νομοτεχνικό έλεγχο.

Αξιοποίηση του χώρου της Κρατικής Έκθεσης

Η ευρύτερη περιοχή της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων αποτελεί ένα σημαντικό κρατικό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί παραγωγικά και να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για την Κύπρο, ο οποίος θα συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα. Το πρώτο εξάμηνο του 2022, ολοκληρώθηκαν οι Μελέτες Βιωσιμότητας και Γενικού Χωροταξικού Σχεδιασμού οι οποίες κατέδειξαν ότι το βέλτιστο σενάριο Αξιοποίησης του χώρου είναι η δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας. Στις 14 Σεπτεμβρίου του 2022, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στο χώρο της Κρατικής Έκθεσης, η οποία θα περιλαμβάνει χώρους καινοτομίας, εκθεσιακό κέντρο και ένα σημαντικό πνεύμονα πρασίνου. Στόχος είναι η δημιουργία περιβάλλοντος που ενισχύει την κουλτούρα της καινοτομίας, της μεταφοράς γνώσης και της καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, προγραμματίζεται η αγορά εξειδικευμένων συμβουλευτικών και νομικών υπηρεσιών με στόχο τη διαδικασία εξεύρεσης στρατηγικού επενδυτή.

Σύσταση Επιτροπής για Πράσινη Οικονομία

Έχοντας υπόψη:

- ▶ την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που αποτελεί τη νέα Αναπτυξιακή Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και φιλοδοξεί να μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία και να καταστήσει την ΕΕ παγκόσμιο ηγέτη στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,
- ▶ το πακέτο των δεκατεσσάρων Προτάσεων με την ονομασία «Fit-for-55» για το μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας της ΕΕ, με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθεί η ΕΕ είναι ευθυγραμμισμένες με τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί, καθώς και
- ▶ το γεγονός ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας περιλαμβάνει 133 έργα (μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις) που αποσκοπούν στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση,

έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών Ομάδα Εργασίας για την Πράσινη Οικονομία υπό τη Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής και Ευρωπαϊκών Θεμάτων, με κύριο στόχο την αλληλοενημέρωση στα θέματα πράσινης οικονομίας, κυκλικής οικονομίας, πράσινης συμφωνίας, πράσινης φορολογίας, πράσινου προϋπολογισμού, πράσινων ομολόγων κ.α. καθώς και τη χάραξη πολιτικής για τα θέματα που εμπήτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών.

III. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στο πλαίσιο της φορολογικής πολιτικής του κράτους, της εναρμόνισης με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες, εκπλήρωση των δεσμεύσεων έναντι του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αλλά και του εκσυγχρονισμού των φορολογικών νομοθεσιών άμεσης και έμμεσης φορολογίας, οι κυριότερες τροποποιήσεις και θεσπίσεις νέων νομοθεσιών που έχουν υλοποιηθεί εντός του 2022 είναι οι ακόλουθες:

- ▶ Πάταξη της φοροδιαφυγής στον τομέα των πολύτιμων μετάλλων με την πρόωση νομοθετικής ρύθμισης που προβλέπει ότι ο ΦΠΑ αποδίδεται με τη μέθοδο της αντίστροφης χρέωσης για ακατέργαστα και ημικατεργασμένα πολύτιμα μέταλλα.
- ▶ Αντιμετώπιση των επιπτώσεων των ασυνήθιστα υψηλών τιμών στην ενέργεια με την επιβολή μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια για οικιακούς καταναλωτές.
- ▶ Πάταξη του ακραίου φορολογικού σχεδιασμού μέσω εκσυγχρονισμού και διεύρυνσης του ορισμού του φορολογικού κάτοικου νομικού προσώπου, έτσι ώστε Εταιρεία που έχει συσταθεί ή εγγραφεί δυνάμει οποιουδήποτε σε ισχύ Νόμου στη Δημοκρατία, της οποίας ο έλεγχος και η διεύθυνση ασκούνται εκτός της Δημοκρατίας, να θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας, εκτός εάν η εν λόγω εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος σε οποιοδήποτε άλλο κράτος. Η υπό αναφορά νομοθεσία ισχύει από 31 Δεκεμβρίου 2022.
- ▶ Επιβολή φόρου παρακράτησης επί των εισοδημάτων από δικαιώματα, τόκους και μερίσματα επί των πληρωμών από Κυπριακή εταιρεία σε εταιρεία που έχει συσταθεί ή είναι κάτοικος σε δικαιοδοσία που βρίσκεται στον κατάλογο μη συνεργάσιμων φορολογικών δικαιοδοσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ▶ Εντός του 2022 έχει νομοθετηθεί πλαίσιο όπου ενσωματώνονται οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για υποχρεωτική τήρηση φακέλου τεκμηρίωσης τιμών ελεγχόμενων συναλλαγών καθώς και το πλαίσιο προέγκρισης μεθοδολογίας τιμολόγησης ελεγχόμενων συναλλαγών. Το πλαίσιο ισχύει για επιλέξιμες συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μερών (νομικών και φυσικών προσώπων).
- ▶ Περαιτέρω, εντός του 2022 έχει τροποποιηθεί το νομικό πλαίσιο επιβολής 0,4% του περί Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών Νόμο, όπου ορίσθηκε ο Έφορος Φορολογίας Αρμόδια Αρχή για την επιβολή και είσπραξη του τέλους 0,4% για σκοπούς του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών. Το υπό αναφορά τέλος επιβάλλεται στις περιπτώσεις μεταβίβασης, δυνάμει πώλησης, ακίνητης ιδιοκτησίας ή και μετοχών εταιρείας, η οποία δεν είναι εισηγμένη σε οποιοδήποτε αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο

Αξιών και η οποία άμεσα ή έμμεσα είναι ιδιοκτήτρια ακίνητης ιδιοκτησίας.

- ▶ Παροχή ενός χρόνου παράτασης στο πλαίσιο φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιαρθρώσεις δανείων (από 7 σε 8 έτη μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2023), οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση ή εξόφληση των πιστωτικών διευκολύνσεων ή χορηγήσεων ή οφειλών που δόθηκαν προς δανειολήπτες από δανειστές. Οι τροποποιήσεις αφορούν όλους τους άμεσους φόρους που εμπεριέχουν τον ορισμό της «αναδιάρθρωσης», όπως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο περί ΦΠΑ Νόμος, περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος, ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος, ο περί Χαρτοσήμων Νόμος κ.α..

Στις 31 Μαρτίου 2021 η Κυπριακή Δημοκρατία εναρμονίστηκε με την Ευρωπαϊκή Οδηγία (ΕΕ) 2018/822 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2018 όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτέες διασυννοριακές ρυθμίσεις», μέσω θέσπισης του περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. Με βάση τις πρόνοιες του οικείου Νόμου οι παροχές διοικητικών υπηρεσιών (ενδιάμεσοι) έχουν υποχρέωση υποβολής στο Τμήμα Φορολογίας, στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, πληροφορίες που σχετίζονται με τις διασυννοριακές ρυθμίσεις συνδεδεμένων επιχειρήσεων που έχουν στη διάθεσή τους, με σκοπό την αντιμετώπιση του φαινομένου διάβρωσης της εθνικής φορολογικής βάσης των κρατών μελών, που έχει άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Περαιτέρω, προχώρησε ο σχεδιασμός για την Πράσινη Φορολογική Μεταρρύθμιση, στην κατεύθυνση εκπλήρωσης των περιβαλλοντικών στόχων της Κύπρου, στην προστασία του περιβάλλοντος ώστε να δώσει ώθηση στην καινοτομία και σε «πράσινες» επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.

IV. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Σχέδιο Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας

Το Σχέδιο Προώθησης Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας εφαρμόζεται με βάση Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Το εν λόγω Σχέδιο αποτελεί το πλαίσιο πολιτικής το οποίο εδράζεται σε αναπτυξιακά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα και βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ'εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ (Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και έχει διάρκεια μέχρι τις 30 Ιουνίου 2023 και ετήσιο προϋπολογισμό που ανέρχεται σε €25 εκ.. Το Σχέδιο Κινήτρων, αποτελείται από συνδυασμό χορηγιών και φορολογικών κινήτρων ως ακολούθως:

- ▶ Επιστροφή μετρητών (Cash rebate).
- ▶ Φορολογική Πίστωση (Tax credit).
- ▶ Φορολογική Έκπτωση για επενδύσεις σε Υποδομές και εξοπλισμό.

Κατά το 2022, υπέβαλαν αίτηση για το Σχέδιο δύο παραγωγές και εγκρίθηκε η επιστροφή για ακόμη μία παραγωγή της οποίας η έγκριση για τελική πληρωμή ολοκληρώθηκε εντός του 2022.

Φορολογικά Κίνητρα για καινοτόμες επιχειρήσεις καθώς και ενθάρρυνσης της δαπάνης για Έρευνας και Ανάπτυξης:

Εντός του 2022, επεκτάθηκε η ισχύς του υφιστάμενου φορολογικού πλαισίου απαλλαγής ποσού επένδυσης φυσικού προσώπου σε εγκεκριμένη ΜΜΕ Καινοτόμο Επιχείρηση. Ακόμα το πλαίσιο εντός του 2022, έχει διευρυνθεί έτσι ώστε να εκπίπτει του φορολογητέου εισοδήματος και επένδυση από νομικό πρόσωπο σε εγκεκριμένη ΜΜΕ Καινοτόμο Επιχείρηση. Το υπό αναφορά πλαίσιο έχει εγκριθεί από τη ΓΔ Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Περαιτέρω εντός του 2022, παραχωρήθηκε πλαίσιο αυξημένης φορολογικής έκπτωσης κατά 20% για δαπάνες Έρευνας και Ανάπτυξης σε νομικά και φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχείρηση, επί της πραγματικής δαπάνης. Η φορολογική έκπτωση ισχύει για 3 έτη, αρχής γενομένης του φορολογικού έτους 2022.

Φορολογικά Κίνητρα για φυσικά πρόσωπα για διεύρυνση της φορολογικής βάσης:

Εντός του 2022, διευρύνθηκε και επεκτάθηκε το υφιστάμενο πλαίσιο φορολογικής απαλλαγής 50% του φορολογητέου εισοδήματος αμοιβής από εργοδότηση, επιλέξιμων φυσικών προσώπων για πρώτη εργοδότηση στη Δημοκρατία. Το πλαίσιο διευρύνθηκε μέσω της μείωση της ελάχιστης απαιτούμενης αμοιβής από €100.000 σε €55.000 αλλά και την επέκταση του πλαισίου από 10 έτη που ίσχυε σε 17 έτη αρχής γενομένης του έτους έναρξης της εργοδότησης στη Δημοκρατία.

Παράλληλα για επιλέξιμα φυσικά πρόσωπα έχει παραχωρηθεί απαλλαγή 20% ή ποσό ύψους οκτώ χιλιάδων πεντακοσίων πενήντα ευρώ (€8.550) για οποιοδήποτε ποσό είναι μικρότερο, για περίοδο 7 ετών αρχής γενομένης του έτους έναρξης της εργοδότησης στη Δημοκρατία.

V. ΔΙΕΘΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει στην Ειδική Επιτροπή που έχει συσταθεί από τον ΟΟΣΑ (OECD AD-Hoc committee) για τη συνομολόγηση «Πολυμερούς Φορολογικής Σύμβασης». Σκοπός της σύστασης αυτής της Επιτροπής είναι η ανάπτυξη Πολυμερούς Φορολογικής Συνθήκης για αντιμετώπιση της διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης και της Μεταφοράς Κερδών (Base Erosion and Profit Shifting: BEPS) όπως προνοείται από τη Δράση 15 («Ανάπτυξη Πολυμερούς Μέσου»). Στις 7 Ιουνίου 2017 η Κυπριακή Δημοκρατία συνυπόγραψε με άλλες 96 δικαιοδοσίες την «Πολυμερή Φορολογική Σύμβαση» που επιτρέπει την ταχεία τροποποίηση των υφιστάμενων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και την εφαρμογή τους με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας G20 / ΟΟΣΑ στο πλαίσιο του Σχεδίου των Δράσεων της BEPS.

Η κύρωση της Πολυμερούς Σύμβασης επιτρέπει την επικαιροποίηση όλων των υφιστάμενων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ενσωματώνοντας τα δύο ελάχιστα πρότυπα, της Δράσης 6 («Αποφυγή της χορήγησης των ωφελημάτων της Συνθήκης σε ακατάλληλες περιπτώσεις») και της Δράσης 14 («Διευκόλυνση αποτελεσματικότερων μηχανισμών επίλυσης διαφορών»). Επιπρόσθετα, η Κυβέρνηση έχει ενσωματώσει στην εθνική έννομη τάξη πρόνοιες οι οποίες ευθυγραμμίζονται με 4 από τις 15 Δράσεις που έχει αναπτύξει ο ΟΟΣΑ στο πλαίσιο στρατηγικών καταπολέμησης της φοροδιαφυγής μέσω της μεταφοράς κερδών των πολυεθνικών επιχειρήσεων, σε χώρες με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς. Οι 4 αυτές Δράσεις (Δράση 5, 6, 13 και 14) αποτελούν τις ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες περιστρέφονται γύρω από την καταπολέμηση επιζήμιων φορολογικών πρακτικών, των καταχρήσεων των φορολογικών Συμφωνιών, την εισαγωγή αποτελεσματικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών και την εισαγωγή κανόνων για την τεκμηρίωση ενδο-ομιλικών συναλλαγών. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ολοκληρώσει τις εσωτερικές διαδικασίες επικύρωσης της Πολυμερούς Σύμβασης που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2020. Εντός του 2022 έχουν συμφωνηθεί άτυπα διμερώς οι επικαιροποιημένες διακρατικές συμφωνίες.

A) Πολυμερής Συμφωνία Αρμόδιων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών για Εισόδημα που Προέρχεται από Ψηφιακές Πλατφόρμες- DPI MCAA και

B) Πολυμερής Συμφωνία Αρμόδιων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών σχετικά με ρυθμίσεις αποφυγής του Κοινού Προτύπου Αναφοράς (CRS) και τις αδιαφανείς διασυστοριακές δομές- MDR MCAA

Η Κυπριακή Δημοκρατία υπέγραψε στις 3 Νοεμβρίου, 2022 τις πιο πάνω Πολυμερείς Συμφωνίες Αρμόδιων Φορολογικών Αρχών με τα υπόλοιπα μέλη του Παγκοσμίου Φόρουμ του ΟΟΣΑ.

- i. Οι Φορολογικές Αρχές των συμβαλλόμενων δικαιοδοσιών της Συμφωνίας DPI MCAA, δεσμεύονται να ανταλλάσσουν μεταξύ τους πληροφορίες, που θα συλλέγονται και θα υποβάλλονται από τους χειριστές πλατφορμών, σχετικά με το εισόδημα που πραγματοποιούν όσοι προσφέρουν διαμονή, μεταφορά και προσωπικές υπηρεσίες, στη βάση των πρότυπων κανόνων που έχει αναπτύξει ο ΟΟΣΑ. Η οικονομία των πλατφορμών επιτρέπει αυξημένη πρόσβαση σε πληροφορίες από τις φορολογικές διοικήσεις, καθώς εισάγει δραστηριότητες σε ψηφιακές πλατφόρμες που προηγουμένως διεξάγονταν στην άτυπη οικονομία μετρητών.

ii. Οι Φορολογικές Αρχές των συμβαλλόμενων δικαιοδοσιών της Συμφωνίας MDR MCAA, δεσμεύονται να ανταλλάσσουν μέσω του μηχανισμού αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών, που θα υποβάλλονται από φορολογούμενους ή πάροχους διοικητικών υπηρεσιών (ενδιάμεσους), σχετικά με ρυθμίσεις που καταστρατηγούν το κοινό πρότυπο αναφοράς για την αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών (CRS) και για δομές που συγκαλύπτουν τους πραγματικούς ιδιοκτήτες περιουσιακών στοιχείων οι οποίοι διατηρούν ύποπτες υπεράκτιες δομές (Opaque Offshore Structures). Οι πληροφορίες θα ανταλλάσσονται σύμφωνα με τους αντίστοιχους πρότυπους κανόνες που έχει αναπτύξει ο ΟΟΣΑ.

Για τη μεταφορά των προνοιών των Πολυμερών Συμφωνιών MDR/DPI MCAA στην εθνική έννομη τάξη, απαιτείται η έκδοση Διαταγμάτων από τον Υπουργό Οικονομικών με βάση το εδάφιο 16 του άρθρου 6 των Περὶ Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων του 1978 έως 2015.

VI. ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (Carbon Border Adjustment Mechanism-CBAM)

Η πρόταση Κανονισμού για τον Μηχανισμό Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (Carbon Border Adjustment Mechanism-CBAM) αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής πράσινης συμφωνίας και της νομοθετικής δέσμης Fit-for-55. Ο κανονισμός θεσπίζει μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα για την αντιμετώπιση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που ενσωματώνονται σε συγκεκριμένα εμπορεύματα (τσιμέντο, αλουμίνιο, σίδηρο και ατσάλι, ηλεκτρική ενέργεια και λιπάσματα) κατά την εισαγωγή τους στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, με στόχο την πρόληψη του κινδύνου διαρροής άνθρακα.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Ομάδας Εργασίας για το CBAM (Ad Hoc Working Party on CBAM). Τον Μάρτιο του 2022, το Συμβούλιο κατέληξε στη γενική προσέγγιση της πρότασης του Κανονισμού και ακολούθησαν οι τριμερείς διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τον Δεκέμβριο του 2022, επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία στο κείμενο του CBAM με αναμενόμενη ημερομηνία έναρξης του έργου τον Οκτώβριο του 2023.

Αναθεώρηση της Οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας – Energy Taxation Directive

Η πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας για τη φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων και της ενέργειας, Energy Taxation Directive (ETD) αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση της φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων με τις ενωσιακές πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα, ώστε να συμβάλει στους στόχους της ΕΕ για το 2030 και στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, μετρίζοντας παράλληλα τον κοινωνικό αντίκτυπο.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Ομάδας Εργασίας για το ETD (WPTQ). Το τελευταίο συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας καταρτίστηκε στις 3 Νοεμβρίου 2022, με στόχο να δοθεί η ευκαιρία στα κράτη μέλη να βρουν την επιθυμητή ισορροπία μεταξύ των μακροπρόθεσμων περιβαλλοντικών στόχων της ΕΕ και της εφαρμογής επαρκών ευελιξιών.

Υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτές διασυνοριακές ρυθμίσεις (DAC6)

Η Κυπριακή Δημοκρατία στις 31/3/2021 εναρμονίστηκε με την Ευρωπαϊκή Οδηγία του Συμβουλίου (ΕΕ) 2018/822 της 25/5/2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτές διασυνοριακές ρυθμίσεις με τον «περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021» (Ν 41 (I) 2021)

Το νομικό πλαίσιο δημιουργεί την υποχρέωση στους πάροχους διοικητικών υπηρεσιών (ενδιάμεσοι) να υποβάλλουν στο Τμήμα Φορολογίας, ως η αρμόδια αρχή, διαθέσιμες πληροφορίες που σχετίζονται με

τις διασυστοριακές ρυθμίσεις συνδεδεμένων οντοτήτων με δυνττικά επιθετικό χαρακτήρα, στη βάση προδιαγεγραμμένων κριτηρίων. Οι υπό αναφορά πληροφορίες θα ανταλλάσσονται με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη με την μορφή της αυτόματης ανταλλαγής. Ο υπό αναφορά μηχανισμός θα υποβοηθήσει στην αντιμετώπιση του φαινομένου των επιθετικών φορολογικών πρακτικών που παρατηρείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την αντιμετώπιση της διάβρωσης της φορολογικής βάσης του κάθε κράτους μέλους, για τη διασφάλιση της ενιαίας αγοράς.

Οδηγία (ΕΕ) 2022/2523 του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των ομίλων πολυεθνικών επιχειρήσεων και των εγχώριων ομίλων μεγάλης κλίμακας στην Ένωση

Η εν λόγω Οδηγία εγκρίθηκε στις 14/12/2022 και περιλαμβάνει ένα κοινό σύνολο κανόνων σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ελάχιστου πραγματικού φορολογικού συντελεστή ύψους 15 %, ώστε να εφαρμόζεται ορθά και με συνέπεια σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι κανόνες θα εφαρμόζονται στους πολυεθνικούς ομίλους επιχειρήσεων και στους εγχώριους ομίλους μεγάλης κλίμακας στην ΕΕ, με ενοποιημένα έσοδα άνω των €750 εκατ. ετησίως. Θα εφαρμόζονται σε κάθε μεγάλο όμιλο, εγχώριο και διεθνή, με μητρική ή θυγατρική εταιρεία εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της ΕΕ. Εάν ο ελάχιστος πραγματικός συντελεστής δεν επιβάλλεται από τη χώρα στην οποία εδρεύει η θυγατρική εταιρεία, υπάρχουν διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες το κράτος μέλος της μητρικής εταιρείας εφαρμόζει συμπληρωματικό φόρο. Η παρούσα οδηγία διασφαλίζει επίσης την αποτελεσματική φορολόγηση σε περιπτώσεις που η μητρική εταιρεία βρίσκεται εκτός της ΕΕ, σε χώρα με χαμηλή φορολογία η οποία δεν εφαρμόζει ισοδύναμους κανόνες.

Τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν θέσει σε εφαρμογή τους νέους κανόνες έως την 31/12/2023.

Πρόταση Ευρωπαϊκής Οδηγίας η οποία υιοθετεί κανόνες για την αντιμετώπιση της κατάχρησης των οντοτήτων κέλυφος (Shell Companies) για φορολογικούς σκοπούς

Ο σκοπός της υπό αναφορά πρότασης είναι να αποθαρρύνεται η χρήση εταιρειών «κέλυφος», οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν πραγματική παρουσία σε ένα κράτος μέλος, είτε γιατί η οικονομική δραστηριότητά τους είναι μικρή ή/και όπου οι οντότητες χρησιμοποιούνται για επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό ή φοροαποφυγή και φοροδιαφυγή. Η πρόταση προνοεί όπως, οι θεωρούμενες εταιρείες κέλυφος δεν θα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε φορολογικές ελαφρύνσεις και συναφή οφέλη, εάν πληρούνται ορισμένα κριτήρια.

Οι συζητήσεις για την εν λόγω πρόταση στην αρμόδια ευρωπαϊκή ομάδα εργασίας ξεκίνησαν αρχές του 2022, και ακόμη βρίσκονται σε εξέλιξη.

VII. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) έχουν καίρια οικονομική και πολιτική σημασία, αφού συμβάλλουν ουσιαστικά στην περαιτέρω προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στην προώθηση της Κύπρου ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο. Εντός του 2022 συνεχίσθηκαν οι διήμερές διαπραγματεύσεις για τη συνομολόγηση νέων συμφωνιών οι οποίες αναμένεται να υπογραφθούν εντός του 2023. Μεταξύ άλλων οριστικοποιήθηκε νέα συμφωνία με τις Γαλλικές Αρχές, με την Κροατική Δημοκρατία. Παράλληλα εντός του 2022 έχει τεθεί σε ισχύ η ΣΑΔΦ με την Ιορδανία.

Το Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζει ενεργά την προσπάθεια διεύρυνσης του ήδη εκτενούς δικτύου ΣΑΔΦ, ενισχύοντας έτσι τις διμερείς εμπορικές και οικονομικές σχέσεις της Κύπρου με άλλα Κράτη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 2: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ»

Η πολιτική σε θέματα χρηματοοικονομικής σταθερότητας αποτελεί, κατά κύριο λόγο αρμοδιότητα της Κεντρικής Τράπεζας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και τις υπόλοιπες εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα, δηλαδή, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών.

I. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κατά το 2022 ο αριθμός των τραπεζών, εξαιρουμένων των υποκαταστημάτων από τράπεζες που εδρεύουν σε άλλες χώρες, μειώθηκε από 11 στις 10 λόγω της εθελούσιας παύσης εργασιών της RCB Bank. Το σύστημα πλέον αποτελείται από 6 εγχώριες τράπεζες, 3 θυγατρικές τραπεζών από την Ευρωπαϊκή Ένωση και μία θυγατρική τράπεζας με χώρα προέλευσης εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάρχουν επιπλέον 9 υποκαταστήματα μη κυπριακών τραπεζών. Το μέγεθος του τραπεζικού τομέα εκτιμάται γύρω στο 260% του ΑΕΠ, παραμένοντας ψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο του 210%.

Η κεφαλαιοποίηση του τομέα παραμένει υψηλή, με σημαντικά κεφαλαιακά αποθέματα πέραν των ελάχιστων εποπτικών απαιτήσεων. Οι δείκτες Βασικών Ύδρων Κεφαλαίων και συνολικής Φερεγγυότητας έφτασαν τον Σεπτέμβριο του 2022 στο 18% και 21,2% αντίστοιχα, το ψηλότερο σημείο που έχει καταγραφεί από την κρίση του 2013.

Το επίπεδο των Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων (ΜΕΧ) στον τραπεζικό τομέα μέχρι τον Σεπτέμβριο 2022 έχει μειωθεί στο 10,6% των συνολικών δανείων. Αυτό είναι το χαμηλότερο σημείο των ΜΕΧ που έχει σημειωθεί από το 2014 όταν ο ορισμός των ΜΕΧ εναρμονίστηκε πανευρωπαϊκά. Τα €2,7 δισ. ΜΕΧ στο τραπεζικό σύστημα, καλύπτονται από λογιστικές προβλέψεις σε ποσοστό 47% ή €1,3 δισ..

Εξαιρουμένων των υποκαταστημάτων από τρίτες χώρες, οι τράπεζες έχουν καταγράψει συνολικά κέρδη €143 εκ. κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2022, σημειώνοντας βελτίωση στην κερδοφορία τους σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο προηγούμενων ετών. Η κερδοφορία του τραπεζικού τομέα αναμένεται να ανακάμψει αισθητά κατά το 2023 μετά την αύξηση των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ σε θετικό επίπεδο λόγω των προσόδων από τόκους που θα αποφέρει η πλεονάζουσα ρευστότητα που διαθέτει ο τομέας καθώς και την κεφαλαιοποίηση των τόκων των πιστωτικών διευκολύνσεων .

Το σύστημα διαθέτει ισχυρή πλεονάζουσα ρευστότητα άνω των 20 δισ. ευρώ, με τους δείκτες ρευστότητας να ανέρχονται στο διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Κατά το 2022 συνεχίστηκε η ολοκληρωμένη πολιτική αντιμετώπισης των ΜΕΧ, στηριζόμενη σε δύο άξονες ως ακολούθως:

Στα πλαίσια του πρώτου άξονα, κατά το 2022, το Υπουργείο Οικονομικών παρακολούθησε την εφαρμογή του αναθεωρημένου νομοθετικού πλαισίου για τη μείωση ΜΕΧ το οποίο περιλαμβάνει αριθμό σημαντικών νομοθεσιών που συνέβαλαν ουσιαστικά στη μείωση των ΜΕΧ και αφορούν την πώληση δανείων, εκποιήσεις ακίνητης περιουσίας που εξασφαλίζει δάνεια, λύσεις για αφερεγγυότητα φυσικών και νομικών προσώπων κ.ά. Δεδομένης της σημασίας και του μεγέθους του χρέους εκτός του τραπεζικού συστήματος, ένεκα των σημαντικών πωλήσεων των τελευταίων ετών, τέθηκε τον Ιούλιο του 2022 σε ισχύ η νέα δέσμη νομοσχεδίων για περαιτέρω βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για τη διαχείριση των ΜΕΧ η οποία είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26/2/2021.

Ειδικότερα, η δέσμη νομοσχεδίων στοχεύει στη δημιουργία πλαισίου αδειοδότησης, ρύθμισης και εποπτείας των εταιρειών διαχείρισης πιστωτικών διευκολύνσεων ούτως ώστε να διασφαλίζει την πρόσβαση των εν λόγω εταιρειών στα τραπεζικά δεδομένα των δανειοληπτών υπό τη διαχείρισή τους, προκειμένου να είναι σε θέση να εκτιμήσουν την πιστοληπτική ικανότητα τους και να παρέχουν σε αυτούς βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, τηρουμένων των διατάξεων του Ενωσιακού Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των δανειοληπτών.

Πρόσθετα για σκοπούς μεταξύ άλλων δημιουργίας πλαισίου εναρμόνισης με την Οδηγία (ΕΕ) 2021/2167

για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων, η οποία έχει ως καταληκτική ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο την 30/12/2023, το Υπουργείο Οικονομικό ετοιμάζει νέα δέσμη νομοσχεδίων προς αντικατάσταση της ψηφισθείσας. Η υπό αναφορά Οδηγία προωθεί την ανάπτυξη δευτερογενών αγορών για τις MEX στην Ένωση εξαλείφοντας τα εμπόδια στη, και καθορίζοντας διασφαλίσεις για τη, μεταβίβαση MEX από πιστωτικά ιδρύματα σε αγοραστές πιστώσεων.

Ο δεύτερος άξονας αφορά τη μεταφορά του μεγαλύτερου μέρους εργασιών της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας Λτδ (ΣΚΤ) στην Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2018. Κατά τη Συμφωνία, η Ελληνική Τράπεζα ανέλαβε σημαντικό ποσοστό του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων, τα κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα και όλες τις καταθέσεις πελατών.

Η Συμφωνία μεταξύ της πρώην ΣΚΤ και της Ελληνικής Τράπεζας περιλάμβανε Σχέδιο Εγγύησης Δανείων (Asset Protection Scheme) στο οποίο συμμετέχει και η Κυπριακή Δημοκρατία ως εγγυητής των υποχρεώσεων που δυνατόν να προκύψουν. Η Ελληνική Τράπεζα υπέβαλε δεκατέσσερις απαιτήσεις προς την ΚΕΔΙΠΕΣ ύψους €105,8 εκ. μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2022 σε σχέση με τις μη αναμενόμενες ζημιές του Σχεδίου Εγγύησης Δανείων από την 1 Σεπτεμβρίου 2018, ημερομηνία απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων. Έχει γίνει αποπληρωμή ύψους €78,2 εκ. από την ΚΕΔΙΠΕΣ προς την Ελληνική Τράπεζα με το υπόλοιπο ποσό να βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση. Ταυτόχρονα, οι πληρωμές της Ελληνικής Τράπεζας προς την Κυπριακή Δημοκρατία ως εγγυήτριας του Σχεδίου ανήλθαν σωρευτικά μέχρι το 2022 σε €43,1 εκ..

Η συμβατική αξία των περιουσιακών στοιχείων που καλύπτονται από το Σχέδιο στις 30 Σεπτεμβρίου 2022 ανέρχεται σε €1.610 εκ. σε σχέση με €2.608 εκ. κατά την έναρξη του Σχεδίου παρουσιάζοντας μείωση κατά 38%.

Η εναπομείνασα οντότητα της πρώην ΣΚΤ μετονομάστηκε σε ΣΕΔΙΠΕΣ, η οποία κατέχει το 100% της ΚΕΔΙΠΕΣ. Η ΚΕΔΙΠΕΣ είναι εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων και ασχολείται αποκλειστικά με τη διαχείριση των αρχικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την πλήρη απομόχλευση και αποπληρωμή της κρατικής ενίσχυσης που έλαβε κατά το 2018 ύψους €3,5 δισ.. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2022 η ΚΕΔΙΠΕΣ αποπλήρωσε στο κράτος σε μετρητά το ποσό των €880εκ., ενώ άλλο μέρος της κρατικής ενίσχυσης θα αποπληρωθεί μέσω της απόκτησης από τη Κυπριακή Δημοκρατία ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων της ΚΕΔΙΠΕΣ αξίας περίπου €140 εκ., διαδικασία η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2023.

Για συνεισφορά στην επίλυση των μη εξυπηρετούμενων δανείων που εξασφαλίζονται από την κύρια κατοικία το κράτος έχει εισάγει διαχρονικά τρία σχέδια, τα οποία συνεχίζουν να διαχειρίζονται και εντός του 2022:

- ▶ Το Σχέδιο Εστία εισήχθη το 2019 με σκοπό τη λύση σε δάνεια που εξασφαλίζονται από την κύρια κατοικία αξίας μέχρι €350.000. Η λύση που προσφέρθηκε μέσω του Σχεδίου Εστία είναι η αναδιάρθρωση του μη εξυπηρετούμενου δανείου σε δάνειο χαμηλότερου ποσού με μέρος του νέου ποσού να καλύπτεται από το κράτος. Για ένταξη στο σχέδιο τέθηκαν εισοδηματικά και περιουσιακά όρια.

Από τις 6398 αιτήσεις που καταχωρήθηκαν συμπληρώθηκαν πλήρως μετά από διάφορες παρατάσεις στο περιθώριο προς το κοινό 4651 αιτήσεις (73%). Εγκρίθηκαν 1159 αιτήσεις ή το 25% των πλήρως συμπληρωμένων αιτήσεων. Επιπλέον 1040 αιτήσεις ή 22% των πλήρως συμπληρωμένων αιτήσεων αξιολογήθηκαν ως μη βιώσιμες δηλαδή ακόμη και με την λύση εντός του Σχεδίου η εξυπηρέτηση του στεγαστικού δανείου δεν κρίθηκε εφικτή.

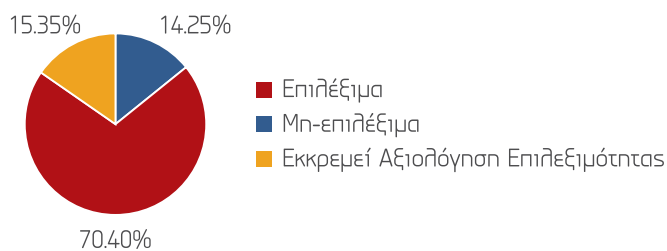
- ▶ Το Σχέδιο ΟΙΚΙΑ ανακοινώθηκε τον Αύγουστο 2021, το οποίο προορίζεται για υποβοήθηση πρωτοφειλητών δανείων που εμπίπτουν σε ειδικά κρατικά σχέδια² και παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2019. Τα δάνεια αυτά αφορούν μόνο τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης (ΟΧΣ) και η περίμετρός τους υπολογίζεται μέχρι €179εκ. (1948 δυννητικά επιλέξιμα δάνεια), και τα οποία λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών τους, είχαν εξαιρεθεί από το σχέδιο Εστία. Η δυνατότητα

---

² Τα δάνεια εμπίπτουν εντός του Στεγαστικού Σχεδίου Δανειοδότησης Ζευγαριών με Χαμηλά Εισοδήματα, στο Ενιαίο Στεγαστικό Σχέδιο, ή ενέχουν κάποιες ιδιαιτερότητες όπως ανέγερση κατοικίας σε Τουρκοκυπριακή Γη ή σε περιοχή που βρίσκεται κάτω από την κυριαρχία του βρετανικού κράτους.

υποβολής αίτησης ένταξης είχε παραταθεί μέχρι τον Ιούνιο 2022. Η κρατική βοήθεια θα είναι υπό μορφή διαγραφής μέρους της δανειακής απαίτησης από το κράτος ή τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης νοουμένου ότι ο δανειολήπτης εκπληρώσει τις δικές του υποχρεώσεις. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των πλήρως συμπληρωμένων αιτήσεων παρουσιάζονται στο διάγραμμα. Έχουν υποβληθεί αιτήσεις για 1318 δυνητικά επιλέξιμα δάνεια για ποσό €131,1 εκ. από τον ΟΧΣ. Ποσοστό 14,25%, περίπου 199 δάνεια είναι μη επιλέξιμα και 946 (70,40%) είναι επιλέξιμα και για 173 δάνεια (15,35%) εκκρεμεί η αξιολόγηση επιλεξιμότητας τους.

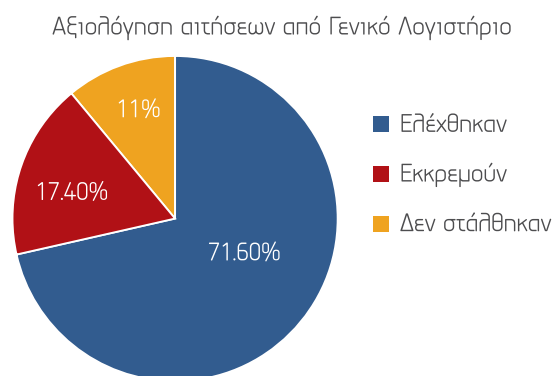
Διάγραμμα 3: Αξιολόγηση Επιλέξιμων Δανείων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

► Το Υπουργείο Οικονομικών, μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου σε συνεδρία του ημερομηνίας 6 Νοεμβρίου 2019 (αρ. απόφασης 88.439), δημοσίευσε στην ιστοσελίδα του το Σχέδιο διαχείρισης τερματισμένων/ληγμένων/μη εξυπηρετούμενων δανείων που παραχωρήθηκαν μετά από έγκριση του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών. Το εν λόγω Σχέδιο επεκτάθηκε με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου μέχρι 30/9/2022. Έχουν υποβληθεί 2.650 αιτήματα και από αυτά έχουν σταλεί στο Γενικό Λογιστήριο για έλεγχο 2.360. Έχουν ελεγχθεί από το Γενικό Λογιστήριο 1.898 και για 462 εκκρεμεί η διαδικασία ελέγχου.

Διάγραμμα 4: Αξιολόγηση πλήρως συμπληρωμένων αιτήσεων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

II. ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ

Εντός του 2022, ως αποτέλεσμα των ενεργειών για συνεχή βελτίωση του νομικού και κανονιστικού πλαισίου για τον κλάδο της κεφαλαιαγοράς, ο κλάδος παρουσίασε σταθερή πορεία με τις εποπτευόμενες οντότητες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να ανέρχονται σε 837 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με 806 στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Οι Κυπριακές Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ανήλθαν σε 248 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε σύγκριση με 243 που ήταν στο τέλος του 2021.

Ο τομέας των συλλογικών επενδυτικών ταμείων παρουσίασε αύξηση με τα στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση να φτάνουν περίπου τα €9,9δισ. για το τρίτο τρίμηνο του 2022 σε σύγκριση με €11,6 δισ. στα τέλη 2021.

III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2022 λειτουργούσαν 32 ασφαλιστικοί / αντασφαλιστικοί οργανισμοί εγγεγραμμένοι στην Κύπρο υπό την εποπτεία της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών. Το συνολικό ποσό των παραχθέντων ασφαλίσεων, των εν λόγω εταιρειών ανήλθαν κατά τις 30 Σεπτεμβρίου 2022 στο ποσό των €963,1 εκ. (€746,3εκ. στη Κύπρο και €216,7 εκ. εκτός Κύπρου) σε σχέση με €832 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2020 (€676 εκ. στην Κύπρο και €155 εκ. εκτός Κύπρου). Τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των εν λόγω εταιρειών ήταν €4,4 δισ. κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2022 σε σχέση με €4,5 δισ. κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021. Ο σταθμισμένος μέσος όρος για την Κάλυψη Φερεγγυότητας (Solvency Coverage Ratio), για όλες τις εταιρείες μαζί, ήταν 306,3% στις 30 Σεπτεμβρίου 2022, σε σχέση με 292% στις 30 Σεπτεμβρίου 2021.

Εντός του 2022 συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την ενίσχυση των μέτρων για την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών και των Ασφαλιστικών Εταιρειών, με την συμπερίληψη συγκεκριμένων ενεργειών στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι εν λόγω ενέργειες αφορούν την ενίσχυση των εποπτικών αρχών σε ανθρώπινο δυναμικό καθώς και σχετικές από αυτούς ενέργειες κατά την περίοδο του Σχεδίου.

IV. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Το Σχέδιο παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων ύψους €1,5 δισ. προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για παραχώρηση δανείων προς τις κυπριακές τράπεζες για χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (SMEs) και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Mid-caps) στην Κύπρο, το οποίο αρχικά εφαρμόστηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 20 Φεβρουαρίου 2014, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης του ιδιωτικού τομέα και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα, εξακολουθεί να συνεχίζεται με μεγάλη επιτυχία.

Από το 2014 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021 έχουν υπογραφεί 24 διαφορετικές Συμφωνίες Εγγύησης συνολικού ύψους €930 εκ. και έχουν επωφεληθεί 8 διαφορετικές τράπεζες (Τράπεζα Κύπρου, Alpha Bank, Ελληνική Τράπεζα, Eurobank, Societe General, CDB, RCB, Astrobank).

Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2022 στο πλαίσιο του Σχεδίου έχει αξιοποιηθεί από τις τράπεζες το 84,68% του συνολικού ποσού των υπογραφέντων Συμφωνιών Εγγύησης (€787,50 εκ.) το οποίο έχει διανεμηθεί σε 605 εταιρείες.

Στις 9 Δεκεμβρίου, 2022 υπογράφηκε Συμφωνία Δανείου αναφορικά με την Χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων των Δήμων από το Δάνειο ύψους μέχρι 150 εκ. ευρώ μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

Η Συμφωνία Δανείου αφορά την χρηματοδότηση αποκλειστικά πολυτομεακών αναπτυξιακών προγραμμάτων των Δήμων, στα πλαίσια του επενδυτικού προγράμματος της χώρας για τα έτη 2021-2027 με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Πρόκειται για ένα ενδιάμεσο δάνειο-πλαίσιο προς το Υπουργείο Οικονομικών για υποστήριξη επενδύσεων σχετικά με την αστική ανάπτυξη και αποκατάσταση σε όλους τους Δήμους της Κύπρου και το οποίο θα χορηγείται στους Δήμους σύμφωνα με τον υφιστάμενο μηχανισμό που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με τα καθορισμένα κριτήρια.

Η εν λόγω Συμφωνία Δανείου δίνει τη δυνατότητα χρηματοδότησης για έργα των Δήμων λόγω του γεγονότος ότι οι Δήμοι αδυνατούν να εξασφαλίσουν δάνεια για την υλοποίηση των έργων τους, αλλά και σε περίπτωση που εξασφαλίσουν, οι όροι του δανείου δεν είναι καθόλου ευνοϊκοί σε σύγκριση με τους όρους των δανείων που παραχωρεί η ΕΤΕπ. Η ευχέρεια αυτή διασφαλίζει την απρόσκοπτη υλοποίηση έργων των Δήμων πολλά εκ των οποίων γίνονται με τη συνεισφορά της Κυβέρνησης.

Οι επιλέξιμες επενδύσεις μπορούν να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: i) την αναβάθμιση αστικών χώρων πρασίνου και ανοιχτών δημόσιων χώρων, ii) την βελτίωση των βιώσιμων αστικών μεταφορών (δρόμοι, πεζόδρομοι και ποδηλατόδρομοι, δημόσιες συγκοινωνιακό δίκτυο), iii) την ανακαίνιση και ανακατασκευή

δημόσιων κτιρίων, iv) την αναβάθμιση μικρής κλίμακας βασικών δημοτικών υποδομών (οδικό δίκτυο, πόσιμο νερό, αποχέτευση κ.λπ.), v) δράσεις αστικής ανάπτυξης και vi) έξυπνες πόλεις και ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Στις 28 Μαρτίου, 2022 υπογράφηκε Συμφωνία Δανείου ύψους €65,5 εκ. ευρώ μεταξύ της Τράπεζας Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΤΑΣΕ) και της Κυπριακής Δημοκρατίας για την χρηματοδότηση του έργου που αφορά την ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολικών κτιρίων και αθλητικών εγκαταστάσεων (Cyprus School Infrastructure, Phase II).

Το προτεινόμενο έργο θα στηρίξει τους στρατηγικούς στόχους στον τομέα της εκπαίδευσης, όπως ορίζονται στο στρατηγικό σχέδιο του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας 2020, διασφαλίζοντας τη συνέχεια των συνεχιζόμενων επενδυτικών έργων που στοχεύουν στην ανάπτυξη και αναβάθμιση των σχολικών υποδομών σε προ-πανεπιστημιακά εκπαιδευτικά επίπεδα.

Συγκεκριμένα, το δάνειο θα χρηματοδοτήσει επενδυτικά σχέδια που έχουν εγγραφεί κατά τα οικονομικά έτη 2020-2025 σε τέσσερα καθορισμένα άρθρα του προϋπολογισμού, «Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων», «Επεκτάσεις Σχολικών Κτιρίων», «Βελτιώσεις Σχολικών Κτιρίων» και «Έργα Υποδομής Σχολικού Αθλητισμού» με ιδιαίτερη έμφαση στα εξής: (i) αυξημένη ασφάλεια για σχολικά κτίρια έναντι σεισμικών κινδύνων, (ii) αυξημένη ικανότητα ανταπόκρισης στις δημογραφικές τάσεις ή επίτευξη συγκεκριμένων στόχων (π.χ. βελτιωμένο ποσοστό συμμετοχής στην παιδική ηλικία, προώθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης με βάση τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, προώθηση του αθλητισμού) και (iii) βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των σχολικών κτιρίων. Σε αυτό το πλαίσιο, η κυβέρνηση προβλέπεται να διαθέσει προϋπολογισμό €131 εκατ.

Οι πιο πάνω στόχοι θα επιτευχθούν μέσω νέων κατασκευών ή επέκτασης σχολείων και αθλητικών εγκαταστάσεων, καθώς και έργων αποκατάστασης, όπου η υπάρχουσα υποδομή έχει καταστεί ανεπαρκής- ειδικότερα σε σχολεία που απαιτούν επίσης αναβάθμιση της αντισεισμικής και ενεργειακής απόδοσης με παιδαγωγικό επανασχεδιασμό χώρων για αύξηση της λειτουργικότητας και προώθηση της ποιοτικής μάθησης.

Με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 27 και 28 Μαΐου, 2020 στα πλαίσια του πακέτου στήριξης της οικονομίας, έχει εγκριθεί, η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων («Pan-European Guarantee Fund») για σκοπούς αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Στόχος του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων είναι να ανταποκριθεί στον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας διασφαλίζοντας ότι οι ΜΜΕ, οι Εταιρείες Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης και οι διάφοροι φορείς που παρέχουν βασικές υπηρεσίες στους τομείς της υγείας, έρευνας και εκπαίδευσης, που δραστηριοποιούνται στην επικράτεια των κρατών μελών που θα συμμετέχουν στο Ταμείο, έχουν πρόσβαση σε επαρκή ρευστότητα ώστε να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις που δημιούργησε η κρίση και να συμβάλει στην προσπάθεια επανεκκίνησης των οικονομιών τους.

Διαχειριστής του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ). Τα εγκεκριμένα αιτήματα των 2 ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών φορέων (Ελληνικής Τράπεζας και Eurobank Cyprus) αφορούν συνολική χρηματοδότηση από το Ταμείο μέχρι €23 εκ., με αναμενόμενη κινητοποίηση επενδύσεων ύψους €140 εκ. προς τις ΜΜΕ και άλλες επιχειρήσεις. Στη βάση των διαθέσιμων στοιχείων (Δεκέμβριος 2022) οι 2 συμφωνίες μεταξύ του ΕΤαΕ της Ελληνικής Τράπεζας, και της Eurobank Cyprus ανέρχονται στο συνολικό ποσό των €17 εκ.

Στα πλαίσια ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, έπειτα από την οικονομική κρίση 2012-2013, το 2014 ιδρύθηκε το Ταμείο Επιχειρηματικότητας Κύπρου (ΤΕΚ) το οποίο αποτελεί χρηματοδοτικό εργαλείο για στήριξη της επιχειρηματικότητας, μέσω της παραχώρησης δανείων με πολύ ευνοϊκούς όρους (μειωμένα επιτόκια, κατά το δυνατόν μειωμένες εγγυητικές απαιτήσεις, μακρά περίοδο αποπληρωμής και περίοδο χάριτος) στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Στα πλαίσια των αποφάσεων της Κυβέρνησης για περαιτέρω στήριξη της πραγματικής οικονομίας ενόψει των συνεπειών της πανδημίας που πάτηκαν τον Μάιο του 2020, αποφασίσθηκε και η επανεκκίνηση της λειτουργίας του ΤΕΚ, με συνεισφορά της Δημοκρατίας μέχρι €200 εκ. μέσω χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ.

Στις 18 Μαρτίου 2021 ο Υπουργός Οικονομικών υπέγραψε Συμφωνία Δανείου ύψους €100 εκ. με την ΕΤΕπ για χρηματοδότηση της λειτουργίας της Β΄ φάσης του ΤΕΚ. Στις 25 Ιουνίου 2021 υπογράφηκε η Συμφωνία Εξουσιοδότησης Διαχείρισης (Mandate Agreement) του ΤΕΚ με το ΕΤαΕ. Τον Οκτώβρη του 2021 το ΕΤαΕ προχώρησε σε δημοσίευση πρόσκλησης ενδιαφέροντος ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να δηλώσουν συμμετοχή στη Β΄ φάσης λειτουργίας του ΤΕΚ. Τον Δεκέμβρη του 2021 η ΕΤΕ προχώρησε στην εκταμίευση της 1ης δόσης του δανείου προς το ΤΕΚ, ύψους €35 εκ. Τον Ιούλιο του 2022 Υπουργός Οικονομικών υπέγραψε Συμφωνία με την ΕΤΕπ για τη β΄ δόση δανείου ύψους €100 εκ. .

Στο παρόν στάδιο συνεχίζεται η αξιολόγηση των αιτήσεων, ενώ η πρόσκληση υποβολής ενδιαφέροντος θα παραμείνει ανοικτή για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέχρι τις 31/12/2024.

V. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Η εφαρμογή των κυρώσεων διέπεται από τον περί Εφαρμογής των Διατάξεων των Ψηφισμάτων ή Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Κυρώσεις) και των Αποφάσεων και Κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Περιοριστικά Μέτρα) Νόμος του 2016 Ν. 58(Ι)/2016.

Με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 93.265 ημερομηνίας 21/06/2022, έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Οικονομικών, ο συντονιστικός ρόλος για την εφαρμογή των κυρώσεων στη Δημοκρατία.

Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών, προεδρεύει των ακόλουθων δύο Επιτροπών:

- Συμβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κυρώσεων (ΣΕΟΚ)
- Μονάδα Εφαρμογής Κυρώσεων (ΜΕΚ)

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κυρώσεων (ΣΕΟΚ) συστάθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 73.606, ημερομηνίας 25/5/2012.

Πρόεδρος της ΣΕΟΚ είναι ο Υπουργός Οικονομικών και σε αυτήν συμμετέχουν εκπρόσωποι των ακόλουθων Υπουργείων και Υπηρεσιών:

- ▶ Νομική Υπηρεσία
- ▶ Υπουργείο Εξωτερικών
- ▶ Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως
- ▶ Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
- ▶ Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
- ▶ Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
- ▶ Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
- ▶ Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ)

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΣΕΟΚ, έχουν διευρυνθεί με την Απόφαση Αρ. 92.916 ημερ. 13/4/2022 του Υπουργικού Συμβουλίου και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

(α) Εξέταση αιτημάτων, από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αποδέσμευσης κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων, τα οποία εμπίπτουν στις εξαιρέσεις/παρεκκλίσεις που προνοούνται από τις Αποφάσεις και Κανονισμούς του Συμβουλίου της Ε.Ε. (περιοριστικά μέτρα) και τις Αποφάσεις/Ψηφίσματα του ΣΑ/ΟΗΕ (κυρώσεις) – (Αίτηση ΣΕΟΚ 1).

(β) Εξέταση αιτημάτων κατά παρέκκλιση των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αποδοχή καταθέσεων και την παροχή υπηρεσίας πορτοφολίου (crypto-asset wallet), λογαριασμού ή φύλαξης κρυπτονομισμάτων – (Αίτηση ΣΕΟΚ 3),

(γ) Εξέταση αιτημάτων για την παροχή υπηρεσιών σε άτομα ή οντότητες που επηρεάζονται από την

εφαρμογή των οικονομικών κυρώσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – (Αίτηση ΣΕΟΚ 2),

(δ) Εξέταση αιτημάτων αναφορικά με λανθασμένη παγοποίηση κεφαλαίων σε πιστωτικά ιδρύματα – (Αίτηση ΣΕΟΚ 4).

Τα αιτήματα προς την ΣΕΟΚ υποβάλλονται μέσω σχετικών αιτήσεων (ΣΕΟΚ 1, ΣΕΟΚ 2, ΣΕΟΚ 3, ΣΕΟΚ 4), οι οποίες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου και υποβάλλονται σε φυσική μορφή ή και ηλεκτρονική μορφή στην seok@mof.gov.cy.

Κατά το 2022 πραγματοποιήθηκαν 15 συνεδρίες της ΣΕΟΚ κατά τις οποίες εξετάστηκαν συνολικά 241 αιτήματα. Από αυτά, 174 αιτήματα εγκρίθηκαν, 4 απορρίφθηκαν και 10 αιτήματα αποσύρθηκαν.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα αιτήματα που λήφθηκαν κατά το 2022.

Πίνακας 2: Αιτήματα που λήφθηκαν κατά το 2022 από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κυρώσεων

	ΣΕΟΚ 1	ΣΕΟΚ 2	ΣΕΟΚ 3	ΣΕΟΚ 4	ΣΥΝΟΛΟ
Εγκρίθηκαν	109	59	3	3	174
Απορρίφθηκαν	0	1	2	1	4
Αποσύρθηκαν	0	7	1	2	10
Εκκρεμούν	38	9	2	4	53
ΣΥΝΟΛΟ	147	76	8	10	241

Επιπλέον, η ΣΕΟΚ έχει απαντήσει σωρεία ηλεκτρονικών μηνυμάτων, τα οποία λαμβάνει και αφορούν σχετικές με τα περιοριστικά μέτρα διευκρινήσεις και ερωτήματα.

Μονάδα Εφαρμογής Κυρώσεων (ΜΕΚ)

Η Μονάδα Εφαρμογής Κυρώσεων (ΜΕΚ) συστάθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. Ε80.305, ημερομηνίας 25/02/2016.

Η Μονάδα ασχολείται με την εξέταση αιτημάτων που εμπίπτουν στο χρηματοπιστωτικό τομέα που επηρεάζονται από κυρώσεις ΣΑ ΟΗΕ ή/και Περιοριστικά Μέτρα από Κανονισμούς της ΕΕ και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις για έγκριση ή απόρριψη τους με την τελική απόφαση να λαμβάνεται συλλογικά ή κατά πλειοψηφία από τους Υπουργούς Οικονομικών, Εξωτερικών και Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ή εκπρόσωπους τους.

Οι τελευταίες εξελίξεις, όσον αφορά τα περιοριστικά μέτρα λόγω των ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία και η έκδοση ενός μεγάλου αριθμού νέων Κανονισμών για το θέμα αυτό, είχε ως αποτέλεσμα την υποβολή τεράστιου αριθμού αιτημάτων προς την ΜΕΚ που καθιστούσε αδήριτη ανάγκη την απλούστευση και επίσπευση των υφιστάμενων διαδικασιών λήψης απόφασης λόγω των ασφυκτικών χρονοδιαγραμμάτων.

Με βάση το πιο πάνω το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του (Αρ. Απόφασης ΕΜ93.009) ημερομηνίας 10.05.2022, αποφάσισε τη διαφοροποίηση της Απόφασης του (Αρ. Απόφασης Ε80.305) ημερομηνίας 25.02.2016 ώστε να μην απαιτείται η συμμετοχή των Υπουργών Εξωτερικών και Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στην λήψη τελικής απόφασης σχετικά με την έγκριση ή απόρριψη αιτημάτων που εμπίπτουν στο Χρηματοπιστωτικό Τομέα και που επηρεάζονται από κυρώσεις από Ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΣΑ ΟΗΕ) ή/και Περιοριστικά Μέτρα από Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αλλά η τελική απόφαση να λαμβάνεται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών.

Πρόεδρος της ΜΕΚ είναι ο Υπουργός Οικονομικών ή εκπρόσωπος του και σε αυτήν συμμετέχουν εκπρόσωποι των ακόλουθων Υπουργείων και Υπηρεσιών:

- ▶ Νομική Υπηρεσία
- ▶ Υπουργείο Εξωτερικών
- ▶ Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
- ▶ Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
- ▶ Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Τα αιτήματα προς την ΜΕΚ υποβάλλονται μέσω σχετικής αίτησης (ΕΜΕΚ1), η οποία είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και υποβάλλεται σε φυσική μορφή ή και ηλεκτρονική μορφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση sanctionsunit@mof.gov.cy μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα και πληροφορίες, με συγκεκριμένη αναφορά σε Άρθρο Ψηφίσματος ΣΑ ΟΗΕ και Κανονισμού ΕΕ, με βάση το οποίο υποβάλλεται το αίτημα.

Κατά το 2022 υποβλήθηκαν για εξέταση στην ΜΕΚ 229 αιτήματα. Πραγματοποιήθηκαν 25 συνεδρίες της ΜΕΚ κατά τις οποίες εξετάστηκαν συνολικά 177 αιτήματα. Από αυτά, 154 αιτήματα εγκρίθηκαν, 9 απορρίφθηκαν, 14 αιτήματα αποσύρθηκαν ενώ εκκρεμούν 52 αιτήματα.

VI. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ – EQUITY FUND

Στις 21 Αυγούστου 2019 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η δημιουργία του Επενδυτικού Ταμείου για την Παροχή Χρηματοδότησης Κεφαλαίου (Equity Fund) με στόχο την κάλυψη του κενού που υπάρχει στη χρηματοδότηση των κυπριακών μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε σχέση με χρηματοδοτικά προϊόντα μετοχικού χαρακτήρα.

Το Ταμείο θα πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ▶ Η επενδυτική στρατηγική θα εγκριθεί από το κράτος και θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το Ταμείο θα εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και θα στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου, με έμφαση στις νεοφυείς και καινοτόμες
- ▶ Το κράτος δεν θα εμπλέκεται στη διαδικασία λήψης επενδυτικών αποφάσεων του Ταμείου - ο ρόλος του θα περιοριστεί στην άσκηση εποπτικού ελέγχου, στη βάση συμφωνημένης επενδυτικής πολιτικής και ποσοτικών στόχων
- ▶ Η διαχείριση του Ταμείου θα γίνεται από ανεξάρτητο ειδικό διαχειριστή κεφαλαίων (εφεξής «Διαχειριστής Ταμείου»), ο οποίος θα είναι αδειοδοτημένος από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ή αντίστοιχη εποπτική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το 2021, μετά από την ακύρωση του αρχικού διαγωνισμού για επιλογή Διαχειριστή Ταμείου από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, προωθήθηκαν συζητήσεις με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων για ανάληψη της Εντολής Διαχείρισης του Κυπριακού Ταμείου Χρηματοδότησης Κεφαλαίου. Το έργο συμπεριλήφθηκε επίσης στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η Επενδυτική Στρατηγική προβλέπει ενδεικτικά την δημιουργία δύο Τμημάτων (Compartments), ένα Τμήμα Επιτάχυνσης (Acceleration Compartment) και ένα Τμήμα Χρηματοδότησης Επιχειρηματικού Κινδύνου (Venture Capital Compartment). Το Τμήμα Επιτάχυνσης θα προσφέρει αρχική χρηματοδότηση σε νέους επιχειρηματίες ώστε να αναπτύξουν την ιδέα τους, ενώ το Τμήμα Χρηματοδότησης Επιχειρηματικού Κινδύνου θα χρηματοδοτεί καινοτόμες εταιρείες, κυρίως στα αρχικά στάδια, αλλά και σε εταιρείες στο στάδιο πρώιμης ανάπτυξης. Θα προσφέρει επίσης χρηματοδότηση συνέχισης στους επιτυχημένους «απόφοιτους» του Τμήματος Επιτάχυνσης.

Στις 8/4/2022, μετά από την επιτυχή κατάληξη των διαπραγματεύσεων, υπεγράφη Συμφωνία Χρηματοδότησης με το ΕΤΕ, το οποίο προκήρυξε ακολούθως πρόσκληση ενδιαφέροντος για επιλογή Διαχειριστή Ταμείου. Έως το τέλος του 2022 η διαδικασία βρισκόταν σε προχωρημένο στάδιο με την υπογραφή με τον Διαχειριστή Ταμείου να αναμένεται έως τον Μάρτιο του 2023.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 3: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ»

I. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT - PFM)

Στο πλαίσιο της ευρύτερης μεταρρύθμισης για τη Διαχείριση των Δημοσίων Οικονομικών, το 2022 συνεχίστηκε η προώθηση μιας σειράς σημαντικών ενεργειών από το Υπουργείο Οικονομικών που αφορούν τα δημόσια οικονομικά σε οριζόντιο επίπεδο. Η μεταρρύθμιση καλύπτει τις αναγκαίες νομοθετικές, διοικητικές και οργανωτικές διαδικασίες και αποσκοπεί στο να παρέχει τα κατάλληλα εργαλεία για να επιτευχθεί μια οικονομική, αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων πόρων (χρηματικών και ανθρώπινων) για την προώθηση μιας βιώσιμης ανάπτυξης.

Μέσα από την προωθούμενη μεταρρύθμιση, οι δαπάνες του κράτους συσχετίζονται με καθορισμένα Στρατηγικά Σχέδια και οι διαθέσιμοι πόροι μετουσιώνονται σε δράσεις με μετρήσιμα αποτελέσματα, τα οποία πλέον θα μπορούν να αξιολογηθούν ως προς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά τους, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και δείκτες απόδοσης. Το 2022 συνεχίστηκε η διαδικασία επικαιροποίησης των Στρατηγικών Σχεδίων των Υπουργείων/Υφυπουργείων/Ανεξάρτητων Υπηρεσιών και ο συσχετισμός τους με τους διαθέσιμους πόρους.

Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, συνεχίστηκε το έργο της ετοιμασίας του νέου λογιστικού σχεδίου και της οικονομικής ανάλυσης του κρατικού προϋπολογισμού. Συνεχίστηκαν επίσης οι ενέργειες για ετοιμασία του νέου μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), που θα στηρίξει την πλήρη εφαρμογή του Προϋπολογισμού στη Βάση Δραστηριοτήτων. Η νέα μορφή Προϋπολογισμού στη Βάση Δραστηριοτήτων αποσκοπεί στη μετάβαση από τον έλεγχο των εισροών (πιστώσεις) στις εκροές και την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη η παροχή τεχνικής υποστήριξης για ανάπτυξη από την Κυπριακή Δημοκρατία του Πράσινου Προϋπολογισμού. Ο Πράσινος Προϋπολογισμός είναι ένα μέσο προσδιορισμού και διοχέυσης των δημοσίων δαπανών σε πράσινα έργα. Συγκεκριμένα, στόχος είναι, μέσα από κατάλληλο στις δαπάνες του Προϋπολογισμού να εντοίζονται αυτές που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον (θετικό ή αρνητικό). Έχουν τροχοδρομηθεί οι διαδικασίες για να πραγματοποιηθεί το 4ο και τελευταίο στάδιο της τεχνικής υποστήριξης που αφορά την ανταλλαγή λειτουργιών σε άλλες χώρες όπου ήδη εφαρμόζεται ο Πράσινος Προϋπολογισμός, για σκοπούς πρακτικής εκπαίδευσης εντός του 2023.

II. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ 2022 – ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

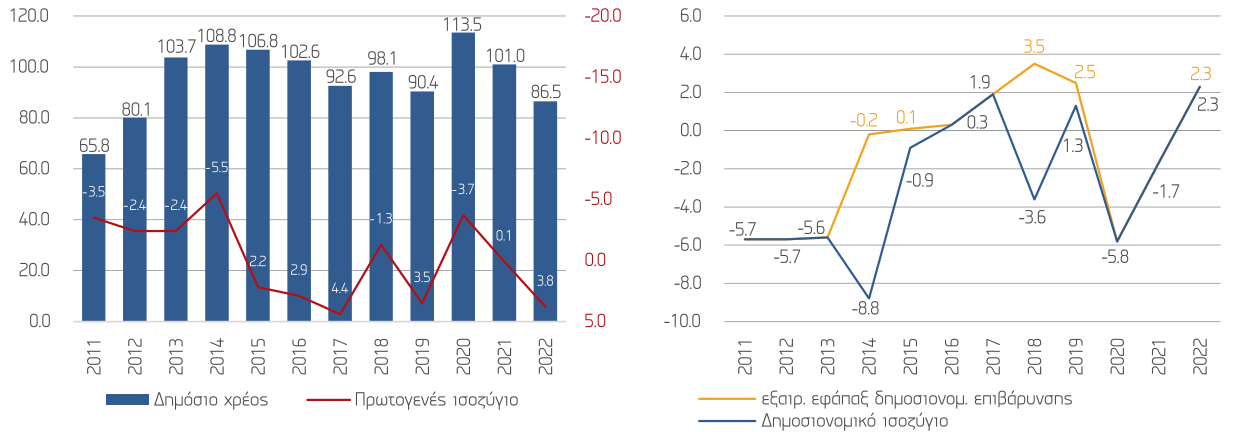
Από τις 23 Μαρτίου 2020, μετά την έγκριση της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) από το Συμβούλιο της ΕΕ, η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης παραμένει ενεργοποιημένη μέχρι και το τέλος του 2023, στοχεύοντας στη συντονισμένη αντιμετώπιση της πανδημίας, η οποία προκάλεσε σημαντικό κλυδωνισμό στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη και της εξαιρετικά μεγάλης αβεβαιότητας γύρω από τις οικονομικές εξελίξεις από τον πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία. Στόχος της ενεργοποίησης της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, είναι η παροχή της δυνατότητας στα κράτη μέλη να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά.

Το 2021, το δημοσιονομικό ισοζύγιο παρουσίασε σημαντική βελτίωση 4,1 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με το έλλειμμα να περιορίζεται από 5,8% του ΑΕΠ (-€1.263 εκ.) το 2020 σε 1,7% του ΑΕΠ (-€408 εκ.) το 2021. Η παρουσία ελλείμματος στο δημοσιονομικό ισοζύγιο κατά το υπό αναφορά έτος, παρά τη σημαντική ανάκαμψη της οικονομίας, όπου το πραγματικό ΑΕΠ παρουσίασε αύξηση 6,6% ξεπερνώντας τα προ-πανδημίας επίπεδα, ήταν απόρροια του κόστους των μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, ύψους περίπου 3% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό ύψους €30 εκ. (0,1% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με πρωτογενές έλλειμμα ύψους €805 εκ. (3,7% του ΑΕΠ) τον προηγούμενο χρόνο.

Το 2022, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης παρουσίασε περαιτέρω βελτίωση 4 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, σημειώνοντας πλεόνασμα ύψους €609 εκ (2,3% του ΑΕΠ), απόρροια τόσο της απόσυρσης των πλείστων μέτρων που λήφθηκαν στον πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας, όσο και των συνεχών βελτιώσεων στο οικονομικό περιβάλλον. Το πρωτογενές ισοζύγιο ήταν επίσης πλεονασματικό ύψους €1.013 εκ (3,8% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με το πλεόνασμα ύψους €30 εκ. (0,1% του ΑΕΠ) τον προηγούμενο χρόνο.

Διάγραμμα 5: Δημόσιο Χρέος, Πρωτογενές και Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ), 2011-2022

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, Υπουργείο Οικονομικών

Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική της κυβέρνησης, η οποία είναι βασισμένη στο πλαίσιο των δημοσιονομικών κανόνων που ενσωματώνονται στον Νόμο περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου (Ν.20(Ι)/2014), παραμένει η ύπαρξη ισοσκελισμένου ή πλεονασματικού διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης σε μεσοπρόθεσμη βάση, αμέσως μετά την απενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής.

Κατά το 2022, τα δημόσια έσοδα της Γενικής Κυβέρνησης ανήλθαν στα €11.375,9 εκ. σε σύγκριση με €9.937,8 εκ. το 2021, σημειώνοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 14,5%.

Αναλυτικά, οι εισπράξεις από φόρους στην παραγωγή και εισαγωγές κατά το 2022 ήταν αισθητά αυξημένες κατά 16,9% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, συνεισφέροντας θετικά με 5,8 ποσοστιαίες μονάδες στην αύξηση των δημόσιων εσόδων, οι οποίες ανήλθαν στα €3.960,3 εκ. από €3.388,2 εκ. το 2021 αντικατοπτρίζοντας την αύξηση της κατανάλωσης, λαμβανομένων υπόψη και των συναφών με την πανδημία περιοριστικών μέτρων κατά το 2021 μέσω των διαταγμάτων του Υπουργού Υγείας με στόχο την αναχαίτηση της εξάπλωσης της νόσου covid-19 και κατ' επέκταση του περιορισμού της ιδιωτικής κατανάλωσης πέρυσι. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ το 2022 ανήλθαν στα €2.671 εκ. από €2.181,7 εκ. το 2021, παρουσιάζοντας ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 22,4%. Αντίθετα, οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή περιορίστηκαν στα €308,1 εκ. σε σύγκριση με €432 εκ. το 2021, σημειώνοντας μείωση 28,7%, απόρροια της μείωσης του φόρου κατανάλωσης καυσίμων κίνησης και θέρμανσης από τον Μάρτιο 2022.

Παράλληλα, οι εισπράξεις από τους φόρους στο εισόδημα και περιουσία ανήλθαν στα €2.876,7 εκ. παρουσιάζοντας αύξηση 15,5% σε σύγκριση με εισπράξεις ύψους €2.489,6 εκ. το 2021, αντικατοπτρίζοντας τη βελτίωση στην αγορά εργασίας καθώς και την αύξηση των εργασιών και συνακόλουθα της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Οι εισπράξεις από εταιρικό φόρο το 2022 ανήλθαν στα €1.349,2 εκ. από €1.211 εκ. το 2021 παρουσιάζοντας αύξηση 11,4%, ενώ οι εισπράξεις από φόρο εισοδήματος υπαλλήλων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα αυξήθηκαν συνολικά κατά 14,6% το 2022, από €680,3 εκ. το 2021 σε €779,4 εκ..

Οι κοινωνικές εισφορές παρουσίασαν αύξηση 14,3% το 2022 από €2.724,3 εκ. το 2021, σε €3.112,7 εκ., αντικατοπτρίζοντας τη συνεχιζόμενη βελτίωση στην αγορά εργασίας.

Στο Παράρτημα 1 παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Φορολογίας και του Τμήματος Τελωνείων.

Παράλληλα, το σκέλος των δαπανών κατά το 2022 παρουσίασε αύξηση σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο ύψους 4,1%. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες κατά το 2022 ανήλθαν στα €10.767,1 εκ. σε σύγκριση με €10.345,8 εκ. τον προηγούμενο χρόνο.

Τη μεγαλύτερη συνεισφορά στη συγκράτηση των δημόσιων δαπανών (συνεισφορά -4,3 ποσοστιαίων μονάδων) είχαν οι δαπάνες για επιδοτήσεις, οι οποίες παρουσίασαν αισθητή μείωση ύψους 75,8% το 2022, από €585,2 εκ. το 2021 σε €141,6 εκ., λόγω των σχετικών με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την πανδημία του κορωνοϊού δαπανών, οι οποίες διενεργήθηκαν το 2021, για επιδοτήσεις μισθών και για εφάπαξ πληρωμές προς τις επιχειρήσεις για την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών τους, ύψους €509 εκ. συνολικά.

Αντίθετα, τη μεγαλύτερη συνεισφορά στην αύξηση των συνολικών δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης (συνεισφορά 4,2 ποσοστιαίων μονάδων) είχαν οι δαπάνες για κοινωνικές παροχές, οι οποίες κατά το 2022 ανήλθαν στα €4.275,2 εκ. σε σύγκριση με €3.840,8 εκ. το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση 11,3%. Η αύξηση αυτή οφείλεται τόσο στις αυξημένες δαπάνες στο πλαίσιο του ΓεΣΥ κατά €169 εκ. περίπου (από €793 εκ. το 2021 σε €962 εκ. το 2022), όσο και στις αυξημένες δαπάνες για συντάξεις γήρατος κατά €114,3 εκ. το 2022 σε σύγκριση με το 2021 (από €1.234 εκ. το 2021 σε €1.348 εκ. το 2022), εν μέρει λόγω και της αύξησης των συντάξεων από τον Ιούλιο 2022 κατά 4,2%³ ως η αύξηση του μέσου όρου του ΔTK κατά το 1ο εξάμηνο του 2022 σε σύγκριση με το μέσο όρο του ΔTK κατά το 2ο εξάμηνο του 2021.

Οι δαπάνες για το κρατικό μισθολόγιο παρουσίασαν ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 4,7% και ανήλθαν στα €3.147,5 εκ. το 2022 σε σύγκριση με €3.005,1 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Σημαντικότερη επίδραση στην αύξηση αυτή, είχαν κατά κύριο λόγο, η μείωση των ποσοστών της μείωσης απολαβών στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα⁴ σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά τον προηγούμενο χρόνο (συνεισφορά 2,1 ποσοστιαίες μονάδες), η παραχώρηση τιμαριθμικού επιδόματος (συνεισφορά 1,27 ποσοστιαίων μονάδων), καθώς επίσης η παραχώρηση προσαυξήσεων (συνεισφορά 1 ποσοστιαίας μονάδας).

Οι δαπάνες για ενδιάμεση κατανάλωση παρουσίασαν αύξηση 16%, από €1.044,2 εκ. το 2021 σε €1.211,3 εκ. το 2022. Η αύξηση αυτή αποδίδεται κυρίως στις αυξημένες δαπάνες για την αγορά φαρμάκων και εμβολίων κατά €38,5 εκ., στις αυξημένες δαπάνες για αγορά ασφαλισμένου νερού για σκοπούς ύδρευσης κατά €35,8 εκ., καθώς επίσης στις δαπάνες για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα συνολικά αυξημένες κατά €14,4 εκ.

Οι δαπάνες για τόκους παρουσίασαν μείωση 7,8% το 2022 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και περιορίστηκαν στα €404,2 εκ. σε σύγκριση με €438,2 εκ. το 2021.

Οι δαπάνες πάγιου κεφαλαίου αυξήθηκαν από €636,5 εκ. κατά το 2021 σε €694,7 εκ. το 2022, σημειώνοντας θετική ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 9,1%, ενώ τέλος, η κατηγορία 'άλλες δαπάνες' αυξήθηκαν κατά 12,2%, από €795,8 εκ. το 2021 σε €892,6 εκ.

³ Σύμφωνα με τη νομοθεσία των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το ύψος των συντάξεων αυξάνεται από την 1η Ιουλίου κάθε έτους, κατά το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο, σε σύγκριση με το μέσο όρο του δείκτη αυτού κατά το τελευταίο εξάμηνο του προηγούμενου έτους.

⁴ Ο περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018 (Ν.94(Ι)/2018).

III. ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2022, μέσω της διαδικασίας κατάρτισης του Προϋπολογισμού, έχουν υιοθετηθεί οι ακόλουθες πολιτικές:

Απασχόληση στον δημόσιο τομέα

Στο πλαίσιο διατήρησης της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, το 2022, συνεχίστηκε η υιοθέτηση μέτρων για συγκράτηση της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα μέσω:

- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πλήρωσης κενών μόνιμων θέσεων Πρώτου Διορισμού, Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ·
- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πρόσληψης εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου για ολόκληρη τη δημόσια υπηρεσία, με ορισμένες εξαιρέσεις·
- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πρόσληψης ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, με ορισμένες εξαιρέσεις·
- ▶ της συνέχισης της κινητικότητας εντός και μεταξύ των Υπουργείων αλλά και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και,
- ▶ της διατήρησης σε γενικές γραμμές των ρυθμίσεων που αφορούν στην καταβολή επιδομάτων, αποζημιώσεων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων.

Στον Προϋπολογισμό του 2022, δημιουργήθηκαν συνολικά 590 μόνιμες θέσεις (387 υπαλληλικές θέσεις και 203 θέσεις Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού) και καταργήθηκαν 457 κενές θέσεις (394 κενές μόνιμες (υπαλληλικές) θέσεις και 63 κενές θέσεις Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού) για κάλυψη αναγκών στη Δημόσια Υπηρεσία.

Απολαβές στο δημόσιο τομέα

Κατά το 2022, συνεχίστηκε η εφαρμογή των μέτρων που υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια για σκοπούς συγκράτησης των απολαβών και των συντάξεων στην κρατική υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ενδεικτικά αναφέρεται η κλιμακωτή μείωση των απολαβών και των συντάξεων, η οποία τερματίστηκε στο τέλος του 2022, η μείωση των επιδομάτων και της υπερωριακής αποζημίωσης, η μείωση των μισθοδοτικών κλιμάκων εισδοχής και ο περιορισμός της ποσοστιαίας αύξησης του τιμαριθμικού επιδόματος στο ήμισυ της ποσοστιαίας αύξησης του Δείκτη Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής.

IV. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(α) Μητρώα Φορολογούμενων

Η φορολογική βάση άμεσης φορολογίας κατά το τέλος του 2022 περιλάμβανε 946.517 ενεργούς φακέλους φορολογουμένων και η βάση έμμεσης φορολογίας 96.979 ενεργούς φορολογούμενους.

Η βάση άμεσης φορολογίας παρουσίασε μείωση 22.228 φορολογούμενων σε σχέση με το 2021, προερχόμενη από τις εργασίες εκκαθάρισης του φορολογικού μητρώου. Το μητρώο της έμμεσης φορολογίας κατά το τέλος του 2022 παρουσίασε αύξηση ύψους 3.129 σε σχέση με το 2021, κυρίως προερχόμενη από την εγγραφή νομικών προσώπων.

(β) Διαχείριση Καθυστερημένης εργασίας επιβολής φορολογιών και διευθέτησης ενστάσεων

Επιβολή Φορολογιών Νομικών Προσώπων και Φυσικών Προσώπων

Κατά το 2022 συνεχίστηκε η εκστρατεία μείωσης της καθυστερημένης εργασίας που ξεκίνησε κατά τα μέσα του 2017. Να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά έχει επιτευχθεί η εκκαθάριση του προστατευτικού έτους

(στην περίπτωση του έτους 2022) 2016 με εκκρεμότητα μόνο 745 φορολογιών Ατόμων.

Κατά την περίοδο 2021-2022 έχουν επιβληθεί περίπου 204 χιλιάδες φορολογίες Ατόμων (177 χιλιάδες) και Εταιρειών (27 χιλιάδες) με κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή, με πληρωτέο φόρο εισοδήματος €35εκ. και επιστρεπτέο φόρο εισοδήματος €18,4εκ., μη συμπεριλαμβανομένων τόκων. Επιπλέον των ποσών αυτών επιβλήθηκαν φορολογίες για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα και Έκτακτη Εισφορά Υπαλλήλου.

Μαζική αυτοματοποιημένη επιβολή φορολογιών Νομικών και Φυσικών Προσώπων

Επιπρόσθετα και ως συνέχεια του έργου εκκαθάρισης της καθυστερημένης εργασίας, συνεχίστηκε η αυτοματοποιημένη μαζική επιβολή φορολογιών για τα φορολογικά έτη 2012-2019 για νομικά πρόσωπα και για τα φορολογικά έτη 2014-2018 για φυσικά πρόσωπα.

Κατά την περίοδο 2021-2022 εκκαθάρισε:

- Για τα Άτομα περίπου 450 χιλιάδες φορολογίες για τα φορολογικά έτη 2014-2018, με πληρωτέο φόρο εισοδήματος €49,3εκ. και επιστρεπτέο φόρο εισοδήματος €14,5εκ, μη συμπεριλαμβανομένων τόκων και
- Για τις Εταιρείες περίπου 537 χιλιάδες φορολογίες για τα φορολογικά έτη 2012-2019 με πληρωτέο φόρο, €165,6εκ. εισοδήματος και επιστρεπτέο φόρο εισοδήματος €27,4εκ, μη συμπεριλαμβανομένων τόκων.

Επιπλέον των ποσών αυτών, επιβλήθηκαν φορολογίες για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα και Έκτακτη Εισφορά Υπαλλήλου.

Ακολουθεί συνοπτικός πίνακας αυτόματης φορολόγησης για τη μείωση της καθυστερημένης εργασίας.

Πίνακας 3: αυτόματη φορολόγηση για τη μείωση της καθυστερημένης εργασίας

ΜΕΙΩΣΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	ΜΕ ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ	ΜΕ ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
2021	2012-2014	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	132.116	-
	2009-2014	Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου	-	668
	2015	Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου	71.841	10.431
	2016	Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου	-	105.225
ΣΥΝΟΛΟ			203.957	116.324
2022	2003-2012	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	-	13.982
	2013-2017	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	287.690	13.146
	2018-2019	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	116.986	-
	2009-2013	Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου	-	86
	2014-2018	Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου	377.468	60.932
ΣΥΝΟΛΟ			782.144	88.146

Πηγή: Τμήμα Φορολογίας

(γ) Διευθέτηση ενστάσεων

Μέρος της εκστρατείας εκκαθάρισης καθυστερημένης εργασίας είναι και η διευθέτηση ενστάσεων που αφορούν παλαιότερα φορολογικά έτη και έχει παρέλθει ο χρόνος υποβολής στοιχείων.

Ο αριθμός των μη διευθετημένων ενστάσεων κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 μειώθηκε σε 8.020 σχέση με τις 9.137 που ήταν στις αρχές του έτους. Σημειώνεται ότι εντός του έτους παραλήφθηκαν και καταχωρήθηκαν συνολικά 13.191 νέες ενστάσεις για όλα τα είδη φόρων και εντός του έτους διευθετήθηκαν 14.308 ενστάσεις.

(δ) Εκστρατείες Φορολογικής Συμμόρφωσης

Επιτόπιοι Έλεγχοι για την εξακρίβωση της ορθής εφαρμογής του Μειωμένου Συντελεστή Φ.Π.Α. 5% για αγορά/ανέγερση κατοικίας

Κατά το διάστημα Οκτώβριο-Δεκέμβριο 2022 το Τμήμα Φορολογίας πραγματοποίησε Παγκύπρια εκστρατεία φορολογικής συμμόρφωσης με τη μέθοδο των επιτόπιων ελέγχων σε κατοικίες για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας που διέπει τον μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 5% για αγορά ή ανέγερση κατοικίας. Κατά το διάστημα αυτό οι Λειτουργοί του Τμήματος πραγματοποίησαν 2.171 επιτόπιους ελέγχους κατά τους οποίους εντοπίστηκαν 1.039 πρόσωπα, από τα οποία τα 391 διαφάνηκε ότι δεν ήταν οι δικαιούχοι αιτητές και το αντίστοιχο ποσό που έχει απαιτηθεί όπως καταβλήθει ανέρχεται στα €23.5εκ. παράλληλα, κατά το ίδιο διάστημα, ως αποτέλεσμα της απήκησης που είχαν οι έλεγχοι συμμόρφωσης, έχουν προσέλθει στο Τμήμα που ήταν δικαιούχοι και δεν τηρούν πλέον τις πρόνοιες της νομοθεσίας, δηλώνοντας οικειοθελώς τον τερματισμό και καταβάλλοντας το ποσό που αναλογεί και που αθροίζει στα €2,8εκ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ: ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ	ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΕ ΚΑΠΟΙΟΣ		ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΟΣΟ 14% Φ.Π.Α. ΟΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΟΣΟ 14% Φ.Π.Α. ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΔΗΛΩΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΠΟΣΟΥ 14% Φ.Π.Α.
	ΝΑΙ	ΟΧΙ				
2.171	1.039	1.132	391	€23.5 εκ	€2.8 εκ	€26.3 εκ

Επιστολές Συμμόρφωσης

Στις συνήθειες δραστηριότητες του Τμήματος και στη βάση της διαθεσιμότητας των πόρων έχει ενταχθεί από το 2017 η ανάληψη δεδομένων με πρακτικές διαχείρισης κινδύνου και η αποστολή προσωποποιημένων επιστολών που ενημερώνουν τους φορολογούμενους για συμπεριφορές μη συμμόρφωσης που εντοπίζονται από το Τμήμα. Κατά το έτος 2022 έχουν αποσταλεί πέραν των 3.000 επιστολών συμμόρφωσης και η ανταπόκριση ως προς τη συμμόρφωση των φορολογουμένων τυχάνει συνεχούς παρακολούθησης.

(ε) Έρευνα για τη Φορολογική Συμπεριφορά και Ικανοποίηση των Φορολογουμένων 2022

Μέσα στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Τμήματος Φορολογίας, έχει εκπονηθεί για τρίτη φορά η Έρευνα για τη Φορολογική Συμπεριφορά και Ικανοποίηση των Φορολογουμένων κατά τον Οκτώβριο - Νοέμβριο 2022. Η πρώτη έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2018 και η δεύτερη το 2020.

Για σκοπούς συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων και παρακολούθησης των τάσεων, το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό το ίδιο, αποτελούμενο από 28 κλειστού τύπου ερωτήσεις διαχωρισμένες σε τρία μέρη:

Μέρος Α: Σχέση και ικανοποίηση με το Τμήμα Φορολογίας και γνώσεις επί των φορολογικών θεμάτων

Μέρος Β: Φορολογική συμπεριφορά και γενικά

Μέρος Γ: Δημογραφικά

Μέσα από την εν λόγω έρευνα εξάγονται συμπεράσματα σχετικά με τις απόψεις και ενέργειες των φορολογουμένων σε σχέση με τη φορολογική συμμόρφωση και το φορολογικό σύστημα, ενώ παράλληλα υπολογίζεται ο δείκτης απόδοσης σχετικά με την ικανοποίηση των φορολογουμένων ως προς τις υπηρεσίες που παρέχονται από το Τμήμα Φορολογίας.

Για τον υπολογισμό του δείκτη λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του βαθμού ικανοποίησης των φορολογουμένων από τις υπηρεσίες που απολαμβάνει από το Τμήμα Φορολογίας και συγκεκριμένα από το Σύστημα TAXISnet, την Εξυπηρέτηση Κοινού στα γραφεία του Τμήματος, την Ιστοσελίδα του Τμήματος, τις υπηρεσίες του Τμήματος που παρέχονται μέσω της Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διάδου Ασφαλείας ARIADNI, την Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση και τη Φορολογική Πύλη (έναρξη λειτουργίας 2020). Ο δείκτης υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των βαθμολογιών των πέντε υπηρεσιών σε κλίμακα 1 (Καθόλου Ικανοποιημένος) μέχρι 5 (Πολύ Ικανοποιημένος).

Με βάση τα αποτελέσματα του 2022 ο μέσος όρος ικανοποίησης υπολογίστηκε στο 3,3/5 και διατηρήθηκε στα ίδια επίπεδα με το 2018 παρόλο που κατά το 2020 ο μέσος όρος κυμάνθηκε στο 3,4/5.

Σημειώνεται ότι όλα τα επιμέρους αποτελέσματα λαμβάνονται υπόψη για την περαιτέρω βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους φορολογούμενους, καθώς και στη βελτίωση των διαδικασιών που ακολουθούνται στο Τμήμα Φορολογίας.

(στ) Νέο Μηχανογραφικό Σύστημα Τμήματος Φορολογίας

Εργασίες Σταδίου 1 - υλοποίηση του Φ.Π.Α. μαζί με διάφορες λειτουργίες του συστήματος:

Κατά τη διάρκεια του 2022, πραγματοποιήθηκαν οι δοκιμές της υλοποίησης του συστήματος του Σταδίου 1, οι οποίες διενεργήθηκαν από προσωπικό του Τμήματος Φορολογίας μαζί με την ομάδα έργου και περιλάμβαναν πέραν από τις δοκιμές χρηστών, οι οποίες ήταν αρχικά προγραμματισμένες να πραγματοποιηθούν από το Τμήμα και δοκιμές συστήματος. Η εν λόγω εργασία ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2022 και τελείωσε τον Δεκέμβριο 2022. Σε σχέση με τις δοκιμές από τον Ιανουάριο 2022 μέχρι και τον Μάρτιο 2022, πραγματοποιήθηκαν εργασίες συγγραφής λεπτομερών σεναρίων. Κατά τη διάρκεια των δοκιμών πραγματοποιήθηκαν περίπου 2.500 σεναρία και δόθηκαν στη εταιρεία περίπου 1.500 σημεία προς συζήτηση ή προς διόρθωση. Η όλη εργασία τελείωσε το Δεκέμβριο του 2022, με την αποδοχή από το Συμβούλιο Έργου του Συστήματος που αφορά το Στάδιο 1.

Όσον αφορά το Στάδιο 1, το 2022 πραγματοποιήθηκαν όλες οι εργασίες, ώστε να δημιουργηθεί η τεχνική υποδομή για την εγκατάσταση του Συστήματος, καθώς και όλες οι εργασίες που αφορούν τη μετάπτωση και μετεγκατάσταση δεδομένων. Η τεχνική υποδομή αφορά διασυνδέσεις με άλλα κυβερνητικά τμήματα, δημιουργία τεσσάρων περιβαλλόντων, τα οποία χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του Συστήματος (Δοκιμών, Εκπαίδευσης, Υλοποίησης και Παραγωγικής Λειτουργίας) και την εγκατάσταση στο κυβερνητικό δίκτυο της υποδομής που θα φιλοξενήσει το Ολοκληρωμένο Σύστημα Φορολογικής Διαχείρισης. Ταυτόχρονα έχει υλοποιηθεί δευτερεύον υποδομή αποκατάστασης καταστροφών.

Επιπρόσθετα το 2022, έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές εργασίες που αφορούν την καταγραφή των νέων διαδικασιών του Τμήματος Φορολογίας που απορρέουν μέσα από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Φορολογικής Διαχείρισης. Η καταγραφή των διαδικασιών αφορούσε περιοχές όπως Εγγραφή/Ακύρωση στα Μητρώα του Τμήματος Φορολογίας, Επιστροφών Φ.Π.Α., Αξιολόγησης Δηλώσεων Φ.Π.Α., Πληρωμών κλπ. Σε σχέση με αυτές τις εργασίες έχουν ετοιμαστεί εγχειρίδια και έχει πραγματοποιηθεί η πρώτη σειρά ενημερώσεων του προσωπικού.

Σημειώνεται ότι το 2022, έχουν πραγματοποιηθεί οι εκπαιδεύσεις των υπεύθυνων δοκιμών και των εκπαιδευτών, ετοιμασία του χώρου και του εξοπλισμού που θα εγκατασταθεί το κέντρο εξυπηρέτησης, καθώς και άλλες εργασίες που αφορούν τη διαχείριση αλλαγής και την επικοινωνία.

Εργασίες Σταδίου 2 - άμεσες φορολογίες (φυσικών προσώπων και εταιρειών) μαζί με άλλες λειτουργίες του συστήματος:

Το πρώτο μέρος της μελέτης υλοποίησης του Σταδίου 2 (άμεση φορολογία φυσικών προσώπων και εταιρειών) το οποίο αφορά την καταγραφή των λεπτομερών προδιαγραφών ξεκίνησε τον 2021 και τέλειωσε τον Απρίλιο του 2022. Το δεύτερο μέρος της μελέτης υλοποίησης του Σταδίου 2, το οποίο αφορά τον

ανασχεδιασμό των διαδικασιών του συστήματος και τις τεχνικές προδιαγραφές (περιλαμβανομένου της προετοιμασίας για τη μετάπτωση και μετεγκατάσταση δεδομένων) συνεχίστηκε μέχρι και το Δεκέμβριο 2022 και αναμένεται να τελειώσει μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 2023.

Άλλες Δραστηριότητες

Σημειώνεται ότι το 2022 συνεχίστηκε το σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας για την Υλοποίηση του Συστήματος το οποίο παρέχεται από την Φινλανδική Φορολογική Αρχή και χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Στα πλαίσια της τεχνικής βοήθειας έχουν πραγματοποιηθεί δυο επισκέψεις της Φινλανδικής Φορολογικής Αρχής. Η εν λόγω τεχνική βοήθεια έχει χρονικό ορίζοντα τα τρία χρόνια.

Φορολογική Μεταρρύθμιση

Μέσα στα πλαίσια της γενικότερης φορολογικής πολιτικής του κράτους και της εναρμόνισης/εκσυγχρονισμού των φορολογικών νομοθεσιών άμεσης φορολογίας και Φ.Π.Α., πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.31(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 18/3/2022, επεκτάθηκε το πλαίσιο χορήγησης φορολογικής έκπτωσης για επενδύσεις σε καινοτόμες επιχειρήσεις μέχρι τις 30 Ιουνίου 2024.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.77(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 8/6/2022, αυξήθηκε το εγγυητικό τέλος που υποχρεούται να καταβάλει πιστωτικό ίδρυμα όταν χρησιμοποιεί τις ειδικές πιστώσεις φόρου.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.89 (Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 24/6/2022, απαλείφθηκε η «οντότητα ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση «ΟΕΣΤ» από τον όρο «χρηματοοικονομικός οργανισμός» με ισχύ από 1.1.2019, με αποτέλεσμα οι ΟΕΣΤ να υπόκεινται στον κανόνα περιορισμού της φορολογικής έκπτωσης για το υπερβαίνον κόστος δανεισμού.

Με τον τροποποιητικό Νόμο Ν.101(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 8/7/2022 με ισχύ από 1/1/2022, θεσπίστηκαν (α) οι αρχές των ίσων αποστάσεων στις ελεγχόμενες συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων σύμφωνα με τις Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης αναφορικά με τις Τιμές Τιμολόγησης Ελεγχόμενων Συναλλαγών για Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και Φορολογικές Διοικήσεις (OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrators) και (β) το πλαίσιο για Προέγκριση Μεθοδολογίας Τιμολόγησης Ελεγχόμενων Συναλλαγών.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.112(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 20/7/2022, χορηγείται φορολογική έκπτωση για τις δαπάνες, που γίνονται στα πλαίσια άσκησης επιχείρησης, για επιστημονική έρευνα και για έρευνα και ανάπτυξη.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.121(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 26/7/2022, το πλαίσιο απαλλαγής 50% επί της αμοιβής για έναρξη εργοδότησης στην Κύπρο να διευρυνθεί με τη μείωση της ελάχιστης απαιτούμενης αμοιβής από €100.000 σε €55.000.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν. 122(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 26/7/2022, διευρύνθηκε το φορολογικό πλαίσιο έκπτωσης για επένδυση σε εγκεκριμένη μικρή ή μεσαία καινοτόμα επιχείρηση και σε εταιρικούς επενδυτές πέραν των φυσικών προσώπων. επεκτάθηκε το πλαίσιο χορήγησης φορολογικής έκπτωσης για επενδύσεις από φυσικά πρόσωπα σε καινοτόμες επιχειρήσεις, και για επενδύσεις που γίνονται από νομικά πρόσωπα.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.78(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 8/6/2022, επιβάλλεται έκτακτη αμυντική εισφορά 3%, αντί 30%, σε τόκους που πληρώνονται αναφορικά με εταιρικά χρεόγραφα εισηγμένα σε αναγνωρισμένο χρηματιστήριο αξιών και ομόλογα ή χρεόγραφα εισηγμένα σε αναγνωρισμένο χρηματιστήριο αξιών που εκδίδονται από αρχή τοπικής διοίκησης ή κρατικό οργανισμό.

Με τον τροποποιητικό νόμο Ν.15(Ι)/2022 που δημοσιεύθηκε στις 4/3/2022, αυξήθηκε το διοικητικό πρόστιμο από €2.000 σε €4.000 που ο Έφορος Φορολογίας δύναται να επιβάλει σε δικαιούχους πληρωμής που

παραβαίνουν τις πρόνοιες του διατάγματος που εκδόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και που καθορίζει την εφαρμογή της αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα στο πλαίσιο συναλλαγών τους με καταναλωτές.

Με τους τροποποιητικούς Νόμους που δημοσιεύτηκαν 12/12/2022 δίνεται ακόμα ένας χρόνος παράτασης μέχρι τις 31/12/2023, στην εφαρμογή του πλαισίου φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιρθώσεις δανείων οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση ή εξόφληση των πιστωτικών διευκολύνσεων ή χορηγήσεων ή οφειλών που δόθηκαν προς δανειολήπτες από δανειστές. Οι τροποποιήσεις αφορούν όλους τους φόρους που εμπεριέχουν τον ορισμό της «αναδιάρθρωσης» όπως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο περί Φ.Π.Α. Νόμος, περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος, ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος κ.α.

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν.32(Ι)/2022), ο οποίος δημοσιεύτηκε 18/3/2022, τροποποιεί το άρθρο 45 και 46Α, όπου παρέχει το δικαίωμα αναστολής της υποχρέωσης καταβολής του Φ.Π.Α., για τα εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φ.Π.Α. πρόσωπα των οποίων οι καθορισμένες φορολογικές περίοδοι λήγουν την 31η Μαρτίου 2021, την 30η Απριλίου 2021 και την 31η Μαΐου 2021. Το δικαίωμα αναστολής της καταβολής του οφειλόμενου Φ.Π.Α. δεν εφαρμόζεται για υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα που εμπίπτουν σε συγκεκριμένους κώδικες οικονομικής δραστηριότητας. Η αναστολή της υποχρέωσης καταβολής Φ.Π.Α. χωρίς την επιβολή επιβαρύνσεων και τόκων ισχύει νοουμένου ότι ο οφειλόμενος Φ.Π.Α. καταβληθεί μέχρι 10η Οκτωβρίου, την 10η Νοεμβρίου και την 10η Δεκεμβρίου 2021, αντίστοιχα. Η εν λόγω τροποποίηση για αναστολή καταβολής Φ.Π.Α. έγινε στα πλαίσια του προγράμματος στήριξης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ιού COVID 19.

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (151(Ι)/2022, Αρ.2), ο οποίος δημοσιεύτηκε 7/10/2022, τροποποιεί το άρθρο 45 και 46Α, όπου παρέχει το δικαίωμα αναστολής της υποχρέωσης καταβολής του Φ.Π.Α., για τα εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φ.Π.Α. πρόσωπα των οποίων οι καθορισμένες φορολογικές περίοδοι λήγουν την 31η Δεκεμβρίου 2021. Η αναστολή της υποχρέωσης καταβολής Φ.Π.Α. χωρίς την επιβολή επιβαρύνσεων και τόκων ισχύει νοουμένου ότι ο οφειλόμενος Φ.Π.Α. καταβληθεί σε τρεις ισόποσες πληρωμές μέχρι την 10η Φεβρουαρίου, την 10η Μαρτίου και την 10η Απριλίου. Η εν λόγω τροποποίηση για αναστολή καταβολής Φ.Π.Α. έγινε στα πλαίσια του προγράμματος στήριξης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ιού COVID 19.

Ο τροποποιητικός Νόμος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (152(Ι)/2022, Αρ.3), ο οποίος δημοσιεύτηκε 7/10/2022, με την προσθήκη νέου άρθρου 11ΣΤ αμέσως μετά το άρθρο 11Ε. Οι παραδόσεις ακατέργαστων και ημικατεργασμένων πολυτίμων μετάλλων, θεωρούνται για τους σκοπούς του Πρώτου Παραρτήματος ως φορολογητέες συναλλαγές του λήπτη και του προσώπου που τις πραγματοποιεί, εφόσον ο λήπτης λαμβάνει τα αγαθά στο πλαίσιο άσκησης της επιχείρησής του ή για προώθηση της επιχείρησης που ασκεί, έστω και εάν αποτελούν κεφαλαιουχικά στοιχεία της επιχείρησης του λήπτη.

Ο Τροποποιητικός Κανονισμός των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ειδικές Απαλλαγές) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 457/2022 Τροποποιητικοί του ΚΔΠ 370/2004), ο οποίος δημοσιεύτηκε 2/12/2022. Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ)2019/2235 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου του 2019 που τροποποιεί την οδηγία2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας και την οδηγία2008/118/ΕΚ σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης όσον αφορά τις αμυντικές προσπάθειες στο πλαίσιο της Ένωσης.

Ο Τροποποιητικός Κανονισμός των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ειδικές Απαλλαγές) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 421/2022 Τροποποιητικοί του ΚΔΠ 370/2004), ο οποίος δημοσιεύτηκε 11/11/2022. Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2021/1159 του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου του 2021 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με προσωρινές απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών, με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

Ο Τροποποιητικός Κανονισμός των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί Κανονισμοί) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 196/2022 Τροποποιητικοί του Κ.Δ.Π. 314/2001), ο οποίος δημοσιεύτηκε 27/5/2022. Για σκοπούς

εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/475 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2019 για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2008/118/ΕΚ όσον αφορά τη συμπερίληψη του ιταλικού δήμου Καμπιόνε ντ' Ιτάλια και των ιταλικών υδάτων της λίμνης του Λουγκάνο στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης και στο πεδίο εδαφικής εφαρμογής της οδηγίας 2008/118/ΕΚ. Ο Κανονισμός 88Δ των βασικών κανονισμών τροποποιείται με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου (γ) αυτού του σημείου της τελείας με το σημείο του κόμματος και την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων παραγράφων: «(δ) την Καμπιόνε ντ' Ιτάλια, (ε) τα ιταλικά ύδατα της λίμνης του Λουγκάνο.»

Ο Τροποποιητικός Κανονισμός των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί Κανονισμοί) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 196/2022 Τροποποιητικοί του Κ.Δ.Π. 314/2001), ο οποίος δημοσιεύτηκε 27/5/2022. Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2020/1756 του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2020 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου των υποκειμένων στον φόρο στη Βόρεια Ιρλανδία. Η παράγραφος (1) του Κανονισμού 2 των βασικών κανονισμών τροποποιείται με την προσθήκη στον ορισμό του όρου «αλφαριθμητικός κώδικας», αμέσως μετά τη φράση «Βέλγιο -ΒΕ», της φράσης «Βόρεια Ιρλανδία - ΧΙ».

Το Διάταγμα του 2022 (Κ.Δ.Π. 423/2022) το οποίο δημοσιεύτηκε στις 11/11/2022, τροποποιεί το Όγδοο, των υποπαραγράφων (i) και (ii) της παραγράφου 1(β) και την παράγραφο 3 όπου καθορίζει των ορισμό του καινούργιου κτηρίου.

Το Διάταγμα του 2022 (Κ.Δ.Π. 208/2022) το οποίο δημοσιεύτηκε στις 3/6/2022, τροποποιεί το Πέμπτο και Δωδέκατο Παράρτημα του περί Φ.Π.Α. Νόμου, όπου στο Πέμπτο Παράρτημα η παράγραφος 18 είναι σε ισχύει μέχρι 31 Αυγούστου, 2022 και στο Δωδέκατο Παράρτημα η παράγραφος 6 είναι σε ισχύει μέχρι 31 Αυγούστου, 2022.

Το Διάταγμα του 2022 (Κ.Δ.Π. 102/2022) το οποίο δημοσιεύτηκε στις 11/3/2022, τροποποιεί το Πέμπτο και Δωδέκατο Παράρτημα του περί Φ.Π.Α. Νόμου, όπου στο Πέμπτο Παράρτημα η παράγραφος 18 είναι σε ισχύει μέχρι 30/6/2022 και στο Δωδέκατο Παράρτημα η παράγραφος 6 είναι σε ισχύει μέχρι 30/4/2022.

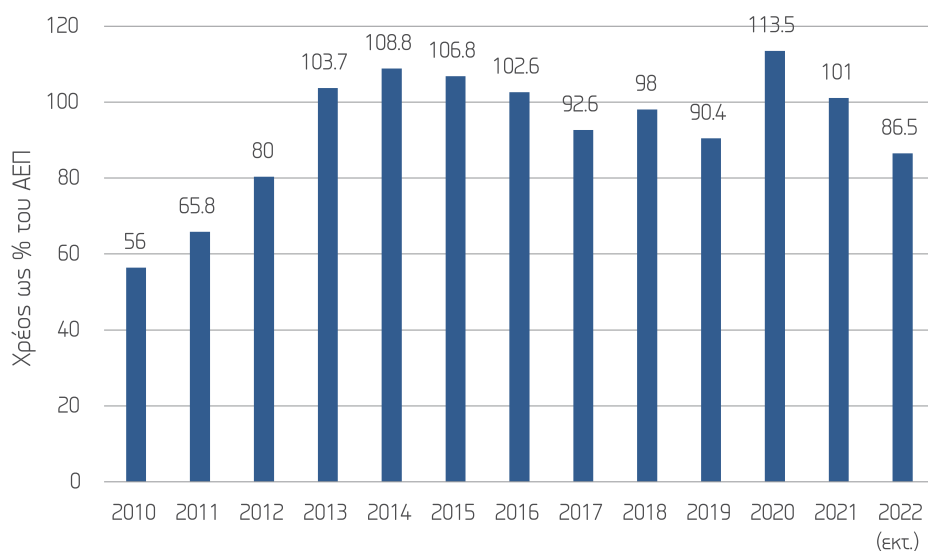
V. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Η ορθή στρατηγική διαχείρισης του δημόσιου χρέους σε συνδυασμό με τη συνεχή συνετή δημοσιονομική πολιτική συνέτειναν στη διατήρηση του αξιόχρεου της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική κατηγορία από τρεις Οίκους αξιολόγησης, δύο εκ των οποίων (S&P's και DBRS Morningstar) προχώρησαν σε αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης κατά μία βαθμίδα, με αλλαγή της προοπτικής από θετική σε σταθερή, ενώ ο Οίκος αξιολόγησης Moody's προχώρησε σε αναθεώρηση της προοπτικής της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θετική από σταθερή λόγω της σημαντικής μείωσης του δείκτη χρέους έναντι του ΑΕΠ, της ισχυρότερης από την αναμενόμενη οικονομικής ανθεκτικότητας και τη συνεχιζόμενη βελτίωση του τραπεζικού τομέα ως προς τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων. Να σημειωθεί ότι ενδεχόμενη αναβάθμιση από τον Οίκο Moody's θα επαναφέρει την αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική κατηγορία για όλους τους Οίκους αξιολόγησης.

Τον Οκτώβριο του 2022, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη νέα Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΜΣΔΔΧ) 2023-2025 που κατήρτισε το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΓΔΔΧ), η οποία στην ουσία αποτελεί την αναθεώρηση της προηγούμενης στρατηγικής με διατήρηση των βασικών κατευθυντήριων γραμμών και ποσοτικών στόχων λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα που αφορούν την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας ως αποτέλεσμα των οικονομικών επιπτώσεων από την απότομη άνοδο του πληθωρισμού, τη συνέχιση της πολεμικής σύγκρουσης ανάμεσα στην Ουκρανία και την Ρωσία, εν μέσω αύξησης των τιμών ενέργειας και των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ καθώς και τη συνέχιση της πανδημίας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές που διέπουν τη ΜΣΔΔΧ 2023-2025 προσβλέπουν, μεταξύ άλλων, στη διατήρηση ικανοποιητικού αποθέματος ρευστών διαθεσίμων έτσι ώστε να υπάρχει κάλυψη, ανά πάσα στιγμή, των χρηματοδοτικών αναγκών για ελάχιστη περίοδο των επομένων 6 μηνών και με μέγιστη περίοδο των επομένων 9 μηνών, στη διατήρηση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού κάτω από το 3% και στη μείωση της έκθεσης χρέους σε κυμαινόμενο επιτόκιο κάτω του 30% του ανεξόφλητου χρέους. Πρόσφατα, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 26/01/2023, εγκρίθηκε η αύξηση της περιόδου κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών με τα ρευστά διαθέσιμα να πληρούν κάλυψη για τους επόμενους 9 με 12 μήνες καθόλη την διάρκεια του 2023.

Διάγραμμα 6: Δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ την περίοδο 2010-2022

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών και ΓΔΔΧ

Μακροπρόθεσμα χρηματοδότηση

Η επιτυχημένη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές συνεχίστηκε και κατά το έτος 2022, μέσω της έκδοσης ενός νέου Ευρωπαϊκού Μεσοπρόθεσμου Ομολόγου (EMTN). Κατά το 2022, η εξωτερική χρηματοδότηση και δη η έκδοση EMTN αποτέλεσε την κύρια πηγή χρηματοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα, στις 20 Ιανουαρίου 2022, η Δημοκρατία εξέδωσε ένα 10-ετές ομολόγο EMTN με κοινοπρακτική έκδοση ονομαστικού ύψους €1000 εκ., επιτυγχάνοντας για μια ακόμη φορά πολύ χαμηλό επιτόκιο 0.95% και με επιτόκιο απόδοσης 0.994%. Η έκδοση στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία και έγινε στις αρχές του έτους για να επωφεληθεί η Κυπριακή Δημοκρατία το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων που επικρατούσε μέχρι τη δεδομένη χρονική στιγμή, δεδομένου του γεγονότος ότι, εξαιτίας του υψηλού πληθωρισμού, η ΕΚΤ προβλεπόταν να αυξήσει το βασικό της επιτόκιο, όπως και έπραξε. Για το συγκεκριμένο ομολόγο υπήρξαν προσφορές πέραν των €7.8 δισ.. Ο δείκτης κάλυψης προσέγγισε το 7.8 και είναι από τους ψηλότερους των τελευταίων δύο ετών. Επιπρόσθετα, η έκδοση αποσκοπούσε στην αναπλήρωση μεγάλου μέρους των ρευστών διαθεσίμων της Κυπριακής Δημοκρατίας που θα χρησιμοποιείτο προς εξόφληση προγραμματισμένου χρέους εντός του έτους.

Τον Δεκέμβριο του 2022 η Κυπριακή Δημοκρατία έλαβε €85 εκ. υπό μορφή επιχορήγησης μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF-NGEU). Σκοπός του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι να χρηματοδοτηθούν σχέδια στήριξης για μετριασμό των επιπτώσεων της πανδημίας και να επιχορηγηθούν αναπτυξιακά έργα που θα δώσουν νέες θέσεις εργασίας, θα επιφέρουν τόνωση της αγοράς και θα δημιουργήσουν συνθήκες για ανάπτυξη. Εντός του τρέχοντος έτους αναμένεται να εκταμιευθούν πρόσθετα ποσά μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2022, η Κύπρος εξασφάλισε πρόσθετο ποσό υπό μορφή δανείου από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα SURE, ονομαστικής αξίας €29 εκ.. Το δάνειο αυτό τιμολογήθηκε με επιτόκιο 2.75%. Συνολικά το ύψος του ποσού που εκταμιεύθηκε από το πρόγραμμα SURE έφθασε τα €633,5 εκ..

Η έκδοση εξαιτών ομολόγων ειδικά σχεδιασμένων για τις ανάγκες των φυσικών προσώπων συνεχίστηκε και το 2022. Το συνολικό ποσό της έκδοσης των ομολόγων αυτών κατά το έτος 2022 μειώθηκε στα €24 εκ. σε σύγκριση με €43 εκ. το έτος 2021 ενώ το εκκρεμές χρέος των εν λόγω ομολόγων στο τέλος του 2022 έφθασε περίπου τα €368 εκ. και μειώθηκε περίπου κατά €137 εκ..

Επιπλέον, η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στη λήψη δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) συνολικού ύψους €100 εκ. για σκοπούς χρηματοδότησης συνεχιζόμενων έργων.

Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν:

- ▶ για την αποπληρωμή 7-ετούς Ομολόγου EMTN ύψους €1 δισ. τον Μάιο του 2022,
- ▶ για την αποπληρωμή δύο εγχώριων ομολόγων συνολικού ύψους €687 εκ. συμπεριλαμβανομένων και τόκων,
- ▶ για τη διατήρηση των ρευστών διαθεσίμων του κράτους ώστε σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή να ικανοποιείται ο στόχος κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επόμενων 6-9 μηνών εν μέσω της πληθωριστικής κρίσης και γενικά της αβεβαιότητας που επικρατεί στην παγκόσμια οικονομία.

Βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση

Η έκδοση Γραμματίων του Δημοσίου διάρκειας 13 εβδομάδων, μέσω δημοπρασιών, συνεχίστηκε και κατά το 2022. Η επιτοκιακή τιμολόγηση της απόδοσής τους κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2022 διατηρήθηκε σε αρνητικά επίπεδα, ενώ από τον Ιούνιο και έπειτα κυμάνθηκε σε θετικά επίπεδα ανεβαίνοντας μέχρι και το 2,36% στη δημοπρασία του Δεκεμβρίου 2022. Η μέση σταθμική απόδοσή τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022 ήταν -0,26% ενώ το δεύτερο εξάμηνο ανήλθε στο 1,3%. Τέλος η ετήσια σταθμισμένη απόδοση τους διαμορφώθηκε στο 0,37%. Επιπρόσθετα ο μέσος σταθμικός δείκτης κάλυψης των δημοπρασιών κατά το 2022 μειώθηκε στο 1,8 φορές (180%) σε σύγκριση με το 2021 που ήταν 2,5 φορές (250%) και κρίνεται ικανοποιητικός υποδηλώνοντας το ενδιαφέρον που δείχνουν οι εγχώριοι τραπεζικοί οργανισμό στα Γραμμάτια Δημοσίου.

Στον πιο κάτω πίνακα απεικονίζεται ο ετήσιος δανεισμός της Δημοκρατίας ανά χρηματοδοτικό εργαλείο το 2022.

Πίνακας 4: Ετήσιος δανεισμός της Δημοκρατίας ανά χρηματοδοτικό εργαλείο το 2022

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 2022	Σε εκ. Ευρώ
Γραμμάτια Δημοσίου (Αφορά το εκκρεμές ποσό χρέους κατά την 31ην Δεκεμβρίου 2021)	300
Δάνειο από Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Πρόγραμμα SURE)	29
Ομόλογα για φυσικά πρόσωπα	24
Ομόλογα εξωτερικού (EMTN)	1000
Δάνεια από ΕΤΕ-ΤΑΣΕ	100
Σύνολο	1453

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών και ΓΔΔΧ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 4: «ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ»

I. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Επέκταση/αναβάθμιση της Λειτουργίας Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2022, ο θεσμός των ΚΕΠ συνέχισε να λειτουργεί για την εξυπηρέτηση των πολιτών, προσαρμοσμένος στις συνθήκες που επικρατούσαν σε κάθε περίοδο λόγω των μέτρων πρόληψης κατά της πανδημίας, με στόχο την προστασία της υγείας του προσωπικού και των πολιτών που επισκέπτονται τα ΚΕΠ. Συγκεκριμένα, συνεχίστηκε η εξυπηρέτηση του κοινού μετά από την τηλεφωνική διευθέτηση ραντεβού, καθώς και η εφαρμογή ρυθμίσεων με στόχο την εξυπηρέτηση από το κάθε ΚΕΠ του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού πολιτών.

Στο πλαίσιο αναβάθμισης της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών που παρέχει το κράτος στους πολίτες, το ΤΔΔΠ προωθεί την ανάπτυξη και την επέκταση του θεσμού των ΚΕΠ. Προς αυτόν τον σκοπό, κατά το έτος 2022, υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

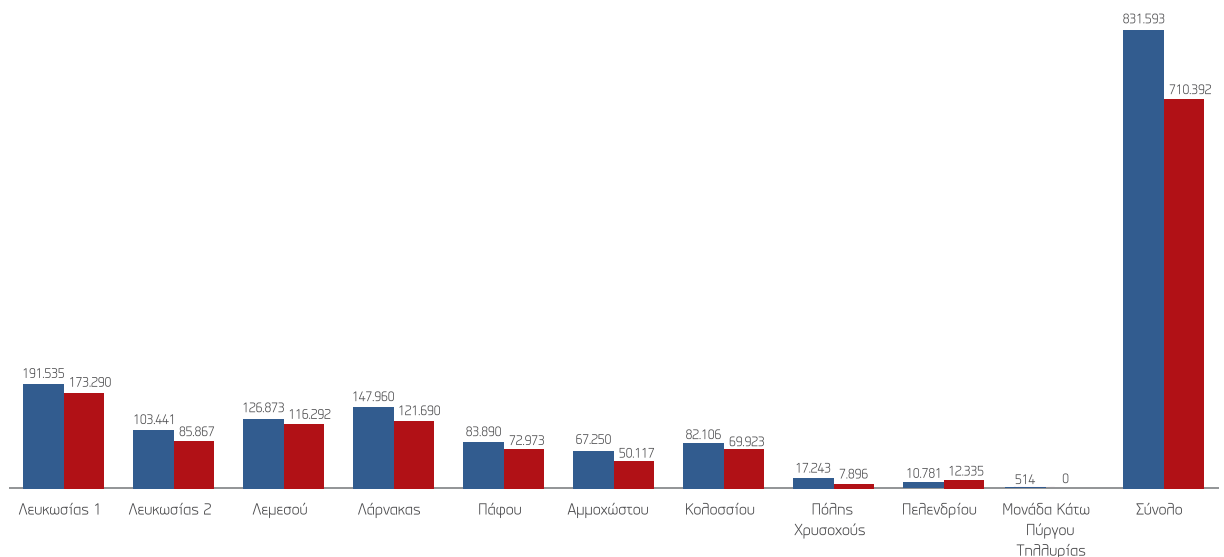
- ▶ Επέκταση του ΚΕΠ Κολλοσίου, με τη δημιουργία πρόσθετων θέσεων εργασίας στο χώρο εξυπηρέτησης και νέου τηλεφωνικού κέντρου στο υπόγειο, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν τον Οκτώβριο 2022.
- ▶ Εκτέλεση εργασιών επιδιόρθωσης / ανακαίνισης υποστατικού ΚΕΠ Λεμεσού, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν τον Νοέμβριο 2022.
- ▶ Ενέργειες, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, για τη μεταστέγαση ορισμένων Κέντρων σε ιδιόκτητα υποστατικά.
- ▶ Εγκατάσταση και λειτουργία Συστήματος Διαχείρισης Σειράς Προτεραιότητας και Εξυπηρέτησης στα ΚΕΠ/ΚΕΠΟ (Queuing System), μέσω ανάθεσης σύμβασης σε Ανάδοχο, από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Φάση Α' του Έργου). Η λειτουργία του Συστήματος ξεκίνησε σε όλα τα ΚΕΠ παγκύπρια στις 10/01/2022. Το εν λόγω Σύστημα συμβάλλει ουσιαστικά στην αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, στη λήψη σχετικής ανατροφοδότησης αναφορικά με τον βαθμό ικανοποίησης τους από τα Κέντρα και στην αποδοτικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των ΚΕΠ.
- ▶ Έναρξη παροχής υπηρεσιών ταυτοποίησης νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Εταιρείες) στο CY-LOGIN (ηρώων Αριάδνη) από τα ΚΕΠ Λάρνακας και Πάφου, από 15/03/2022 και τα ΚΕΠ Πόλης Χρυσοχούς και Πετρενδρίου από 23/05/2022 (πλέον σε όλα τα ΚΕΠ).
- ▶ Έναρξη παροχής υπηρεσιών Επαγωγής Όρκων σε εξωδικαστικές υποθέσεις (Ένορκες Δηλώσεις) από τα ΚΕΠ, σε σχέση με τις παρεχόμενες από τα Κέντρα υπηρεσίες, από 20/06/2022.
- ▶ Έναρξη εξυπηρέτησης πολιτών μέσω τηλεδιάσκεψης (εργαλείο MYGOVLIVE) από τις 02/05/2022, για μία υπηρεσία, την ταυτοποίηση Κύπριων πολιτών (φυσικών προσώπων) στο CY-LOGIN, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.
- ▶ Έναρξη πιστοποίησης με την σφραγίδα Apostille των ένορκων δηλώσεων, από 28/12/2022.
- ▶ Προπαρασκευαστική εργασία αναφορικά με την υλοποίηση της Φάσης Β' του έργου του Συστήματος Διαχείρισης Σειράς Προτεραιότητας και Εξυπηρέτησης στα ΚΕΠ/ΚΕΠΟ, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες λειτουργίες:
  - Διευθέτηση ραντεβού για εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω του Συστήματος:
    - ▶ Από τους ίδιους τους πολίτες, μέσω διαδικτύου και μέσω εφαρμογής κινητού τηλεφώνου.
    - ▶ Από τους τηλεφωνητές των ΚΕΠ, οι οποίοι θα συνεχίσουν να διευθετούν ραντεβού για τους πολίτες.

- Παροχή πρόσθετων υπηρεσιών, μέσω τηλεδιάσκεψης.
- ▶ Ενέργειες, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, για την επέκταση στα ΚΕΠ της υπηρεσίας πιστοποίησης Apostille στα Ιδιωτικά Έγγραφα, των υπηρεσιών του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης σε ορισμένες υπηρεσίες μετανάστευσης και της εξυπηρέτησης των πολιτών, μέσω τηλεδιάσκεψης.

Σήμερα τα ΚΕΠ παρέχουν πέραν των 100 υπηρεσιών διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων. Συνολικά τα 9 ΚΕΠ (Λευκωσίας 1, Λευκωσίας 2, Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου, Πάφου, Κολοσσίου, Πόλης Χρυσοχούς και Πελλενδρίου), καθώς και η Μονάδα Εξυπηρέτησης στον Κάτω Πύργο Τηλετυρίας που λειτουργούσαν το 2022, προσέφεραν 831.593 υπηρεσίες, ενώ απαντήθηκαν από το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ 710.392 κλήσεις. Κατά μέσο όρο τα ΚΕΠ παρέχουν 3.326 υπηρεσίες σε ημερήσια βάση. Σε σύγκριση με το 2021, παρατηρήθηκε αύξηση στον ημερήσιο μέσο όρο παρεχόμενων υπηρεσιών κατά 8,5%, ενώ αυξήθηκε, επίσης, η τηλεφωνική εξυπηρέτηση κατά 14,2%.

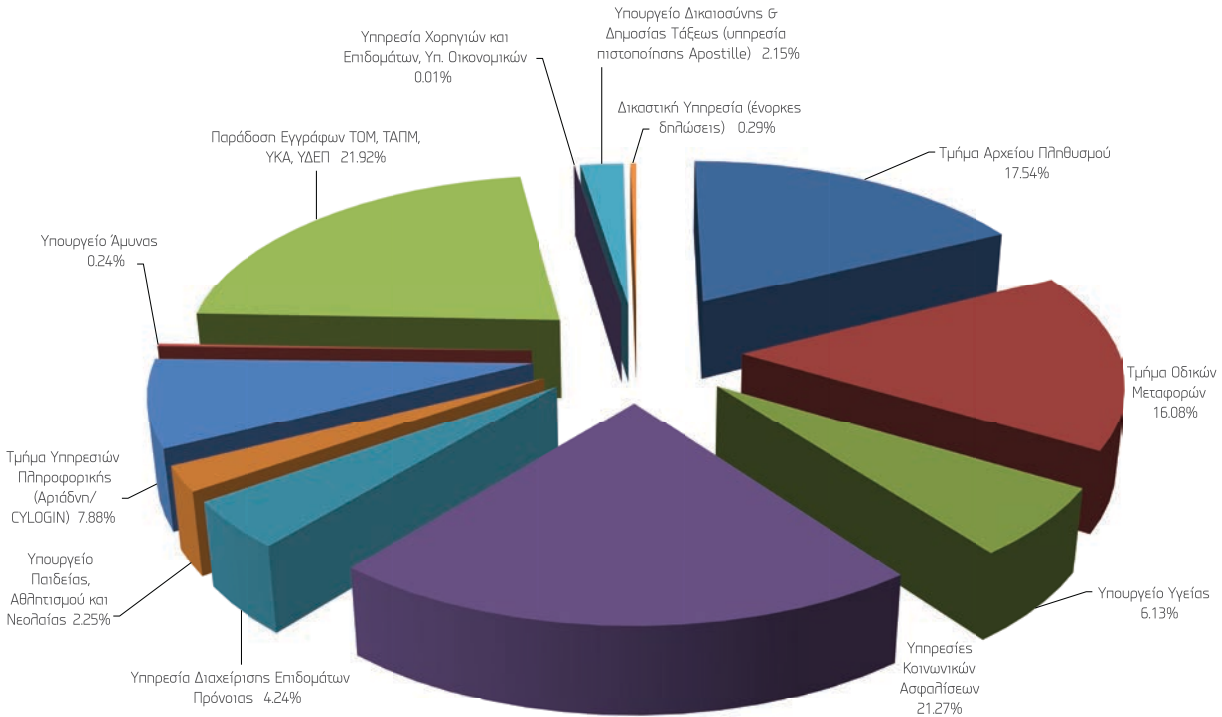
Στις γραφικές παραστάσεις που ακολουθούν παρουσιάζεται ο αριθμός των παρεχόμενων υπηρεσιών ανά ΚΕΠ και συνολικά (1η γραφική παράσταση), καθώς και το ποσοστό των υπηρεσιών ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία που προσφέρθηκε από όλα τα ΚΕΠ (2η γραφική παράσταση) κατά το 2022.

Διάγραμμα 7: Αριθμός υπηρεσιών που προσφέρθηκαν και τηλεφωνικών κλήσεων που απαντήθηκαν σε κάθε ΚΕΠ και συνολικά το 2022

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Διάγραμμα 8: Ποσοστό υπηρεσιών, ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία που προσφέρθηκαν από όλα τα ΚΕΠ το 2022

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Πολιτών

Το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ έχει αναλάβει (επικουρικά των μητρικών υπηρεσιών) την τηλεφωνική εξυπηρέτηση για όσες υπηρεσίες προσφέρονται στα ΚΕΠ, όσον αφορά πληροφόρηση σε σχέση με τις διαδικασίες, προϋποθέσεις, δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίζονται κτλ. Περαιτέρω, θεσμοθετήθηκε στα ΚΕΠ η εξυπηρέτηση των πολιτών μετά από την τηλεφωνική διευθέτηση ραντεβού, με θετική ανταπόκριση από τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών.

Στο πλαίσιο βελτίωσης της εξυπηρέτησης του κοινού, από τις 15 Νοεμβρίου 2021, τέθηκε σε εφαρμογή το νέο ενιαίο τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ, μέσω του Κυβερνητικού Ενοποιημένου Δικτύου με παγκύπριο αριθμό 22-309100.

Το 2022 απαντήθηκαν συνολικά από το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ 710.392 κλήσεις, δηλαδή, κατά μέσο όρο 2.842 κλήσεις σε ημερήσια βάση. Ποσοστά 25%, 19%, 18% των συνολικών κλήσεων αφορούσαν υπηρεσίες του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντίστοιχα. Σε σύγκριση με το 2021, υπήρξε μια αύξηση της τάξεως του 14,2% στις κλήσεις που απαντήθηκαν το 2022.

Προστασία του πολίτη μέσα από την καταστολή του λαθρεμπορίου και πρόληψη της απάτης

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Τελωνείων δεν είναι μόνο οικονομικής φύσεως αλλά αφορούν και την επιβολή του Νόμου, στα σημεία εισόδου και εξόδου στην και από την Δημοκρατία καθώς και στην ενδοχώρα για την προάσπιση της δημόσιας υγείας και την προστασία του κοινωνικού συνόλου και της εφοδιαστικής αλυσίδας. Προς τον σκοπό αυτό προβαίνει στον έλεγχο προσώπων αποσκευών, εμπορευμάτων και μεταφορικών μέσων, σε θέματα παράνομης διακίνησης ειδών που παραβιάζουν απαγορευτικές ή περιοριστικές διατάξεις όπως ναρκωτικά, φάρμακα, όπλα, εκρηκτικά, πυρηνικά υλικά, είδη διπλής χρήσης, πρόδρομες ουσίες, ρευστά διαθέσιμα, πολιτιστικά αγαθά και είδη που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Στα πλαίσια αυτά, κατά το 2022 το Τμήμα Τελωνείων έχει προβεί μεταξύ άλλων στις πιο κάτω ενέργειες:

- ▶ Έχει χειριστεί συνολικά 2.585 υποθέσεις οι οποίες αφορούσαν τη διάπραξη διαφόρων αδικημάτων και 16 υποθέσεις αδήλωτων ρευστών διαθεσίμων και 1 υπόθεση παράλειψης δήλωσης ασυνόδευτων ρευστών διαθεσίμων το ύψος των οποίων ανήλθε στις € 1.309.735.
- ▶ Έχει καταχωρήσει 8 ποινικές υποθέσεις στο ποινικό Δικαστήριο. Έχει διαβιβάσει στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας 4 εκθέσεις γεγονότων αναφορικά με αγωγές. Εναντίον του Τμήματος είχαν καταχωρηθεί 5 προσφυγές. Περαιτέρω έχει χειριστεί 1.026 υποθέσεις (π.χ. επιστολές, γνωμοδοτήσεις) οι οποίες σχετίζονται με την εφαρμογή της τελωνειακής και της άλλης νομοθεσίας, ενωσιακής και εθνικής.
- ▶ Έχει πραγματοποιήσει 170 λογιστικούς και άλλους εκ των υστέρων ελέγχους σε υποστατικά εισαγωγέων και άλλων εμπλεκόμενων προσώπων που παρουσίαζαν αυξημένη επικινδυνότητα για αναληθείς δηλώσεις. Έχει εκδώσει συνολικά 100 έγκυρες «εκ των υστέρων βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής» συνολικού ποσού ύψους € 1.129.994.
- ▶ Έχει χειριστεί συνολικά 60 υποθέσεις ναρκωτικών, αναβολικών και άλλων σκευασμάτων που σχετίζονται με αυτά, με ισάριθμες κατασχέσεις παράνομων ουσιών.
- ▶ Έχει προβεί σε κατασχέσεις 12.984.755 τεμαχίων τσιγάρων, πούρων και μικρών πούρων, 547.944 τεμαχίων θερμαινόμενων τσιγάρων, 2.747 κιλών καπνού (καπνός για στριφτό τσιγάρο, ναργιλέ και πίπα) και 40 κιλά μασμένου καπνού είτε λόγω παράνομης εισόδου/εισαγωγής στην Κυπριακή Δημοκρατία είτε κατά τους ελέγχους που διενεργούνται στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.
- ▶ Έχει προβεί σε κατασχέσεις/κατακρατήσεις 68.594 τεμαχίων εμπορευμάτων που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας κατά τη διενέργεια ελέγχων είτε στο στάδιο της εισαγωγής, εξαγωγής, επανεξαγωγής, διαμετακόμισης, εναπόθεσής τους σε αποθήκες, είτε στην κυπριακή αγορά, είτε στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.

Ανοικτά Δεδομένα

Ο Σχεδιασμός και η Εφαρμογή Πολιτικών για τα Ανοικτά Δεδομένα και η Εθνική Διαδικτυακή Πύλη για τα Ανοικτά Δεδομένα αποτελούν ευθύνη της Ομάδας Έργων Πληροφορικής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Κατά το 2022, συνέχιστηκε η προώθηση της εφαρμογής της πολιτικής γύρω από την επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων του δημόσιου τομέα και τα ανοικτά δεδομένα στην Κύπρο. Η προσπάθεια επικεντρώθηκε στον συνεχή εμπλουτισμό και ποιοτικό έλεγχο της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων (www.data.gov.cy), όπου διατίθενται περί των 1220 συνόλων δεδομένων από μεγάλο αριθμό δημόσιων φορέων για περαιτέρω χρήση από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τον ακαδημαϊκό κόσμο και τον κόσμο της έρευνας.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η Ομάδα Ανοικτών Δεδομένων του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού συμμετείχε στις Ομάδες Εργασίας που συστάθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Open Data Committee) για τον καταρτισμό και υιοθέτηση του νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τα Δεδομένα Υψηλής Αξίας. Ο εν λόγω Κανονισμός ψηφίστηκε και υιοθετήθηκε τον Νοέμβριο του 2022 και απαριθμεί μια σειρά από απαιτήσεις για δωρεάν διάθεση συγκεκριμένων συνόλων δεδομένων σε συγκεκριμένους μορφώττυπους από το σύνολο των Κρατών Μελών.

Με σκοπό την προετοιμασία των φορέων του Δημόσιου Τομέα, οι οποίοι επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τον εν λόγω Κανονισμό, το φθινόπωρο του 2022, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προκήρυξε και κατακύρωσε διαγωνισμό με τίτλο «Μελέτη απαιτήσεων και ελλείψεων (GAP analysis) στους δημόσιους φορείς για τα ανοικτά δεδομένα και ειδικότερα για τα δεδομένα υψηλής αξίας (High Value Data)». Σκοπός του εν λόγω έργου είναι η παροχή υποστήριξης τεχνοοικονομικής φύσης σε εκείνα τα Τμήματα/Υπηρεσίες, τα οποία επηρεάζονται από τον νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τα Δεδομένα Υψηλής Αξίας. Η προσφορά κατακυρώθηκε τον Οκτώβριο και το όλο έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2023.

Τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, δημοσιεύτηκε η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο Open Data Maturity Report 2022, όπου παρουσιάζεται η πρόοδος και ο βαθμός ωριμότητας των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τα Ανοικτά Δεδομένα για το έτος 2022. Η Κύπρος για το έτος 2022 αξιολογήθηκε στην 4η θέση ανάμεσα στις 27 χώρες της ΕΕ, με συνολική βαθμολογία 94% (από 91% το 2021) και συγκαταλέγεται στη κατηγορία των χωρών που καθορίζουν τις τάσεις στα Ανοικτά Δεδομένα, "Trend Setters", ανάμεσα σε χώρες όπως η Γαλλία, Ιταλία, Ιρλανδία και Ισπανία. Άξιο αναφοράς είναι και το γεγονός ότι η Κύπρος για 5η συνεχόμενη χρονιά κατατάσσεται εντός της πρώτης δεκάδας των 27 κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα αυτό.

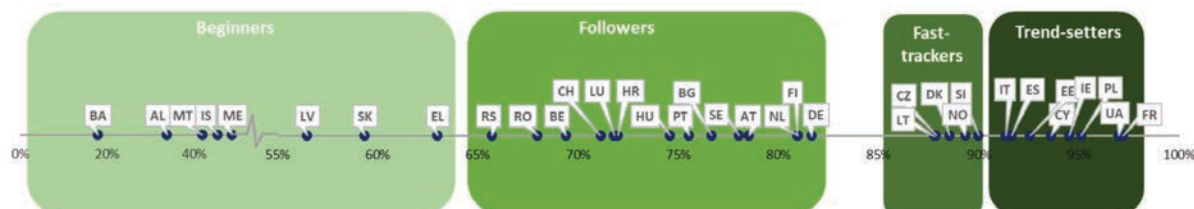

Figure 49: Clustering of the 2022 maturity score of the participating European countries

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στη διαχείριση θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού

Τον Δεκέμβριο του 2021, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, κατόπιν διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού, σύληψε με ιδιωτική εταιρεία σύμβαση διετούς διάρκειας με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας και του στρατηγικού ρόλου του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των Διοικήσεων των Υπουργείων/ Υφυπουργείων για καλύτερη εφαρμογή πολιτικών διεύθυνσης ανθρώπινου δυναμικού και δημόσιας διοίκησης». Το υπό αναφορά Έργο εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης μεταρρυθμίσεων κάτω από τον Άξονα 3.4 «Εκσυγχρονισμός δημόσιας υπηρεσίας και τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελεσματική δικαιοσύνη και μέτρα καταπολέμησης της διαφθοράς», του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, 2021-2026.

Εντός του 2022 υλοποιήθηκε, στο πλαίσιο της σύμβασης, σειρά δράσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ετοιμασία «Σχεδίου Δράσης για την Αποτελεσματική Διαχείριση Θεμάτων Ανθρώπινου Δυναμικού στη Δημόσια Διοίκηση για την περίοδο 2022-2025» (εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 30.03.2022) και την υλοποίηση προπαρασκευαστικών ενεργειών για την σύσταση και λειτουργία Διευθύνσεων Ανθρώπινου Δυναμικού στα Υπουργεία/Υφυπουργεία για τη διαχείριση θεμάτων Ανθρώπινου Δυναμικού και άλλων οριζοντίων θεμάτων. Οι υπό αναφορά Διευθύνσεις αναμένεται να έχουν υποστηρικτικό ρόλο στην υλοποίηση ενεργειών μεταρρύθμισης/ εκσυγχρονισμού της δημόσιας υπηρεσίας, περιλαμβανομένων των νομοθετημάτων που ψηφίστηκαν / εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 13 Ιανουαρίου 2022, σε σχέση με τη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας.

Νομοθετήματα για μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας

Στο πλαίσιο μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε / ενέκρινε στις 13/01/2022 τους πιο κάτω Νόμους και Κανονισμούς που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 21/01/2022:

(α) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 (Ν. 1(Ι)/2022)

Με τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022 εισάγονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες αλλαγές:

- Προστίθεται νέα κατηγορία θέσεων «Διατμηματικής Προαγωγής», που περιλαμβάνει τις θέσεις της δημόσιας υπηρεσίας στην Κλίμακα Α13(ii) του κυβερνητικού μισθολογίου, στις οποίες μπορούν

να προαχθούν υπάλληλοι που υπηρετούν οπουδήποτε στη δημόσια υπηρεσία σε θέση στο αμέσως κατώτερο μισθοδοτικό επίπεδο των επιστημονικών δομών θέσεων ή των επαγγελματικών δομών θέσεων, ανάλογα με την περίπτωση (εξαιρουμένων των θέσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων, της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και της Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας).

- ▶ Προστίθεται διάταξη για εφαρμογή από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) εσωτερικών ασφαλιστικών δικλείδων σε όλες τις διαδικασίες της, προς διασφάλιση της συμμόρφωσης με το νομικό πλαίσιο, τους τύπους και τις αρχές που διέπουν την επιλογή των υποψηφίων. Ειδικότερα, προβλέπεται η συμπλήρωση δομημένων εντύπων κατά τη διαδικασία επιλογής για κάθε υποψήφιο και η καταγραφή ή/και βαθμολόγηση των αποτελεσμάτων της προφορικής εξέτασης των υποψηφίων από την ΕΔΥ, όπως και η δυνατότητα κάθε υποψηφίου να έχει πρόσβαση σε αυτά, χωρίς να απαιτείται να ζητήσει γι' αυτό άδεια του Δικαστηρίου.
- ▶ Ανατίθεται στην ΕΔΥ η αρμοδιότητα παρακολούθησης της ορθής εφαρμογής του συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων.
- ▶ Τροποποιείται ο Πειθαρχικός Κώδικας με την εισαγωγή νέων ρυθμίσεων αναφορικά με τον διορισμό ερευνητών λειτουργών για διερεύνηση πειθαρχικών παραπτωμάτων δημοσίων υπαλλήλων.

(β) Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμος του 2022 (Ν.2(Ι)/2022)

Με τον πιο πάνω Νόμο, εισάγεται νέα διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής υποψηφίων από την ΕΔΥ για πλήρωση των ανελκτικικών θέσεων της δημόσιας υπηρεσίας, δηλαδή των θέσεων των κατηγοριών Προαγωγής, Διατμηματικής Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής, που περιλαμβάνουν και αξιολόγηση των υποψηφίων σε εξεταστικά κέντρα, για την πλήρωση θέσεων στην Κλίμακα Α13(ii) και άνω. Συγκεκριμένα, καθορίζονται νέα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων, καθώς και η βαρύτητα που θα αποτιμάται σε μονάδες για κάθε ένα από αυτά, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της επιλογής των καταλληλότερων υποψηφίων και της αποτελεσματικής εφαρμογής των βασικών αρχών της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας.

(γ) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2022 (Κ.Δ.Π. 28/2022)

Με τους νέους Κανονισμούς, εισάγεται νέο σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων. Συγκεκριμένα, ισχύουν οι πιο κάτω νέες ρυθμίσεις:

(α) Αξιολόγηση των υπαλλήλων με βάση καθορισμένα κριτήρια και αναλυτικό πλαίσιο ικανοτήτων/δεξιοτήτων ανάλογα με το ιεραρχικό τους επίπεδο.

(β) Κατάταξη των υπαλλήλων για σκοπούς αξιολόγησης στα εξής δύο ιεραρχικά επίπεδα:

(i) Ιεραρχικό επίπεδο 1: Διευθυντικό και μεσο-διευθυντικό προσωπικό, στο οποίο περιλαμβάνονται οι θέσεις με μισθολογική κλίμακα Α13(ii) και άνω (εξαιρουμένων των θέσεων που περιλαμβάνονται στο Τέταρτο Παράρτημα των σχετικών Κανονισμών).

(ii) Ιεραρχικό Επίπεδο 2: Προσωπικό σε θέσεις εισδοχής και προσωπικό με εποπτικά καθήκοντα σε θέσεις με μισθολογική κλίμακα κάτω από την Κλίμακα Α13(ii) (περιλαμβανομένων όμως και των θέσεων που περιλαμβάνονται στο Τέταρτο Παράρτημα των σχετικών Κανονισμών).

(γ) Οι Ετήσιες Υπηρεσιακές Εκθέσεις για τους υπαλλήλους του Ιεραρχικού Επιπέδου 1 δεν θα είναι συγκριτικές μεταξύ των υπαλλήλων, θα διενεργούνται για σκοπούς ανάπτυξης των υπαλλήλων (δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς προαγωγής) και η βαθμολόγηση θα είναι περιγραφική σε δύο επίπεδα απόδοσης ανά κριτήριο, «δυνατό σημείο» και «λιγότερο δυνατό σημείο». Για τους υπαλλήλους του Ιεραρχικού Επιπέδου 2 οι Ετήσιες Υπηρεσιακές Εκθέσεις θα είναι συγκριτικές μεταξύ των υπαλλήλων, θα διενεργούνται τόσο για σκοπούς ανάπτυξης των υπαλλήλων, αλλά και για σκοπούς προαγωγής σε θέσεις Προαγωγής και Διατμηματικής Προαγωγής και θα γίνονται με αριθμητική βαθμολογία από το (1)-(10).

(δ) Εξέταση της ένστασης υπαλλήλων επί της αξιολόγησής τους από Επιτροπή Ενστάσεων, η οποία θα είναι διαφορετική από την ομάδα αξιολόγησής τους, και

(ε) Εισαγωγή ρύθμισης για ανώνυμη αξιολόγηση των Προϊσταμένων Τμημάτων (Γενικών Διευθυντών, Διευθυντών Τμημάτων/Υπηρεσιών και Προϊσταμένων Ανεξάρτητων Γραφείων ή Υπηρεσιών).

Μεταρρύθμιση με τίτλο «Ρύθμιση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα»

Κατά το έτος 2022, διενεργήθηκε μελέτη η οποία ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2023 αναφορικά με την εφαρμογή ευέλικτων μορφών απασχόλησης στη δημόσια υπηρεσία, στα πλαίσια υλοποίησης της Μεταρρύθμισης με τίτλο «Ρύθμιση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα», που περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021 – 2026 (Άξονας 3.4 - Εκσυγχρονισμός δημόσιας υπηρεσίας και τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελεσματική δικαιοσύνη και μέτρα καταπολέμησης της διαφθοράς), με σκοπό την καταγραφή εισηγήσεων για ευέλικτες μορφές απασχόλησης που μπορούν δυνητικά να εφαρμοστούν στην κυπριακή δημόσια υπηρεσία, με τις απαιτούμενες δικλίδες ασφαλείας, που να διασφαλίζουν την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών. Το πρώτο ορόσημο της εν λόγω Μεταρρύθμισης αφορά στη λήψη απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, πριν τη συμπλήρωση του πρώτου τριμήνου του 2023, σε σχέση με την εφαρμογή ευέλικτων μορφών απασχόλησης στη δημόσια υπηρεσία. Το δεύτερο ορόσημο αφορά στην υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου μέχρι τη συμπλήρωση του τέταρτου τριμήνου του 2024.

Εκσυγχρονισμός του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου

Στις 11/04/2022, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου για εκσυγχρονισμό / επικαιροποίηση ορισμένων διατάξεων αυτού (π.χ. τροποποίηση της ερμηνείας του όρου «Υπουργείο», ώστε να ορίζεται ότι περιλαμβάνει και Υφυπουργείο) και τροποποίηση της ερμηνείας του όρου «Τμήμα», που σήμερα παραπέμπει στην έκδοση Κανονισμών για καθορισμό των Τμημάτων και Υπηρεσιών που υπάγονται σε Υπουργείο, ώστε να προβλέπεται ότι τα Τμήματα και οι Υπηρεσίες που υπάγονται σε Υπουργείο καθορίζονται με διάταγμα του Υπουργού Οικονομικών, για σκοπούς απλοποίησης της νομοθετικής διαδικασίας. Πρωθειται, παράλληλα, και τροποποίηση των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικών) Κανονισμών για τον ίδιο σκοπό.

Επιπρόσθετα, στις 07/11/2022, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, ώστε ο όρος «αρμόδια αρχή», για σκοπούς διερεύνησης των πειθαρχικών παραπτώματων μελών του εναλλάξιμου προσωπικού ή υπαλλήλων που υπηρετούν με απόσπασση βάσει του Νόμου αυτού, να σημαίνει το Υπουργείο, Υφυπουργείο ή Ανεξάρτητο Γραφείο ή Υπηρεσία όπου ο υπάλληλος υπηρετεί, και όχι το Υπουργείο Οικονομικών ή εκεί που ανήκουν οργανικά, για σκοπούς διευκόλυνσης της διαδικασίας διερεύνησης των πειθαρχικών παραπτώματων στις περιπτώσεις αυτές.

Ενοποίηση και εκσυγχρονισμός των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών

Κατά το έτος 2022 καταρτίστηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού νέο κείμενο Κανονισμών για τη χορήγηση αδειών στους υπαλλήλους της δημόσιας υπηρεσίας (ανάπαυσης, ασθένειας κτλ) για εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών και αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή τους. Το προσχέδιο των εν λόγω Κανονισμών τυγχάνει διαβούλευσης με την ΠΑΣΥΔΥ και ακολούθως θα προωθηθεί η έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Εισαγωγή Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων για τους υπαλλήλους της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα

Στο πλαίσιο υλοποίησης σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. 81.387/13.9.2016) και μετά από κοινωνικό διάλογο με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας ως προς τις

παραμέτρους που θα διέπουν το νέο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων, έχει εισαχθεί νέο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων.

Το Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων καλύπτει τους μόνιμους νεοεισερχόμενους υπαλλήλους και συμβασιούχους της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Το Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων θεσμοθετήθηκε και τέθηκε σε ισχύ με την ψήφιση, στις 16/12/2022, του περί Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμου του 2022 (Ν. 210(Ι)/2022). Το Σχέδιο διέπεται από τις βασικές πρόνοιες του Κυβερνητικού Σχεδίου Συντάξεων που διέπουν την καταβολή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων από την 01/01/2013 και μετά.

Ο σχεδιασμός του νέου Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων, εδράζεται στη φιλοσοφία λειτουργίας Ταμείων Προνοίας κι αυτό γιατί βασίζεται στη δημιουργία Ειδικού Ταμείου από το οποίο θα χρηματοδοτείται το Σχέδιο Συντάξεων. Το Ειδικό Ταμείο θα τυγχάνει διαχείρισης από τον Υπουργό Οικονομικών και θα χρηματοδοτείται στη βάση εκατέρωθεν αποκοπών, δηλαδή, θα συγχρηματοδοτείται από τους δικαιούχους και τον εργοδότη.

Σύστημα Αυτοματοποίησης Αρχείου και Διαχείρισης Αρχείου - eOASIS

Το 2022, δημιουργήθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, Ομάδα Έργων Πληροφορικής στην οποία εντάχθηκε, μεταξύ άλλων, η Ομάδα εγκατάστασης του eOASIS στις διάφορες Υπηρεσίες/Τμήματα. Η ομάδα eOASIS αναδιοργανώθηκε, στελεχώθηκε και εκπαιδεύτηκε με σκοπό να καταστεί πιο αποτελεσματική. Μέχρι το τέλος του 2022, δώδεκα νέα Τμήματα εντάχθηκαν στο eOASIS και, ως εκ τούτου, ο ρυθμός ένταξης Υπηρεσιών/Τμημάτων διπλασιάστηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η ένταξη ενός Τμήματος είναι ξεχωριστό, επαναλαμβανόμενο έργο, το οποίο περιλαμβάνει την προετοιμασία του θεματικού Ευρετηρίου Φακέλων των Τμημάτων με βάση το ενιαίο θεματικό, την εκπαίδευση του προσωπικού, την αναδιοργάνωση των διαδικασιών αλληλογραφίας και αρχειοθέτησης, την κυκλοφορία σχετικών εγκυκλίων, την αναδιοργάνωση του αρχείου και των διαδικασιών κ.α. Έχει γίνει προγραμματισμός, ούτως ώστε, τα επόμενα έτη ο ρυθμός εγκατάστασης του eOASIS στα Τμήματα να επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο. Το eOASIS έχει πλέον καταξιωθεί στη Δημόσια Υπηρεσία σαν ένα σύστημα αξιόπιστο, το οποίο βελτιώνει σημαντικά τη λειτουργία των Αρχείων της Δημόσιας Υπηρεσίας και αυξάνει την παραγωγικότητα και, ως εκ τούτου, υπάρχει ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον από τα Τμήματα και Υπηρεσίες για εφαρμογή του.

Παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο

Κατά το 2022 η Στατιστική Υπηρεσία συνέχισε με τη διεκπεραίωση των στατιστικών της υποχρεώσεων, δηλαδή με τη διενέργεια δειγματοληπτικών ερευνών και άλλων εργασιών σε οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα, που στοχεύουν τόσο στην υποβοήθηση του κυβερνητικού έργου στη διαμόρφωση και παρακολούθηση πολιτικής, όσο και στη στατιστική πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου, των κοινωνικών εταίρων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

Η Απογραφή Πληθυσμού και Κατοικιών 2021 που ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2021 ολοκληρώθηκε εντός του 2022 και έχουν ανακοινωθεί τα προκαταρκτικά αποτελέσματα. Τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί αφορούν στη σύνθεση του πληθυσμού σχετικά με τα δημογραφικά και κοινωνικό-οικονομικά χαρακτηριστικά του καθώς και τη σύνθεση των νοικοκυριών. Καταγράφονται, επίσης, στοιχεία για το μέγεθος και τις ανέσεις των κατοικιών ενώ καλύπτεται και ο πληθυσμός που διαμένει σε ιδρύματα. Λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες προκλήσεις που παρουσιάστηκαν στη διάρκεια της συλλογής των στοιχείων, προωθήθηκαν ενέργειες για πρόσβαση σε διοικητικές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν ως εναλλακτικές πηγές πληροφόρησης. Ο σχεδιασμός που έγινε για την αξιοποίηση των διοικητικών πηγών θα αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία του Δυναμικού Στατιστικού Μητρώου Πληθυσμού.

Η Στατιστική Υπηρεσία, στο πλαίσιο της Επιθεώρησης Ομοτίμων (peer review) σχετικά με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές (Κώδικας) που προγραμματίζεται να διεξαχθεί στην Κύπρο τον Μάρτιο 2023, προχώρησε σε εντατικές προετοιμασίες σχετικά με την επερχόμενη επίσκεψη εμπειρογνομόνων. Οι επιθεωρήσεις ομοτίμων έχουν καθιερωθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος για παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή του Κώδικα από τα Εθνικά Στατιστικά Συστήματα (ΕΣΣ). Σκοπός των επιθεωρήσεων είναι να αξιολογηθεί η συμμόρφωση/ ευθυγράμμιση με τις πρόνοιες του Κώδικα και να βοηθηθούν τα ΕΣΣ στο να βελτιωθούν περαιτέρω στην παραγωγή των ευρωπαϊκών στατιστικών.

Με την εφαρμογή του περί Επίσημων Στατιστικών Νόμου του 2021 (Ν. 25(Ι)/2021), τέθηκαν σε εφαρμογή βασικές πρόνοιές του. Συγκεκριμένα, συστάθηκε το Στατιστικό Συμβούλιο με νέα σύνθεση και έγινε η πρώτη συνεδρία του, σε σχέση με το ετήσιο πρόγραμμα στατιστικών δραστηριοτήτων 2023 και το πολυετές πρόγραμμα στατιστικών δραστηριοτήτων 2023 – 2027. Επιπρόσθετα, καθορίστηκαν οι λειτουργοί-επικεφαλής για θέματα επίσημων στατιστικών στις Άλλες Εθνικές Αρχές, οι οποίοι θα έχουν την ευθύνη εφαρμογής των προνοιών του νόμου και ειδικότερα της εφαρμογής των στατιστικών αρχών και της διασφάλισης της ποιότητας των στατιστικών. Ακολούθως, συστάθηκε η Επιτροπή Συντονισμού για τις Επίσημες Στατιστικές, που αποτελείται από τη Στατιστική Υπηρεσία και τις Άλλες Εθνικές Αρχές που παράγουν επίσημες στατιστικές. Κατά την πρώτη συνεδρία του σώματος, παρουσιάστηκαν οι βασικές πρόνοιες του περί Επίσημων Στατιστικών Νόμου του 2021, και ο Κώδικας Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.

Στο πλαίσιο της στατιστικής αρχής της «επαγγελματικής ανεξαρτησίας» της Στατιστικής Υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στον περί Επίσημων Στατιστικών Νόμο του 2021 έχει υπογραφεί Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Υπουργείου Οικονομικών, σχετικά με τις πρακτικές διαδικασίες που διέπουν τη μεταξύ τους εργασιακή σχέση. Με το μνημόνιο αυτό προάγεται η διαφάνεια και αντικειμενικότητα, ενώ καθορίζεται το πλαίσιο συνεργασίας των δύο μερών με τρόπο αμερόληπτο.

Σχετικά με τις ρυθμίσεις για πρόσβαση και χρήση των διοικητικών αρχείων για σκοπούς παραγωγής επίσημων στατιστικών, εκδόθηκε κατά το 2022 εγκύκλιος από το Υπουργείο Οικονομικών προς όλα τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Τμήματα/ Υπηρεσίες της Κυβέρνησης και Ανεξάρτητες Αρχές/ Υπηρεσίες/ Γραφεία (Εγκύκλιος Αρ. 1717) σχετικά με την πρόσβαση, χρήση και ενσωμάτωση διοικητικών αρχείων στον καταρτισμό επίσημων στατιστικών. Στην εγκύκλιο παρατίθενται οι πρόνοιες του Νόμου σχετικά με την παροχή διοικητικών αρχείων για την παραγωγή επίσημων στατιστικών, ενώ δίδονται οδηγίες όπως κατά την υποβολή αιτημάτων για έγκριση πιστώσεων ή/και πολυετών δεσμεύσεων στο Υπουργείο Οικονομικών, που προορίζονται για μηχανογραφημένα συστήματα, βεβαιώνουν τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών ότι, η Στατιστική Υπηρεσία είναι ενήμερη και έχει εμπλοκή στην όλη διαδικασία. Η εν λόγω εγκύκλιος αναμένεται να ενισχύσει την προσπάθεια της Στατιστικής Υπηρεσίας για ευρύτερη πρόσβαση σε διοικητικά αρχεία, ούτως ώστε να μειωθεί ο φόρτος προς τους ερευνώμενους, η εγκαιρότητα των επίσημων στατιστικών αλλά και το κόστος παραγωγής τους.

Ειδικότερα σε σχέση με την πρόσβαση σε διοικητικά αρχεία, η Στατιστική Υπηρεσία έχει προωθήσει ενέργειες για επισημοποίηση των συμφωνιών με τους παρόχους διοικητικών δεδομένων για τον καταρτισμό επίσημων στατιστικών. Ως εκ τούτου, υπογράφηκε εντός του 2022 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, σε σχέση με την παροχή στατιστικών δεδομένων για τον καταρτισμό επίσημων στατιστικών. Η Στατιστική Υπηρεσία σκοπεύει να προχωρήσει σε υπογραφή αντίστοιχων μνημονίων με όλους τους ιδιοκτήτες διοικητικών πηγών.

Η Στατιστική Υπηρεσία προώθησε ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση του στρατηγικού της στόχου για παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο. Προωθήθηκαν δράσεις που στοχεύουν στη μείωση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών αλλά ταυτόχρονα και του κόστους παραγωγής των στοιχείων, κυρίως μέσω της ευρύτερης αξιοποίησης των διοικητικών πηγών πληροφόρησης στην παραγωγή στατιστικών και της εισαγωγής εναλλακτικών/νέων τρόπων συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, συνεχίστηκαν οι εργασίες για πρόσβαση σε νέες διοικητικές πηγές από την Κυβερνητική

Αποθήκη Πληροφοριών (ΚΑΠ) καθώς επίσης, αριθμός ερευνών διεκπεραιώθηκε είτε τηλεφωνικώς είτε μέσω διαδικτύου και αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του κόστους διεξαγωγής. Τον Ιανουάριο 2022, ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου για την επέκταση της ΚΑΠ στην οποία περιλαμβάνεται και η δημιουργία Στατιστικής Αποθήκης Πληροφοριών στη Στατιστική Υπηρεσία. Η υλοποίηση διακόπηκε τον Φεβρουάριο 2022, κατόπιν απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και αναμένεται η έκδοση της τελικής απόφασης.

Η Στατιστική Υπηρεσία στο πλαίσιο της προώθησης καινοτόμων πρακτικών στην παραγωγή επίσημων στατιστικών, έχει αναπτύξει σύστημα για την αυτόματη κωδικοποίηση των περιγραφών επαγγελματιών και οικονομικών δραστηριοτήτων αξιοποιώντας την τεχνολογία της τεχνητής νοημοσύνης. Επιπρόσθετα, η Στατιστική Υπηρεσία προβαίνει σε διάφορες ενέργειες για τη χρήση “scanner data” τόσο στον καταρτισμό του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή όσο και για σκοπούς της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών. Τέλος, η Στατιστική Υπηρεσία έχει προχωρήσει στην ποιολογική εφαρμογή της μεθόδου web scraping για την αυτόματη συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο.

Για την προώθηση της στατιστικής παιδείας και του ενδιαφέροντος στις επίσημες στατιστικές η Στατιστική Υπηρεσία διοργάνωσε για πέμπτη φορά τον ετήσιο Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό Στατιστικής σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Κυπριακή Στατιστική Εταιρεία.

III. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού συμμετέχει σαν ένας από τους βασικούς συντελεστές στο έργο “Ζεύς”, το οποίο αφορά τον Σχεδιασμό, Ανάπτυξη και Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) στη Δημόσια Υπηρεσία. Το Τμήμα έχει την ευθύνη του υποσυστήματος Διαχείρισης Ανθρωπίνου Δυναμικού, το οποίο θα συνεργάζεται με τα άλλα υποσυστήματα (Μισθολόγιο, Προϋπολογισμός και τα Λογιστικά και Χρηματοοικονομικά). Κατά το 2022, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού αφιέρωσε για τον σκοπό αυτό έξι μόνιμους υπαλλήλους με πλήρη απασχόληση από την Ομάδα Έργων Πληροφορικής και αριθμό υπαλλήλων που συμμετείχαν με μερική απασχόληση, ανάλογα με τις ανάγκες εμπλοκής του Τομέα τους. Το ERP αναμένεται να αποτελέσει σημαντική μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας και το υποσύστημα Διαχείρισης Ανθρωπίνου Δυναμικού υπολογίζεται σύμφωνα με τον μέχρι σήμερα προγραμματισμό να τεθεί σε λειτουργία τον Ιανουάριο του 2025.

Διαχείριση Μάθησης

Η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) συμβάλλει στην υλοποίηση εκσυγχρονιστικών, βελτιωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων μέσω της υλοποίησης μαθησιακών παρεμβάσεων, ενώ η συσσωρευμένη εμπειρία καταδεικνύει ότι για να επέλθει πραγματική βελτίωση χρειάζεται οι θεσμικές αλλαγές να υποστηρίζονται από ειδικά σχεδιασμένες διαδικασίες μάθησης.

Για την υλοποίηση του στόχου για «Διαμόρφωση και εφαρμογή πολιτικής μάθησης για την ανάπτυξη οργανισμών και στελεχών του δημόσιου τομέα», η ΚΑΔΔ υλοποιεί δράσεις στη βάση των πιο κάτω πυλώνων:

- ▶ Αξιοποιεί το αποκεντρωμένο σύστημα διαχείρισης της μάθησης.
- ▶ Παρέχει μαθησιακή και συμβουλευτική υποστήριξη για την υλοποίηση διοικητικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση, αξιοποιώντας ευρωπαϊκούς πόρους.
- ▶ Προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα βασικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης σε ομάδες στελεχών της δημόσιας διοίκησης.

- ▶ Εκσυγχρονίζει συνεχώς τον τρόπο λειτουργίας της, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες μάθησης των οργανισμών

Στο πλαίσιο των πιο πάνω, κατά το 2022 προωθήθηκαν στοχευμένες μαθησιακές δραστηριότητες στις ακόλουθες προτεραιότητες και συνολικά υλοποιήθηκαν 283 εκπαιδευτικά προγράμματα με 3685 συμμετοχές και παρασχέθηκαν 1174 ώρες καθοδήγησης σε οργανισμούς της δημόσιας υπηρεσίας.

Μαθησιακή Υποστήριξη Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας

Η ΚΑΔΔ προχώρησε στο σχεδιασμό και προκήρυξη έργου για υποστήριξη της Εφαρμογής του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης με βάση τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2022 (Κ.Δ.Π. 28/2022). Επιπρόσθετα η ΚΑΔΔ, σε συνεργασία με την ΕΔΥ και τη Νομική Υπηρεσία, προχώρησε στην υλοποίηση μονοήμερων εκπαιδύσεων για τους Ερευνώντες Λειτουργούς για διερεύνηση πειθαρχικών παραπτωμάτων δημοσίων υπαλλήλων, λόγω και της τροποποίησης του Πειθαρχικού Κώδικα του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου (Ν.1(Ι)/2022)).

Μαθησιακές Δραστηριότητες στο πλαίσιο του Συγχρηματοδοτούμενου Έργου «Μαθησιακή Υποστήριξη της Εφαρμογής Διοικητικών Αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση»

Συνεχίστηκε η υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου «Μαθησιακή Υποστήριξη της Εφαρμογής Διοικητικών Αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση» με σκοπό την αποτύπωση των αναγκών μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας, μέσω εκπόνησης εξειδικευμένων μελετών, και την εκπαίδευση δημοσίων λειτουργών για την εφαρμογή διοικητικών αλλαγών. Πιο συγκεκριμένα, υλοποιήθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα και καθοδήγηση στις θεματικές συμβάσεις του Έργου «Διαχείριση Μάθησης», «Διαχείριση Έργων», «Διαχείριση της αλλαγής» και «Ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων».

Στο πλαίσιο προβολής και δημοσιότητας του έργου διοργανώθηκαν επίσης ενημερωτικές Ημερίδες με τίτλο «Η επένδυση στις ψηφιακές δεξιότητες των δημοσίων λειτουργών: Κλειδί για τον ψηφιακό μετασχηματισμό», σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Έρευνας Καινοτομίας και Ψηφιακής πολιτικής και «Μεταρρύθμιση Διαχείρισης Δημοσίων Πόρων στην Κυπριακή Δημοκρατία», σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο.

Μαθησιακή υποστήριξη στρατηγικών προτεραιοτήτων των Υπουργείων/Υφυπουργείων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ)

Η ΚΑΔΔ, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υλοποίησε κατά το 2022 ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης και καθοδήγησης των στελεχών Υπουργείων/Υφυπουργείων που έχουν ορισθεί στις Μονάδες Ελέγχου, στη βάση της σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 91.021 του Μαρτίου του 2021 και του Σχέδιου Δράσης κατά της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Συνέχιση οριζόντιων μαθησιακών δραστηριοτήτων μέσω των πιο κάτω προγραμμάτων

- ▶ Πρόγραμμα ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) με τίτλο «Η Σύγχρονη Δημόσια Διοίκηση και η Κυπριακή Πραγματικότητα» (Αναβαθμισμένο Πρόγραμμα Εισαγωγικής Κατάρτισης Νεοεισερχομένων στη Δημόσια Υπηρεσία).
- ▶ Επιμόρφωση των διπλωματών και δημοσίων υπαλλήλων της Κυπριακής Δημοκρατίας με θέμα «Τα γαλλικά στις διεθνείς σχέσεις», στο πλαίσιο Συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος από την Κυπριακή Δημοκρατία και τον Διεθνή Οργανισμό Γαλλοφωνίας.
- ▶ Εκπαιδευτικά Προγράμματα για την Ισότητα και Κατά της Παρενόχλησης.

Πέραν των προγραμμάτων που διοργανώθηκαν για τα στελέχη της δημόσιας υπηρεσίας, αναφέρεται επίσης ότι η ΚΑΔΔ αξιοποιώντας ευρωπαϊκούς πόρους συμμετείχε ως συντονιστής εταίρος σε έργο για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού προγράμματος κατάρτισης για την καταπολέμηση σεξουαλικής παρενόχλησης στο δημόσιο τομέα, σε συνεργασία με εταίρους από οργανισμούς έξι συνολικά χώρων.

Οργάνωση και Στελέχωση Υπηρεσιών

Κατά το 2022, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού εξέτασε αιτήματα, εκπόνησε μελέτες γραφείου και προώθησε σχετικές ρυθμίσεις μέσω Προϋπολογισμού που σκοπό είχαν την ενίσχυση της στελέχωσης, την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό διαφόρων κυβερνητικών Υπηρεσιών, παραδείγματα των οποίων παρατίθενται πιο κάτω:

- ▶ Ελεγκτική Υπηρεσία
- ▶ Δικαστική Υπηρεσία
- ▶ Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής
- ▶ Υφυπουργείο Τουρισμού
- ▶ Υφυπουργείο Πολιτισμού
- ▶ Υπουργείο Άμυνας – Κυπριακός Στρατός
- ▶ Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος -Τμήμα Δασών
- ▶ Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος-Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
- ▶ Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
- ▶ Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως – Αστυνομία
- ▶ Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως – Πυροσβεστική
- ▶ Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως – Τμήμα Φυλακών
- ▶ Υπουργείο Εξωτερικών – Διοίκηση
- ▶ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας
- ▶ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- ▶ Υπουργείο Εσωτερικών – Διοίκηση
- ▶ Υπουργείο Εσωτερικών – Πολιτική Άμυνα
- ▶ Υπουργείο Εσωτερικών – Υπηρεσία Ασύλου
- ▶ Υπουργείο Εσωτερικών – Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης
- ▶ Υπουργείο Οικονομικών – Τμήμα Τελωνείων
- ▶ Υπουργείο Οικονομικών – Τμήμα Φορολογίας
- ▶ Υπουργείο Υγείας – Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημοσίας Υγείας.

IV. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Μέσα στο 2022 συνεχίστηκε η προώθηση μιας σειράς σημαντικών ενεργειών από το Υπουργείο Οικονομικών που αφορούν συναφείς δράσεις όπως η γενική οικονομική διαχείριση τόσο του Υπουργείου Οικονομικών όσο και των λοιπών Υπουργείων. Για παράδειγμα, έγινε χειρισμός αιτημάτων κρατικών φορέων για έγκριση ή/και απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών με σκοπό την περαιτέρω προώθηση τους, εξώδικοι διακανονισμοί με καταβολή αποζημιώσεων για αγωγές εναντίον της Δημοκρατίας, παραχώρηση αποζημιώσεων σε καταδικασθέντες των οποίων η ποινή ανετράπη κατ'έφεση, παραχώρηση αποζημίωσης από μέρος του Τμήματος Δημοσίων Έργων στις περιπτώσεις πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων εξ αιτίας κακοτεχνιών σε δρόμους που τελούν υπό την ευθύνη του εν λόγω Τμήματος και παραχώρηση έγκρισης για αποδοχή δωρεών μηχανογραφικού και άλλου εξοπλισμού, αγαθών και υπηρεσιών από ιδιώτες προς τη Δημόσια Υπηρεσία.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Οικονομικών εκπροσωπήθηκε σε διάφορους Οργανισμούς, Εταιρείες και Επιτροπές με στόχο τον αποτελεσματικό χειρισμό σχετικών θεμάτων τους, όπως, συμμετοχή στο Εκτελεστικό Συμβούλιο Έργων Παραχώρησης για την Αποκρατικοποίηση των Εμπορικών Δραστηριοτήτων του Λιμένα Λεμεσού και για την Ανάπτυξη και Διαχείριση των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου, καθώς και των Μαρίνων Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας/Παραλιμνίου, στον Κυπριακό Οργανισμό Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών, στην Εθνική Αρχή Στοιχημάτων, στην Τεχνική Επιτροπή Καθορισμού και Αναθεώρησης Τελών και Δικαιωμάτων, κ.α. Εξετάστηκαν επίσης θέματα για ενημέρωση και λήψη απόφασης από αρμόδιες Υπουργικές Επιτροπές όπως οι ενστάσεις εναντίον σκοπούμενων απαλλοτριώσεων και οι ιεραρχικές προσφυγές εναντίον του Κηδεμόνα Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Αναφορικά με τη διαχείριση της κρατικής περιουσίας, δόθηκαν εγκρίσεις για παραχώρηση μη χρησιμοποιήσιμης Κρατικής Περιουσίας σε ιδιώτες καθώς και εγκρίσεις για διαγραφές από το Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων των Υπουργείων/Υπηρεσιών, μη χρησιμοποιήσιμων αγαθών λόγω φυσικής φθοράς.

Σε σχέση με την Κρατική Στεγαστική Πολιτική και την Ενοικίαση Κυβερνητικών Κτιρίων, παραχωρήθηκαν εγκρίσεις σχετικά με το ύψος του ενοικίου προς Κρατικές Υπηρεσίες που ενοικιάζουν κτίρια / αποθηκευτικούς χώρους / χώρους στάθμευσης από ιδιώτες, καθώς και εγκρίσεις σχετικά με το ύψος του ενοικίου Πρεσβειών και Πρεσβευτικών Κατοικιών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

Το Υπουργείο Οικονομικών χειρίστηκε επίσης θέματα πολιτικής στον τομέα των τυχερών παιγνίων, έχοντας ως γνώμονα τον εκσυγχρονισμό του τομέα σε συνάρτηση με το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον και την προστασία των πολιτών.

Πέραν των πιο πάνω, γίνεται εξέταση αιτημάτων για αναγνώριση φιланθρωπικών ιδρυμάτων για σκοπούς του άρθρου 9(1) (στ) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ώστε να απαλλάσσονται από τη φορολογία οι δωρεές προς τα εν λόγω ιδρύματα.

Δ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

► Εκδόσεις

1. Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών 2023-2025
2. Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2023-2025
3. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2022
(Οι ακόλουθες εκδόσεις διατίθενται μόνο ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους www.mof.gov.cy/pdmo)
4. Τριμηνιαίο Δελτίο Χρέους για 1ο, 2ο, 3ο, 4ο τρίμηνο 2022
5. Ενημερωτικό Δελτίο προς επενδυτές ανά διμηνία
6. Παρουσίαση προς επενδυτές, ανά τρίμηνα

► Εκδόσεις (Αγγλικά)

1. Cyprus Medium Term Debt Strategy 2023-2025

► Συναφείς Ιστοσελίδες

1. www.mof.gov.cy (κεντρική ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών)
2. www.mof.gov.cy/pdmo (ιστοσελίδα Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους)
3. www.mof.gov.cy/ce (ιστοσελίδα Τμήματος Τελωνείου)
4. www.papd.mof.gov.cy (ιστοσελίδα Τμήματος Δημοσίας Διοίκησης και Προσωπικού)
5. www.mof.gov.cy/capa (ιστοσελίδα Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης)
6. www.mof.gov.cy/ird (ιστοσελίδα Τμήματος Φορολογίας)
7. www.cystat.gov.cy (ιστοσελίδα Στατιστικής Υπηρεσίας)
8. www.mof.gov.cy/gpo (ιστοσελίδα Κυβερνητικού Τυπογραφείου)
9. www.mof.gov.cy/dits (ιστοσελίδα Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής)
10. www.financialombudsman.gov.cy (ιστοσελίδα Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου)
11. www.centralbank.gov.cy (ιστοσελίδα Κεντρικής Τράπεζας)
12. www.cysec.gov.cy (ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς)
13. www.cse.com.cy (ιστοσελίδα Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Τμήμα Φορολογίας

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος για το έτος 2022 ανήλθαν στα €5,98δισ, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το 2021 ίση με €967,9εκ που αντιστοιχεί στο 19,3%. Η αύξηση στα έσοδα του Τμήματος, ήταν αναμενόμενη λόγω της ανάκαμψης της οικονομίας από τις επιπτώσεις που είχε η πανδημία τόσο στην κατανάλωση όσο στις δραστηριότητες επιχειρήσεων.

Οι εισπράξεις από Φόρο Εισοδήματος (€343,4εκ), Φ.Π.Α. (€277,7εκ) και Φ.Π.Α. από Τελωνεία (€198,8εκ), σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση σε απόλυτους αριθμούς.

Σημαντικό να αναφερθεί ότι η αύξηση στα έσοδα από Φόρο Εισοδήματος συνεχίστηκε και το 2022, και συγκεκριμένα η αύξηση ήταν ίση με €343,4εκ (17,3%) σε σχέση με το 2021.

Επιπλέον κατά το 2022, συνεχίστηκε η αυξημένη καταβολή ΠΑΥΕ από το Γενικό Λογιστήριο λόγω της σταδιακής μείωσης της μείωσης απολαβών του κρατικού μισθολογίου που πραγματοποιήθηκε κατά το 2022.

Αύξηση παρουσιάστηκε και στα έσοδα Φ.Π.Α. τα οποία ανήλθαν στα €2.239,6εκ σε σχέση με τα €1.961,8εκ του 2021. Πολύ σημαντικό μέρος της αύξησης προέρχεται από τον τομέα του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, τον Τομέα των Κατασκευών και από τις Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης.

Αναλυτικά οι εισπράξεις κατά είδος φόρου παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΟΥ	Εισπράξεις Τμήματος Φορολογίας για το 2022 σε σχέση με το 2021				2021/2020			2020/2019		
	2022 €	2021 €	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %	2020 €	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %	2019 €	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΑΤΟΜΑ)	815.128.919	774.730.402	40.398.517	5.2%	695.847.915	78.880.487	11.3%	615.601.984	80.245.931	13%
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ)	1.511.218.662	1.208.219.788	302.998.873	25.1%	952.593.127	255.626.662	26.8%	960.755.013	(8.161.887)	-0.8%
ΦΠΑ	2.239.603.977	1.961.871.144	277.732.833	14.2%	1.755.419.140	206.452.004	11.8%	1.943.284.991	(187.865.851)	-9.7%
ΦΠΑ (Τελωνεία)	730.779.989	531.891.109	198.888.881	37.4%	413.897.085	117.994.024	28.5%	490.848.321	(76.951.236)	-15.7%
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	9.802.811	9.425.995	376.816	4.0%	7.360.102	2.065.894	28.1%	7.953.819	(593.718)	-7.5%
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	159.513.634	112.451.892	47.061.742	41.9%	81.440.745	31.011.147	38.1%	114.332.052	(32.891.307)	-28.8%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΜΥΝΑΣ	352.259.613	265.946.517	86.313.096	32.5%	289.696.415	(23.749.399)	-8.2%	305.947.717	(16.251.300)	-5.3%
ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	39.280.073	36.737.078	2.542.996	6.9%	33.388.549	3.348.529	10.0%	41.982.999	(8.594.450)	-20.5%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ*	11.342.829	15.385.985	(4.043.156)	-26.3%	11.017.897	4.368.088	39.6%	989.024	10.028.874	1014.0%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ/ ΑΥΤΟΕΡΓ./ ΑΠΟΚΟΠΗ	20.282.044	32.211.923	(11.929.879)	-37.0%	29.608.744	2.603.179	8.8%	27.160.387	2.448.357	9.0%
ΦΟΡΟΣ ΚΑΖΙΝΟΥ	13.633.124	4.853.202	8.779.922	180.9%	7.407.208	(2.554.006)	-34.5%	12.571.923	(5.164.715)	-41.1%
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ**	73.514.573	54.893.235	18.621.118	31.4%	53.559.196	1.134.039	2.1%	45.486.298	8.072.898	17.7%
ΟΛΙΚΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	5.976.360.249	5.008.418.271	967.941.978	19.3%	4.331.296.134	677.182.148	15.6%	4.556.914.527	-235.678.404	-5.2%

*Συμπεριλαμβάνονται συσσωρευμένες αδιανέμτες υπερπληρωμές

**Εμφανίζεται σε ξεχωριστή κατηγορία ο Ειδικός Φόρος Πιστωτικών Ιδρυμάτων από το 2022 και αφαιρέθηκε από το Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων για τα έτη 2019-2021

***Επιπλέον με τα πιο πάνω το Τμήμα Φορολογίας εισπράττει εισφορές ΓΕΣΥ από το 2019 και το τέλος Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών, ποσά τα οποία δεν εμφανίζονται στις εισπράξεις του Τμήματος

Επιπλέον των πιο πάνω, το Τμήμα Φορολογίας εισπράττει εισφορές ΓΕΣΥ οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα του Τμήματος γιατί αποστέλλονται στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) σε μηνιαία βάση. Κατά το 2022 εισπράχθηκαν εισφορές ΓΕΣΥ ύψους €64,2εκ. οι οποίες εμβάζονται σε μηνιαία βάση στον ΟΑΥ και δε συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος. Οι αντίστοιχες εισφορές που εισπράχθηκαν το 2021 ήταν ύψους €50,6εκ.

Ο Έφορος Φορολογίας είναι ο υπεύθυνος για την επιβολή και είσπραξη τέλους 0,4% για σκοπούς του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Τα έσοδα των €3,03εκ κατά το 2022, δεν συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος Φορολογίας αφού εμβάζονται στον Κεντρικό Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών.

Επιστροφές Φόρων ΦΠΑ

Με τροποποιητική νομοθεσία που ψηφίστηκε εντός του 2020, έχει θεσμοθετηθεί η επιστροφή φόρων μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχει συμμόρφωση σε όλα τα είδη φόρου και με όλες της υποχρεώσεις (εγγραφής, υποβολής δηλώσεων, καταβολής φόρου) που προκύπτουν από αυτούς.

Κατά το 2022 έχουν επιστραφεί €463εκ. έναντι των €374εκ. που επιστράφηκαν κατά το 2021. Σημειώνεται ότι αμφότερα τα ποσά επιστροφών συμπεριλαμβάνουν και συμψηφισμούς.

Σημειώνεται ότι η εναρμονιστική κίνηση της ένταξης των κονδυλίων επιστροφών ως θετικά μεγέθη στον Προϋπολογισμό Εσόδων είχε ως αποτέλεσμα να μην υπάρχουν πρακτικοί περιορισμοί που να εμποδίζουν την έγκαιρη επιστροφή τουλάχιστον του Φ.Π.Α. στα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα (υφπ).

Οφειλόμενοι Φόροι Τμήματος Φορολογίας

Το Τμήμα Φορολογίας, δίνει μεγάλη έμφαση στην είσπραξη των καθυστερημένων οφειλόμενων φόρων, γι' αυτό στα πλαίσια της ενοποίησης του Τμήματος, συστάθηκε εξειδικευμένη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Είσπραξης Οφειλών ή οποία έχει άμεση συνεργασία με τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος.

Το Τμήμα Φορολογίας κατά το 2022, συνεχίζει να εφαρμόζει ποινικές και αστικές διώξεις, έχει ενισχύσει την εφαρμογή της τοποθέτησης εμπράγματος βάρους σε ακίνητη περιουσία χωρίς δικαστική εντολή (Memo) και προβαίνει κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών (garnishing of bank accounts).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πιο κάτω ποσά παρουσιάζονται επίσης και τα ποσά που έχουν διακανονιστεί με τη διαδικασία ρύθμισης ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών, ως μη διακανονισμένα (πλάνα τα οποία δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί).

Το ποσό του αμέσως απαιτητού χρέους πριν τη διενέργεια εισπρακτικών μέτρων κατά το Δεκέμβριο 2022 ήταν €1.790,7εκ. συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό των €1.523,4εκ. που σημειώθηκε κατά το Δεκέμβριο 2021.

Το σύνολο των φόρων που βρίσκονταν κάτω από μέτρα είσπραξης κατά το Δεκέμβριο 2022 ήταν €757,9εκ σε σχέση με τα €696,8εκ κατά το Δεκέμβριο 2021. Το καθαρό εισπράξιμο ποσό οφειλόμενων φόρων πριν την εφαρμογή του μέτρου κατάσχεσης τραπεζικών λογαριασμών, κατά το Δεκέμβριο 2022 ήταν €1.012,2εκ σε σχέση με τα €774,6εκ που ήταν το 2021. Το καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα είσπραξης κατά την 31/12/2022 στα €1.009,7εκ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2022	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2021
	€	€	€	€	€
Σύνολο οφειλόμενων φόρων	2.342.212.696	692.814.039	261.858.374	3.296.885.109	2.760.066.141
Μείον: Κατηγορίες μη άμεσα εισπραξιμων ποσών φόρου	1.098.881.829	314.359.638	92.981.819	1.506.223.286	1.236.671.721
Σύνολο αμέσως απαιτητού ποσού φόρου	1.243.330.867	378.454.401	168.876.555	1.790.661.823	1.523.394.420
Μείον: Ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από δικαστικά μέτρα	226.396.461	163.768.419	39.185.087	429.349.967	461.257.309
Μείον: Ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από νέα εισπρακτικά μέτρα	236.288.395	67.543.984	24.802.438	328.634.817	235.589.302
Καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα κατά την 31/12/2022 πριν την κατάσχεση ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς	780.646.011	147.141.998	104.889.030	1.012.209.305	774.658.828
Μείον: Κατάσχεση ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς (gamishing of bank accounts)				2.456.848	1.327.063
Καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα κατά την 31/12/2021				1.009.752.457	773.331.765

Σημ. Στο ποσό των €1.012.209.305 έχουν αφαιρεθεί €20467.734 για ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από νέα εισπρακτικά μέτρα αλλά δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός του ποσού φόρου και των επιβαρύνσεων

Εξόφληση φορολογικών οφειλών μέσω του σχεδίου ρύθμισης ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών

Κατά το 2022 συνεχίστηκε η εφαρμογή του περί της Διαδικασίας Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Φορολογικών Οφειλών Νόμου (Ν.4(Ι)/2017), ο οποίος εφαρμόζεται με τη δημιουργία ρυθμίσεων αποκλειστικά μέσω της Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διόδου Ασφαλείας ARIADNI και της ηλεκτρονικής πληρωμής μέσω διαδικτυακών πληρωμών.

Στόχος είναι η διευκόλυνση για την αποπληρωμή οφειλόμενων φόρων που αφορούν τα φορολογικά έτη και φορολογικές περιόδους μέχρι το 2015, παραχωρώντας έκπτωση στις χρηματικές επιβαρύνσεις σε ποσοστό ανάλογο με τον αριθμό των δόσεων που επιλέγει ο οφειλέτης.

Μόνο κατά τη διάρκεια του 2022 δημιουργήθηκαν 5.441 ρυθμίσεις για συνολικό ποσό φόρου €40,9εκ. με τελικό ποσό φόρου μετά την έκπτωση €33,7εκ.. Σημειώνεται ότι το 90% των ρυθμίσεων που δημιουργήθηκαν κατά το 2022 εξοφλήθηκαν με μια δόση με αντίστοιχο ποσό φόρου μετά την έκπτωση €13,9εκ..

Η συνολική είσπραξη 2017-2022 από όλες τις ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών ανήλθε στα €586 εκ., εκ των οποίων τα €51,5εκ. εισπράχθηκαν εντός του 2022, αναλυτικά:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	ΣΥΝΟΛΟ
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	€74.108.272,48	€106.597.155,94	€66.154.368,65	€40.899.032,09	€33.512.816	€29.802.648	€351.083.293
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	€4.118.533,16	€10.853.477,79	€7.303.207,25	€3.958.584,18	€3.465.572	€4.617.000	€34.316.374
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	€4.519.324,68	€8.899.605,47	€3.853.159,20	€2.703.337,18	€2.065.612	€1.587.048	€23.628.086
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	€2.405.934,93	€4.872.091,86	€2.569.053,76	€1.423.987,60	€1.082.469	€455.970	€12.809.508
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΑΜΥΝΑ	€13.925.273,31	€57.113.024,75	€38.914.595,00	€21.235.308,63	€17.744.817	€15.008.567	€163.941.586
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΧΡ. ΙΔΡ.	€169.365,37	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€169.365
ΓΕΣΥ	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€83.380	€83.380
ΣΥΝΟΛΟ	€99.246.703,93	€188.335.355,81	€118.794.383,86	€70.220.249,68	€57.880.285,60	€51.554.612,29	€586.031.592

Ηλεκτρονική Πληρωμή Φόρων

Κατά το 2022 οι ηλεκτρονικές πληρωμές έφθασαν περίπου στο 91,4% του συνολικού ποσού που εισπράχθηκε από το Τμήμα Φορολογίας σημειώνοντας αύξηση 9,5% σε σχέση με το αντίστοιχο 81,9% ποσοστό που υπολογίστηκε το 2021. Στην ενίσχυση της ανταπόκρισης του κοινού στη χρήση των ηλεκτρονικών τρόπων πληρωμής συντέινει και η εξοικείωση του κοινού με τη Φορολογική Πύλη.

Τμήμα Τελωνείων

Κατά το 2022 οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ανήλθαν στα €298,0 εκ. σε σύγκριση με €351,8 εκ. κατά το 2021, σημειώνοντας μείωση 15,3%. Οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα ανήλθαν στα €143,1εκ. σε σχέση με €150,2εκ. κατά το 2021, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 4,7%.

Το ίδιο έτος, τα συνολικά έσοδα του Τμήματος Τελωνείων ανήλθαν στα €1.272,4εκ., παρουσιάζοντας ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 12,6% (€142,8εκ.) σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2021 που ήταν €1.129,6εκ.. Στο σύνολο αυτό περιλαμβάνεται ποσό ΦΠΑ που έχει εισπραχθεί κατά την είσοδο/εισαγωγή εμπορευμάτων ύψους €732,5εκ. σε σύγκριση με ποσό €549,5εκ. το 2021, το οποίο παρουσίασε ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 33,3% (€183,0εκ.).

Οι εισπράξεις από Εισαγωγικούς Δασμούς, Φόρους Κατανάλωσης και Άλλα Έσοδα μειώθηκαν κατά €40,2 εκ. (6,9%) φτάνοντας έτσι στα €539,9εκ. σε σύγκριση με €580,1εκ. που ήταν το 2021. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από εισαγωγικούς δασμούς κατά το 2022 ανήλθαν στα €52,8εκ. σε σύγκριση με €42,3εκ. το 2021, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 24,8% ενώ οι συνολικές εισπράξεις από φόρους κατανάλωσης ανήλθαν στα €481,7εκ. σε σύγκριση με €533,8εκ. το 2021, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 9,8%.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Τελωνείων:

Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για το έτος 2022 σε σχέση με το 2021

Έτος	2021 (€ εκ.)	2022 (€ εκ.)	2021/2022	
			Αύξηση/Μείωση (€ εκ.)	Μεταβολή (%)
Έμμεσοι Φόροι				
Εισαγωγικοί Δασμοί	42,3	52,8	+10,5	+24,8
Φόροι Κατανάλωσης *	533,8	481,7	-52,1	-9,8
Άλλα Έσοδα	4,0	5,4	+1,4	+35,0
ΣΥΝΟΛΟ	580,1	539,9	-40,2	-6,9
ΦΠΑ Εισαγωγής/Εισόδου **	549,5	732,5	+183,0	+33,3
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ***	1.129,6	1.272,4	+142,8	+12,6

* Το ΦΠΑ εισαγωγής/εισόδου περιλαμβάνεται στα συνολικά έσοδα του Τμήματος Φορολογίας.

** Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €2,6 εκ. το 2022 σε σύγκριση με €1,8 εκ. το 2021.

Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για τα έτη 2021-2022 ανά κονδύλι προϋπολογισμού

Έτος	2021 (€)	2022 (€)
Έμμεσοι Φόροι		
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ	42.160.231,30	52.635.778,27
ΕΙΣΑΓ. ΔΑΣΜΟΙ ΤΜ. ΤΑΧΥΔΡ. ΥΠΗΡ.	92.259,93	106.261,83
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΚΥΡ. ΠΕΡΙΟΧ. ΒΑΣΕΩΝ	3.497,50	4.973,47
A. ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ	42.255.988,73	52.747.013,57
ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ		
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ	351.775.880,97	297.967.125,75
ΚΑΠΝΟΣ	146.727.857,17	139.568.493,98
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ	18.217.295,56	25.059.020,25
ΖΥΘΟΣ	12.662.391,01	14.005.726,55
ΠΟΥΡΑ ΚΑΙ ΠΟΥΡΑΚΙΑ	3.466.857,57	3.516.330,12
ΚΡΑΣΙΑ ΑΦΡΩΔΗ	0,00	9,56
ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ	34.745,07	145.373,70
ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ	918.769,18	1.383.746,33
ΟΧΗΜΑΤΑ	17.187,83	14.605,23
ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ 10 ΠΡΟΣΩΠΩΝ	0,00	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ "ΤΖΙΠ"	0,00	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΔΙΠΛΟΚΑΜΠΙΝΑ	0,00	0,00
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΤΕΣ	23.146,91	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ "VAN"	0,00	0,00
ΠΡΟΣΘ. ΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛ. ΣΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	109,80	3,68
B. ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	533.844.240,57	481.660.435,15
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ		
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ	601.157,82	479.050,08
ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	58.798,08	77.269,28
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡΩΡΙΩΝ	1.203.341,46	1.494.006,48
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ	1.309,02	837,29
ΕΝΟΙΚΙΑ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΑΘΡΩΝ	89.293,49	77.819,93
ΕΠΙΒ. ΠΑΝΩ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡ. ΦΟΡΟΥΣ	292.940,25	294.463,57
ΧΡΗΜ. ΠΟΙΝΕΣ ΕΞΩΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	913.246,54	1.123.138,80
ΑΛΛΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΟΦΕΙΛΕΣ	514.085,46	499.162,69
ΤΕΛ. ΚΑΤΟΧ. Δ.Π.Ι.	0,00	0,00
ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Ε.	63.601,80	1.216.767,95
ΧΟΡΗΓΙΑ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΕΣ	211.021,51	107.042,57
ΑΛΛΟΙ ΤΟΚΟΙ	92.636,63	70.692,60
Γ. ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	4.041.432,06	5.440.251,24
ΣΥΝΟΛΟ A+B+Γ	580.141.661,36	539.847.699,96
ΦΠΑ Εισαγωγής/Εισόδου *	549.451.673,95	732.530.843,14
ΣΥΝΟΛΟ (περιλ. του ΦΠΑ εισόδου/εισαγωγής) **	1.129.593.335,31	1.272.378.543,10

* Το ΦΠΑ εισαγωγής/εισόδου περιλαμβάνεται στα συνολικά έσοδα του Τμήματος Φορολογίας.

** Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €2,6 εκ. το 2022 σε σύγκριση με €1,8 εκ. το 2021.

Το Τμήμα Τελωνείων έχοντας ως στόχο τη διασφάλιση των εσόδων της Δημοκρατίας, την έγκαιρη είσπραξη εισαγωγικών δασμών, φόρων κατανάλωσης και ΦΠΑ και τη διευκόλυνση του νόμιμου εμπορίου αναπτύσσει και εφαρμόζει καθημερινά αποτελεσματικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς, ηλεκτρονικά συστήματα, χρήση εξοπλισμού, τελωνειακές διαδικασίες και αξιοποιεί και αναπτύσσει εξειδικευμένες δεξιότητες.

Συνεπώς, στα πλαίσια αυτά, κατά το 2022 το Τμήμα Τελωνείων προέβηκε σε έλεγχο εμπορευμάτων που αφορούσε 79.405 διασαφήσεις (ποσοστό 20,1%), σε σύνολο 394.722 διασαφήσεων εισαγωγής/εξαγωγής/διαμετακόμισης. Οι διασαφήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά, συνεισφέροντας στην απλοποίηση και επιτάχυνση των τελωνειακών διαδικασιών και στη διευκόλυνση του επιχειρηματικού κόσμου.

